

ANDØY KOMMUNE

Innkalling for Kommunestyret

Møtedato: 22.11.2021
Møtested: Kommunestyresalen
Møtetid: Kl. 11:00 - 18:00

Medlemmer med gyldig forfall eller er inhabil i noen av sakene, må melde fra så snart som mulig på tlf. 76 11 50 00. Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Dokumenter som ikke er offentlige, vil bli utlevert i møtet. Dersom medlemmene på forhånd ønsker å gjøre seg kjent med innholdet i disse dokumentene, er dokumentene tilgjengelig på rådhuset.

Andøy kommune

Knut Nordmo
Ordfører

Saksliste

Sak nr.	Sakstittel	
111/2021	Godkjenning av innkalling	
112/2021	Godkjenning av saksliste	
113/2021	Godkjenning av møteprotokoll	
114/2021	Referatsaker	
115/2021	SØKNAD OM SALGBEVILLING FOR ALKOHOL - COOP EXTRA ANDENES	
116/2021	Forbedret mobildekning i Sør-Andøy - finansiering av strømtilførsel til mastepunkter	
117/2021	Beregning av sosialhjelp	
118/2021	INTERKOMMUNAL PLAN MOT VOLD OG OVERGREP I NÆRE RELASJONER	
119/2021	Omsorgsboliger Andenes - utredning av alternativer	
120/2021	Søknad om dispensasjon fra LNFR-formålet for bruksendring av campingplass	
121/2021	Utredning av representanten Tone Gravs forslag i sak 18/762	
122/2021	Uttalelse til kommunal- og moderniseringsdepartementet vedrørende etablering av fond på 250 mNOK for Andøy kommune	
123/2021	FORVALTNINGSREVISJON UNDERVISNINGSSSEKTORET	

ANDØY KOMMUNE

Godkjenning av innkalling

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Greta Jacobsen	21/1151

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
111/2021	Kommunestyret	22.11.2021

Forslag til vedtak:

Innkallingen godkjennes uten merknader.

ANDØY KOMMUNE

Godkjenning av sakliste

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Greta Jacobsen	21/1151

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
112/2021	Kommunestyret	22.11.2021

Forslag til vedtak:

Sakslisten godkjennes som den foreligger.

ANDØY KOMMUNE

Godkjenning av møteprotokoll

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Greta Jacobsen	21/1151

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
113/2021	Kommunestyret	22.11.2021

Forslag til vedtak:

Møteprotokollen for møte 11.10.21 godkjennes som den foreligger.

Møteprotokoll for KOMMUNESTYRET

Møtedato: 11.10.2021	Møtetid: Kl. 11:00 - 17:00
Møtested: KOMMUNESTYRESALEN	Saknr.: 96/2021 – 110/2021

Møtende Medlemmer	Parti
Anitha Bendiksen	AP
Kjell Are Johansen	AP
Tommy Søberg	AP
Matz Abrahamsen	H
Arne Robert Svendsen	MDG
Jakop Mortensen	SP
Kjell-Gunnar Myrseth	SP
Knut Nordmo	SP
Lill Pettersen	SP
Odd Arne Andreassen	SP
Per Kristian Elvan	SP
Rune Stave	SP
Stine Lundemo	SP
Tone Grav	SP
Tore Benjaminsen	SP
Torfinn Bø	SP
Yngve Laukslett	SP
Lill Inger Tyvold Berg-Olsen	SV

Forfall meldt fra følgende medl.	Parti	Følgende varamedl. møtte	Parti
Kurt Spjelkavik	SP	Stein Bjørnar Hansen	SP
Marita Thanke Hansen	SP	Trude Haug	SP
Jitse Jonathan Buitink	SV	John Helmersen	SV
Anders Stave	MDG	Malin Abrahamsen	MDG
Halvar Rønneberg	FRP	Robert Hagen	FRP

Møteleder:	Ordfører Knut A. Nordmo
Fra adm. møtte:	Fungerende rådmann Sveinung Ellingsen, økonomisjef Eva N. Fagermyr, teknisk sjef John Petter Karlsen, enhetsleder Beathe Andersen, enhetsleder Mette Larsen, leder NAV-Andøy Eirin Fjellvang, rektor Monica Baraa, programleder Samskap Brita Erlandsen og formannskapssekretær Greta Jacobsen

Rett utskrift:

Jeg bekrefter med dette at utskriften er ført i samsvar med det som ble bestemt i møtet.

Knut A. Nordmo
ordfører

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel	
96/2021	Godkjenning av innkalling	
97/2021	Godkjenning av saksliste	
98/2021	Godkjenning av møteprotokoll	
99/2021	Referatsaker	
100/2021	Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel - Utvidelse av kontorbygning til LNS - Eiendommen 20/151	
101/2021	Dispensasjon fra reguleringsplan for gamle Bleik - Oppføring av grillhytte på kommunal eiendom i havna på Bleik - Puffin Safari AS	
102/2021	Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel - Formålsendring av landbruksareal - Fradeling av eldre driftsbygning på eiendommen 21/23 og 70	
103/2021	DETALJREGULERINGSPLAN ÅSE NÆRINGSOMRÅDE, PLAN-ID 1871-202002 SLUTTBEHANDLING OG VEDTAK	
104/2021	Veipakke Vesterålen	
105/2021	PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL 2020 - 2023 - ENDRINGER	
106/2021	SØKNAD OM FRITAK FRA POLITISKE VERV - JOHN-PETTER KARLSEN	
107/2021	SØKNAD OM FRITAK FRA POLITISKE VERV - ANDERS STAVE	
108/2021	Avviksrapportering drift pr 31.08.2021	
109/2021	Spørsmål og interpellasjoner	
110/2021	ETABLERING AV FELLES ENERGISELSKAP I VESTERÅLEN - UTTALELSE	

Ordføreren ønsket velkommen til møtet og tilbake til kommunestyresalen.

Kulturinnslag: Fyr Laus

Ordføreren informerte om at rådmannen er midlertidig og delvis indisponert som følge av at hans kone, gravid med tvillinger, er innlagt på Nordlandssykehuset i Bodø. Det er foreløpig uklart når rådmannen vil være tilbake i full jobb. I hans fravær vil Sveinung Ellingsen fungere som rådmann.

96/2021: Godkjenning av innkalling

Forslag til vedtak:

Innkallingen godkjennes uten merknader.

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

KS- 96/2021 Vedtak:

Innkallingen ble godkjent uten merknader.

97/2021: Godkjenning av sakliste

Forslag til vedtak:

Sakslisten godkjennes som den foreligger.

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

Ordføreren foreslo følgende endringer:

- Sak 109/2021 – Spørsmål og interpellasjoner behandles som første sak.
- Det avholdes møte i formannskapet for å gjøre innstilling til sak 108/2021 Avviksrapportering drift pr. 31.08.21.
- Sak108/2021 Avviksrapportering drift pr. 31.08.21 flyttes frem og behandles som første sak etter sak 109/2021.

Matz Abrahamsen (H) la frem forslag om at uttalelse angående energiselskap i Vesterålen ble satt opp på saklisten. Forslaget ville bli omdelt i løpet av møtet.

Kommunestyret samtykket til forslaget.

Rune Stave (SP) varslet spørsmål angående kommunestyrerepresentanter som arbeidsgivere
Arne Robert Svendsen (MDG) varslet spørsmål om Andøy Energi AS
Arne Robert Svendsen (MDG) varslet spørsmål om avløpsrensing ved sykehjemmet på Åse

KS- 97/2021 Vedtak:

Sakslisten ble godkjent.

**Lill Inger Tyvold Berg-Olsen (SV) fratrådte.
Rita Nilssen (SV) tiltrådte.**

98/2021: Godkjenning av møteprotokoll

Forslag til vedtak:

Møteprotokollen 21.06.21 godkjennes som den foreligger.

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

Kjell-Are Johansen (AP) viste til forslag fra Tone Grav (SP) i forbindelse med interpellasjon i kommunestyret den 12.04.21 angående byggesaksbehandling for garasje i Risøyhamn, og etterlyste sak til kommunestyret om Arne Robin Iversens mulighet for å anke sin sak. Han viste også til etterlysning av det samme i kommunestyremøte den 18.05.21, hvor ordføreren bekreftet at sak ville bli lagt frem i et senere møte i kommunestyret.

Ordføreren svarte at han anser saken som ferdig behandlet av administrasjonen i kommunen, og at ordfører har orientert interpellanten om at konklusjonen er at det ikke er grunnlag for ny klagesaksbehandling.

Kjell-Are Johansen (AP) viste til protokollen for kommunestyremøte den 18.05.21 og ba på nytt om at det blir lagt frem sak for kommunestyret.

Ordføreren svarte at til tross for administrasjonens konklusjon om at saken er avsluttet vil ny sak med vurdering av spørsmålet bli lagt frem for politisk behandling i kommunestyret.

KS- 98/2021 Vedtak:

Møteprotokollen 21.06.21 godkjennes som den foreligger.

99/2021: Referatsaker

Forslag til vedtak:

- Nr. 1 Halvårsrapport SAMSKAP
- Nr. 2 Stortingsvalget 2021 - valgprotokoll for valgstyret i Andøy
- Nr. 3 Halvårsrapport, første halvår 2021 - Andøy Frivilligsentral
- Nr. 4 Brev fra Venneforeningen for ABBS, dat. 18.06.21, angående lovbestemt tilbud om ergoterapeut i Andøy
- Nr. 5 Referat fra møte den 28.05.21 i Råd for personer med nedsatt funksjonsevne
- Nr. 6 Referat fra møte den 17.06.21 i Råd for personer med nedsatt funksjonsevne
- Nr. 7 Referat fra møte den 15.06.21 i Eldrerådet
- Nr. 8 Referat fra møte den 23.09.21 i Eldrerådet
- Nr. 9 Referat fra møte den 30.09.21 i Råd for personer med nedsatt funksjonsevne

Referatene tas til etterretning.

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

Referatsak nr. 1

John Helmersen (SV) viste til tidligere beslutning i kommunestyret om at det i Andøy skulle arrangeres fiskeripolitisk konferanse, og etterlyste på nytt en slik konferanse.

Ordføreren svarte at han ville finne ut hva som er gjort, og hva det er konkludert med å komme tilbake med svar på dette.

Referatsak nr. 9

Yngve Laukslett (SP) opplyste at rådet flere ganger har etterlyst oppfølging fra administrasjonen. Til dette møtet var det avtalt orientering via telefon, men orienteringen uteble. Han stilte spørsmål hvorfor orienteringen ikke ble gjennomført.

Rådmannen kunne ikke svare på dette og vil komme tilbake med svar.

KS- 99/2021 Vedtak:

Referatene tas til etterretning.

100/2021: Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel - Utvidelse av kontorbygning til LNS - Eiendommen 20/151

Forslag til vedtak:

Andøy kommune innvilger dispensasjon fra krav i kommuneplanens arealdel om detaljregulering for næringsområde N27 - Dragnes for å tillate utvidelse av kontorbygningen til LNS på Strandland.

Vilkår ved dispensasjon:

LNS må innen 2 år starte reguleringsplanprosess for næringsområdet N27.

Formannskapet 27.09.2021:**Behandling:**Votering:

Enstemmig innstilling til kommunestyret.

FS- 114/2021 Vedtak:

Andøy kommune innvilger dispensasjon fra krav i kommuneplanens arealdel om detaljregulering for næringsområde N27 - Dragnes for å tillate utvidelse av kontorbygningen til LNS på Strandland.

Vilkår ved dispensasjon:

LNS må innen 2 år starte reguleringsplanprosess for næringsområdet N27.

Kommunestyret 11.10.2021:**Behandling:**Votering:

Enstemmig vedtatt.

KS- 100/2021 Vedtak:

Andøy kommune innvilger dispensasjon fra krav i kommuneplanens arealdel om detaljregulering for næringsområde N27 - Dragnes for å tillate utvidelse av kontorbygningen til LNS på Strandland.

Vilkår ved dispensasjon:

LNS må innen 2 år starte reguleringsplanprosess for næringsområdet N27.

101/2021: Dispensasjon fra reguleringsplan for gamle Bleik - Oppføring av grillhytte på kommunal eiendom i havna på Bleik - Puffin Safari AS**Forslag til vedtak:**

Andøy kommune innvilger midlertidig dispensasjon, med varighet på 5 år, fra reguleringsplan for gamle Bleik for å tillate oppføring av grillhytte i havna på Bleik.

Andøy kommune inngår avtale om bruk av grunn med Puffin Safari AS.

Formannskapet 27.09.2021:

Behandling:

Votering:

Enstemmig innstilling til kommunestyret.

FS- 115/2021 Vedtak:

Andøy kommune innvilger midlertidig dispensasjon, med varighet på 5 år, fra reguleringsplan for gamle Bleik for å tillate oppføring av grillhytte i havna på Bleik.

Andøy kommune inngår avtale om bruk av grunn med Puffin Safari AS.

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

Votering:

Enstemmig vedtatt.

KS- 101/2021 Vedtak:

Andøy kommune innvilger midlertidig dispensasjon, med varighet på 5 år, fra reguleringsplan for gamle Bleik for å tillate oppføring av grillhytte i havna på Bleik.

Andøy kommune inngår avtale om bruk av grunn med Puffin Safari AS.

102/2021: Søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel - Formålsendring av landbruksareal - Fradeling av eldre driftsbygning på eiendommen 21/23 og 70

Forslag til vedtak:

Kommunestyret i Andøy innvilger dispensasjon fra LNFR-formålet i kommuneplanens areadel for deling av eiendommen 21/23 og 70, med inntil 0,6 dekar bebygd med fjøs, som tilleggstomt til eiendommen 21/257.

Formannskapet 27.09.2021:

Behandling:

Votering:

Enstemmig innstilling til kommunestyret.

FS- 116/2021 Vedtak:

Kommunestyret i Andøy innvilger dispensasjon fra LNFR-formålet i kommuneplanens areadel for deling av eiendommen 21/23 og 70, med inntil 0,6 dekar bebygd med fjøs, som

tilleggstomt til eiendommen 21/257.

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

Votering:

Enstemmig vedtatt.

KS- 102/2021 Vedtak:

Kommunestyret i Andøy innvilger dispensasjon fra LNFR-formålet i kommuneplanens areadel for deling av eiendommen 21/23 og 70, med inntil 0,6 dekar bebyggt med fjøs, som tilleggstomt til eiendommen 21/257.

103/2021: DETALJREGULERINGSPLAN ÅSE NÆRINGSOMRÅDE, PLAN-ID 1871-202002 SLUTTBEHANDLING OG VEDTAK

Forslag til vedtak:

Detaljreguleringsplan for Åse næringsområde plan-ID 1871-202002 med tilhørende reguleringsbestemmelser vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-12.

Formannskapet 27.09.2021:

Behandling:

Tone Grav (SP) ba om vurdering av sin habilitet som ansatt hos Karstein Kristiansen Entreprenør AS. Hun fratradte under behandlingen, 6 representanter var til stede. Ordføreren anbefalte at Tone Grav (SP) ble erklært habil.

Votering:

Tone Grav (SP) erklæres habil.

Tone Grav (SP) tiltrådte, 7 representanter var til stede.

Votering:

Enstemmig innstilling til kommunestyret.

FS- 117/2021 Vedtak:

Detaljreguleringsplan for Åse næringsområde plan-ID 1871-202002 med tilhørende reguleringsbestemmelser vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-12.

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

John Helmersen (SV) ba om vurdering av sin habilitet som eier av eiendommen som grenser

til næringsområdet som skal reguleres. Han fratradte under behandlingen, 22 representanter var til stede.

Tone Grav (SP) ba om vurdering av sin habilitet som ansatt hos Karstein Kristiansen Entreprenør AS. Hun fratradte under behandlingen, 21 representanter var til stede.

Ordføreren anbefalte at John Helmersen (SV) ble erklært habil.
Ordføreren anbefalte at Tone Grav (SP) ble erklært habil.

Votering:

John Helmersen (SV) erklæres habil.
Tone Grav (SP) erklæres habil.

John Helmersen (SV) og Tone Grav (SP) tiltrådte, 23 representanter var til stede.

Votering:

Enstemmig vedtatt.

KS- 103/2021 Vedtak:

Detaljreguleringsplan for Åse næringsområde plan-ID 1871-202002 med tilhørende reguleringsbestemmelser vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-12.

104/2021: Veipakke Vesterålen

Forslag til vedtak:

Andøy kommune stiller seg bak Veipakke Vesterålen og velger kommunegrensen mellom Sortland og Andøy kommuner på FV82 som startpunkt for Veipakke Vesterålen i Andøy kommune.

Formannskapet 27.09.2021:

Behandling:

Tone Grav (SP) la på vegne av SP frem følgende tilleggsforslag:

Andøy kommune vil på lik linje med de andre kommunene i Vesterålen bidra økonomisk til nødvendig utredning av samferdselen i Vesterålen med kr 20,- pr. innbygger. Fremkommet beløp belastes avsetning til fond.

Jitse Buitink (SV) la på vegne av SV og AP frem følgende forslag:

Foreslår å utsette sak 118/2021 for å gi rådmannen bedre tid til å gi et sikrere grunnlag.

Votering:

Utsettelsesforslaget fremlagt av Jitse Buitink (SV) på vegne av SV og AP falt med 2 stemmer for og 5 stemmer mot.

Votering:

Enstemmig innstilling til kommunestyret for rådmannens forslag.
Innstilling til kommunestyret for tilleggsforslaget fremlagt av Tone Grav (SP) på vegne av SP, som fikk 5 stemmer for og 2 stemmer mot.

FS- 118/2021 Vedtak:

Andøy kommune stiller seg bak Veipakke Vesterålen og velger kommunegrensen mellom Sortland og Andøy kommuner på FV82 som startpunkt for Veipakke Vesterålen i Andøy kommune.

Andøy kommune vil på lik linje med de andre kommunene i Vesterålen bidra økonomisk til nødvendig utredning av samferdselen i Vesterålen med kr 20,- pr. innbygger. Fremkommet beløp belastes avsetning til fond.

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

Votering:

Første avsnitt:

Enstemmig vedtatt.

Andre avsnitt:

Vedtatt med 15 stemmer for og 8 stemmer mot.

KS- 104/2021 Vedtak:

Andøy kommune stiller seg bak Veipakke Vesterålen og velger kommunegrensen mellom Sortland og Andøy kommuner på FV82 som startpunkt for Veipakke Vesterålen i Andøy kommune.

Andøy kommune vil på lik linje med de andre kommunene i Vesterålen bidra økonomisk til nødvendig utredning av samferdselen i Vesterålen med kr 20,- pr. innbygger. Fremkommet beløp belastes avsetning til fond.

105/2021: PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL 2020 - 2023 - ENDRINGER

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget har i møte 09.06.21 gitt slik enstemmig **innstilling til kommunestyret:**

Kommunestyret vedtar følgende endringer i plan for eierskapskontroll for perioden 2020 – 2023:

Pkt. 1 gis følgende ordlyd:

1. *Kommunestyret vil be om at det i innværende valgperiode blir foretatt eierskapskontroll i følgende kommunalt/interkommunalt eide selskaper:*

- *Vesterålen Vekst AS*
- *Andøy Energi AS*
- *Reno Vest IKS*

Pkt. 2 gis følgende ordlyd:

2. *Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.*

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

Kjell-Are Johansen (AP) ba om vurdering av sin habilitet som leder for et av selskapene det skal gjøres vedtak for. Han fratrådte under behandlingen, 22 representanter var til stede.

Ordføreren anbefalte at Kjell-Are Johansen (AP) ble erklært inhabil.

Votering:

Kjell-Are Johansen (AP) erklæres inhabil.

Malin Abrahamsen (MDG) gjorde oppmerksom på skrivefeil i saken for et av selskapene som det skal foretas eierskapskontroll for. Det skal stå Andøy Energi Holding AS og ikke Andøy Energi AS. Ordføreren svarte at dette ville bli rett opp i protokollen.

Tommy Lyngra Sjøberg (AP) ba om vurdering av sin habilitet som styremedlem i Andøy Energi Holding AS. Han fratrådte under behandlingen, 21 representanter var til stede.

Ordføreren anbefalte at Tommy Lyngra Sjøberg (AP) ble erklært inhabil.

Votering:

Tommy Lyngra Sjøberg (AP) erklæres inhabil.

Votering:

Enstemmig vedtatt.

KS- 105/2021 Vedtak:

Kommunestyret vedtar følgende endringer i plan for eierskapskontroll for perioden 2020 – 2023:

Pkt. 1 gis følgende ordlyd:

1. *Kommunestyret vil be om at det i inneværende valgperiode blir foretatt eierskapskontroll i følgende kommunalt/interkommunalt eide selskaper:*
 - *Vesterålen Vekst AS*
 - *Andøy Energi Holding AS*

Pkt. 2 gis følgende ordlyd:

2. *Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.*

Kjell-Are Johansen (AP) og Tommy Lyngra Søberg (AP) tiltrådte, 23 representanter var til stede.

106/2021: SØKNAD OM FRITAK FRA POLITISKE VERV - JOHN-PETTER KARLSEN

Forslag til vedtak:

Andøy kommunestyre innvilger John-Petter Karlsen (SP) fritak fra samtlige politiske verv ut kommunestyreperioden, jf. VI. § 3-3 tredje ledd, Kl. § 7-2, andre ledd b) og Kl. § 7-9, første ledd:

a. **Kommunestyret**

Varamedlem nr. 2. Øvrige varamedlemmer rykker opp en plass.

b. **Styret for Andøy Havn – leder**

Som ny leder for Andøy Havn KF velges:

c. **Partssammensatt utvalg (PU) – Personlig varamedlem for Kurt Spjelkavik**

Som nytt personlig varamedlem for Kurt Spjelkavik velges:

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

Ordføreren viste til punkt b og c og informerte om at det ikke foreligger forslag på ny leder for Andøy Havn og nytt varamedlem til Partssammensatt utvalg (PU). Han foreslo at fritakssøknaden ble behandlet i dette møtet og at det i et senere møte blir foretatt suppleringsvalg til Andøy Havn og PU.

Kommunestyret samtykket til forsalget.

Votering:

Enstemmig vedtatt.

KS- 106/2021 Vedtak:

Andøy kommunestyre innvilger John-Petter Karlsen (SP) fritak fra samtlige politiske verv ut kommunestyreperioden, jf. Vl. § 3-3 tredje ledd, Kl. § 7-2, andre ledd b) og Kl. § 7-9, første ledd.

a. **Kommunestyret**

Fritak som varamedlem nr. 2. Øvrige varamedlemmer rykker opp en plass.

107/2021: SØKNAD OM FRITAK FRA POLITISKE VERV - ANDERS STAVE

Forslag til vedtak:

Andøy kommunestyre kan ikke se at det er grunnlag for å innvilge Anders Stave (MDG) fritak fra sine politiske verv i Andøy kommune, jfr. Kommuneloven § 7-9, og han innvilges derfor ikke fritak.

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

Votering:

Vedtatt med 21 stemmer for og 2 stemmer mot.

KS- 107/2021 Vedtak:

Andøy kommunestyre kan ikke se at det er grunnlag for å innvilge Anders Stave (MDG) fritak fra sine politiske verv i Andøy kommune, jfr. Kommuneloven § 7-9, og han innvilges derfor ikke fritak.

108/2021: Avviksrapportering drift pr 31.08.2021

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret tar avviksrapport pr. 31.08.21 til orientering.
2. Kommunestyret forutsetter at det iverksettes tiltak for å komme i balanse ved året slutt.

Formannskapet 27.09.2021:

Behandling:

Ordføreren la frem følgende forslag:

Formannskapet får orientering om saken i dette møtet. Saken utsettes og behandles i ekstraordinært møte i formannskapet den 11.10.21.

Votering:

Utsettelsesforslaget fremlagt av ordføreren enstemmig vedtatt.

Rådmannen, økonomisjefen og teknisk sjef orienterte og svarte på spørsmål.

FS- 119/2021 Vedtak:

Saken utsettes og behandles i ekstraordinært møte i formannskapet den 11.10.21.

Formannskapet 11.10.2021:

Behandling:

Økonomisjef Eva N. Fagermyr orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Votering:

Enstemmig innstilling til kommunestyret.

FS- 122/2021 Vedtak:

1. Kommunestyret tar avvikrapport pr. 31.08.21 til orientering.
2. Kommunestyret forutsetter at det iverksettes tiltak for å komme i balanse ved året slutt.

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

Økonomisjef Eva N. Fagermyr orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Lill Pettersen (SP) stilte spørsmål om fordelingen av mottatt beløp på kr 6,4 mill., hvor stor andel utgjør skatteanslag og hvor stor andel utgjør koronakompensasjon.

Økonomisjefen hadde ikke oversikt over dette i møtet og vil komme tilbake med svar.

Votering:

Enstemmig vedtatt.

KS- 108/2021 Vedtak:

1. Kommunestyret tar avvikrapport pr. 31.08.21 til orientering.
2. Kommunestyret forutsetter at det iverksettes tiltak for å komme i balanse ved året slutt.

109/2021: Spørsmål og interpellasjoner

Spørsmål fra Yngve Laukslett (SP) om kantklipping

Spørsmål fra Yngve Laukslett (SP) om kommunens postliste

Spørsmål fra Tone Grav (SP) angående Lyngmoa

Interpellasjon fra Malin Abrahamsen (MDG) angående avkortning av sosialstønnad mot barnetrygd

Spørsmål fra John Helmersen (SV) angående avhending av innbo og gjeldsstander fra gamle ABBS

Spørsmål fra John Helmersen (SV) angående anskaffelse av kunst til det nye sykehjemmet

Spørsmål fra Yngve Laukslett (SP) om bohjelp til unge med utfordringer

Interpellasjon fra Matz Abrahamsen (H) om boutvikling i Andøy

Interpellasjon fra John Helmersen (SV) angående gjerdeplikt og gjerderett

Spørsmål fra John Helmersen (SV) om status for turistinformasjonen i Andøy

Kommunestyret 11.10.2021:

Behandling:

Yngve Laukslett (SP) stilte følgende spørsmål:

Kantklipping langs Bleiksveien var tydeligvis ikke en prioritert oppgave i sommer.

Innfartsveien til kommunesenteret var overgrodd, og ugress ble ikke klippet ned før juli måned nesten var passert. «Jungel tilstander» langs hovedveien kan ikke godtas. Det er trafikkfarlig og ser ikke pent ut. Vi skal være en trafikksikker kommune. Vi skal være en turistkommune. Vi skal være en kommune som fremmer bolyst. Da må vi gjøre dette i praksis og ikke bare snakke om det.

Nå er kantklipping en fylkeskommunal oppgave, men jeg regner med at Andøy kommune kan gi noen tydelige signaler omkring hva som forventes. Jeg minner også om at det er flere private aktører i Andøy som kan overta en slik jobb dersom fylket ikke har ressurser til å selv utføre jobben.

Jeg legger også merke til at en del av brosteinen ved den nye innfartsveien til Andenes sentrum er i ferd med å dekkes av mose og ugress. Det må gjøres en jobb med å vedlikeholde traseen til Andenes sentrum ellers blir den fort slukt av naturen.

Spørsmål: Hva kan kommunen gjøre for at innfartsveien til kommunesenteret fremmer trafikksikkerhet, bidrar til positive opplevelser for turister og øker bolyst til innbyggerne i kommunen?

Rådmannen svarte:

Drift og vedlikehold av fylkesvei 82 er en oppgave som finansieres og ivaretas av Nordland Fylkeskommune. Andøy kommune har ikke anledning til å styre verken det fylkeskommunale vedlikeholdsbudsjettet eller prioriteringen av ulike vedlikeholdsoppgaver. Både innbyggere, Andøy kommune og andre interesser vil kunne stille spørsmål til fylkeskommunen om hvordan innfartsveien til Andenes prioriteres.

Yngve Laukslett (SP) stilte følgende spørsmål:

Det er et viktig demokratisk prinsipp at skriftlig kommunikasjon til og fra de tre offentlige forvaltningsorganene stat, fylke og kommune skal være åpen og tilgjengelig for allmenheten. I kommunesektoren er postjournalen en viktig kilde til informasjon. Her kan innbyggere følge med på saker av interesse, det være seg reguleringsplaner, byggeprosjekter, tilsyn, ansettelse o.l.

Når en går til hjemmesiden til Andøy kommune er det åpenbart at kommunens postjournal har et betydelig forbedringspotensial. Dersom vi sammenligner Andøy sin journal med nabokommunen Sortland, så har jeg vanskelig å forstå hvorfor vi har en slik bruker-uvennlig løsning i Andøy.

På nettsiden til Sortland kommune er det lekende lett å søke etter dokumenter og lese disse så fremst de ikke er unntatt offentligheten. Dette er ikke mulig på nettsiden til Andøy kommune. Her blir publikum presentert et dokument med «dagens post» uten at publikum har mulighet til å se eller laste ned aktuelle dokumenter. Dersom noen ønsker å lese dokumenter i en sak så må de ta kontakt med kommunen for å få disse tilsendt.

Politisk nivå er klar over at mange avdelinger er presset på tid og ressurser. Da vil det være et effektiviseringspotensial å skaffe en journaløsning der brukerne selv kan søke etter og lese aktuelle dokumenter. Slik som postjournalen er så er det nærmest umulig å følge med på en sak over tid. For innbyggere på Sortland er dette uproblematisk.

Spørsmål: Ser ordføreren viktigheten og nytten av en brukervennlig postjournal og vil ordføreren følge opp effektiviseringspotensialet i denne saken jf. Kommunestyrets vedtak om LEAN og digitaliseringsstrategi.

Rådmannen svarte:

Andøy kommunes administrasjon er kjent med problemstillingene som kommunestyrerepresentant Yngve Laukslett fremhever. Derfor har Andøy kommune igangsatt et initiativ for å oppgradere vårt saksbehandlingssystem, herunder den delen av systemet som understøtter publisering av informasjon på vår hjemmeside, så vel som søk i postjournalen. Leverandør er valgt, og kontrakten vil snart være gjenstand for forhandlinger. Planen er at prosjektet igangsettes på nyåret 2022.

For å understøtte denne oppgraderingen har rådmannen igangsatt en kartlegging av saksbehandlingflyten med utgangspunkt i henvendelser som treffer publikumssenteret. Dette for å få bedre innsikt i interne prosesser, med tanke på å forbedre dem. Denne kartleggingen kan betraktes som første steg i et LEAN-prosjekt.

Tone Grav (SP) stilte følgende spørsmål:

Hva er status vedrørende utbygging av Lyngmoa på Bleik?

Rådmannen svarte:

I avtalens punkt B1 skal Andøy kommune forplikte seg til å overdra den del av eiendommene gnr. 39 bnr. 126 og 575 i Andøy kommune som omfattes av Lyngmoa del 1. Nevnte bruksnummer har ikke samsvarende grenser med del 1 og 2 i reguleringsplanen. Dette innebærer at bruksnumre først må slås sammen etter matrikkelloven §18. Dette er utført. Det må deretter foretas en oppmålingsforretning etter matrikkellova §6 der det defineres en

eiendomsgrense i skillet mellom Del 1 og Del 2 i reguleringsplanen. Før dette kan gjøres må det ryddes i eiendommens heftelser, se nedenfor.

Etter avtalens punkt B6 skal eiendommen overdras fri for pengeheftelser. Eksisterende pengeheftelser skal slettes av kommunen for egen regning. Eiendommen har i overkant av 50 heftelser av varierende art. Sletting av pengeheftelser er et krevende arbeid som tar tid, fordi rettighetshaveren må erklære at heftelsen er bortfalt.

Administrasjonen har jevnlig dialog med Bleik Entreprenør AS. Selskapet er tilbudt å overta eiendommen med påhefte av en del heftelser, men har ikke bekreftet at dette aksepteres. Det er også en viss mulighet for at enkelte pengeheftelser ikke lar seg slette som følge av de spesielle eiendomsforholdene på Bleik. Administrasjonen fortsetter arbeidet med å forberede eiendommen for salg i henhold til avtaleutkastet.

Malin Abrahamsen (MDG) la frem følgende interpellasjon:

Avkorting av sosialstønad mot barnetrygd.

Andelen barn i Andøy Kommune som lever i fattigdom var i 2019 12.9 %, over 3 % høyere enn snittet i Nordland, og trenden har i mange år vært stigende. Til tross for dette har Andøy Kommune valgt en praksis hvor sosialstønaden avkortes mot barnetrygden, en praksis som direkte rammer de fattigste barna vi har.

Der majoriteten av Andøys barnefamilier nylig kunne nyte godt av økt barnetrygd og enda litt bedre råd, opplever de fattigste familiene at kommunen tar de ekstra kronene - fordi sosialhjelpen blir kuttet med like mye som barnetrygden øker.

Barnefattigdommen er høyere i kommuner som avkorter sosialhjelpen mot barnetrygden, og Miljøpartiet de Grønne mener at Andøy Kommune må ta arbeidet mot barnefattigdom på alvor og endre dagens praksis.

Andøy Kommune har en utfordrende økonomi, men vi kan ikke la de svakeste familiene i kommunen ta kostnaden. De sosiale og økonomiske konsekvensene ved barnefattigdom er for store til at vi har råd til å ikke gjøre alt vi kan for å få bukt med det.

Hva mener ordføreren om valget av metoden om avkorting av sosialhjelp mot barnetrygd i Andøy kommune?

Hvordan ser ordfører for seg å bedre status for fattige barn i Andøy kommune?

Kilder:

Redd Barna, *Barnetrygd for alle – unntatt de som trenger den aller mest?*, 2021.

Barnefattigdom.no

Rådmannen svarte:

NAV Andøy beregner barnetrygden som en del av inntekten – det betyr at det blir en «avkorting» i beløpet som utbetales i sosialhjelp.

Som eks; en person med fire barn har utbetalt kr 4216,- i barnetrygd pr måned. Skal denne inntekten holdes utenom vil det bli tilsvarende mer utbetalt i sosialhjelp. Praksis er hjemlet i kommunestyrevedtak mange år tilbake.

NAV er forpliktet å gjøre særlige undersøkelser der det er barn, og det gis informasjon og

oppmuntring om å søke om ekstra tilskudd til eks fritidsaktiviteter eller lignende.
Det gjøres også en individuell vurdering i forhold til norm – sammensetning av familien, alder på barna, om det er en enslig forsørger eller de er to.

Malin Abrahamsen (MDG) la frem følgende forslag til vedtak:

1. Andøy kommune ønske å endre dagens praksis med å regne barnetrygden som inntekt og avkorte sosialhjelpen mot barnetrygden.
2. Kommunestyret ber rådmannen utrede den økonomiske kostnaden ved å ikke regne barnetrygden som inntekt til førstkommende kommunestyremøte.

Votering:

Vedtatt med 22 stemmer for og 1 stemme mot.

VEDTAK

1. Andøy kommune ønske å endre dagens praksis med å regne barnetrygden som inntekt og avkorte sosialhjelpen mot barnetrygden.
2. Kommunestyret ber rådmannen utrede den økonomiske kostnaden ved å ikke regne barnetrygden som inntekt til førstkommende kommunestyremøte.

John Helmersen (SV) stilte følgende spørsmål:

AVHENDING AV INNBO OG GJENSTANDER FRA GAMLE ABBS – HVA GJENBRUKES OG HVORDAN KAN MAN AVHENDE DET ØVRIGE TIL INNTEKT FOR Å ANSKAFFE UTSTYR TIL DET NYE SYKEHJEMMET

Det har flere ganger vært stilt spørsmål i kommunestyret om hva man skal gjøre med det gamle bygget som ABBS nå skal tas ut av bruk. Så langt har vi som politikere ikke fått utredning fra administrasjonen.

Likevel; det er vel nå snart klart for innplassering av inventar/utstyr i nybygget for sykehjemmet på Åse. I den forbindelse har jeg fått spørsmål fra allmennheten og stiller til ordfører følgende

SPØRSMÅL:

Hvordan gjenbrukes eventuelt utstyr fra det gamle sykehjembygget?

Hva gjør man med utstyr/inventar som ikke gjenbrukes: er det f.eks. mulighet til å holde åpent salg av dette i likhet med «garasjesalg», og at inntektene av salg kan benyttes til å skaffe utstyr som ikke er innafor vedtatt budsjett for det nye sykehjemmet?

Rådmannen svarte:

Arbeidet med nytt sykehjem går nå fra byggefase og inn i en ny fase med prøvedrift. Det pågår blant annet forberedelser hos Pleie og Omsorg, Teknisk, IT og Støttefunksjonen for å kunne overta bygget. Overtakelse av drift av et nytt sykehjem er en kompleks oppgave der en lang rekke aktører skal koordineres.

Investeringsrammen i prosjektet er 117,6 millioner kroner eks.mva. Administrasjonen ser at totale kostnader i prosjektet nærmer seg dette beløpet, men man regner med at prosjektet kan avsluttes innenfor vedtatt ramme og innenfor tidsplan. Dersom administrasjonen ser at kostnadene vil overstige vedtatte investeringsramme vil det bli fremmet en sak til politisk behandling. Ved et eventuelt behov for en økt investeringsramme vil gjennomføring av «garasjesalg» av eldre inventar ikke være en del av administrasjonens utredning. Dette begrunnes i to forhold:

1. Administrasjonens vurdering at et såkalt «garasjesalg» av helt eller delvis utrangert inventar fra et sykehjem i liten grad vil generere inntekter, når en ser dette i sammenheng med bruken av personalressurser til å gjennomføre dette. Kostnaden med gjennomføring av en slik aktivitet vil fort tilsvare salgsinntekten.
2. Inventarbudsjetten for gamle ABBS har i flere år blitt redusert fordi en ikke vil gjøre større investeringer i en tjeneste som vil kunne få andre behov i et nytt bygg. Innskrenkninger i inventarbudsjetten har også vært benyttet som et budsjettmessig innsparingstiltak. Som følge av dette er inventaret i gamle ABBS i stor grad utrangert. Det foreligger likevel en plan for brukbart utstyr, som vil bli flyttet til det nye sykehjemmet. Blant annet er det kjøpt inn en del nye stoler med hjelp fra pårørendeforeningen i 2019. Disse kan brukes videre.

Ordføreren oppfordret administrasjonen til å ta kontakt med venneforeningen ABBS for å avklare om det er interesse for et eventuelt «garasjesalg» i regi av venneforeningen ABBS.

John Helmersen (SV) stilte følgende spørsmål:

ANSKAFFELSE AV KUNST TIL DET NYE SYKEHJEMMET

Fra media har man registrert at det er arbeid på gang for å anskaffe/velge ut kunst/utsmykking som skal på plass i det nye sykehjembygget i Andøy.

SPØRSMÅL:

1. Hvordan tar man vare på kunst/utsmykking fra det gamle sykehjemmet?
2. Hvordan velger man ut ny kunst/utsmykking – er det utpekt en kunstfaglig komite som foretar valget?
3. Har for øvrig Andøy kommune oversikt over kunstverk som kommunen eier; betegnelse på kunstverk, når og hvordan anskaffet, hvor befinner objektet seg, verdi mm.?

Rådmannen svarte:

All kunst som henger på ABBS er blitt gjennomgått. Bilder og kunstverk er blitt tatt bilde av og lagt ved i anbudspapirene slik at kunstnerne kan vurdere om noen av de eldre kunstverkene kan benyttes sammen med de nye. Det er mange vegger som skal utsmykkes og vi vil få bruk for både eldre og ny kunst.

Det er prosjektgruppen for det nye sykehjemmet på Åse som vil være ansvarlig for å velge ut kunsten / utsmykningen etter tilbudene har kommet inn.

I Utlånssystemet vi benytter på biblioteket er det en modul for registrering av kunst.

Bibliotekar, Grete Rosbach er i gang med å lage en oversikt over kunst som henger rundt i kommunale bygg. Hun vil bli informert om de nye verkene som kommunen kjøper inn.

Ordføreren oppfordret administrasjonen til å konsultere en lokal kunstner for å bistå i en vurdering av eksisterende kunst sin kunsttekniske verdi før man avhendet.

Yngve Laukslett (SP) stilte følgende spørsmål:

Erfaringer fra flere kommuner tilsier at oppfølgingstiltak for ungdom er lite hensiktsmessig dersom boligsituasjonen er krevende. En tilfredsstillende bosituasjon må på plass for å lykkes med studier eller arbeidsrettede tiltak.

Noen ungdommer og unge voksne mestrer ikke alle aspekter ved å bo og har dermed behov for oppfølgingstjenester. Mange kommuner har derfor et botilbud og et team med miljøarbeidere til unge med utfordringer for å trygge dem slik at de kan lære seg å bo uten å være avhengig av hjelp.

Kommunestyret er kjent med skolene i kommunen har en høy andel elevene som har behov for tiltak som ikke kan gjennomføres innenfor rammen av den vanlige undervisningen. Det er derfor grunn til å tro at noen ungdommer vil ha behov for oppfølging når de er ferdig med den kommunale skolen og skal lære seg å bli selvstendige mennesker.

Spørsmål: Har kommunen oversikt over behovet for et «botilbud» der ungdommer og unge voksne får hjelp til å lære seg å klare seg selv? Hvilke tiltak kan kommunen sette inn for å hjelpe de som har utfordringer med å klare seg selv i egen bolig?

Ordføreren svarte:

Ordføreren takker for spørsmålet.

Ut fra de som er registrert på NAV i dag i alderen 18 – 29 år, med stort behov for oppfølging/tilrettelegging, kan vi anslå at mellom 10 og 15 av disse vil ha behov for et tilrettelagt botilbud i dag eller i løpet av de nærmeste årene.

I samarbeidet mellom NAV, helsestasjonen og videregående skole avdekkes det nye behov med jevne mellomrom. Det kan være elever som må ha tilpasset undervisning, eller ungdom som bor i fosterhjem og som skal ha et tilbud når de har passert 18 år.

Et ønsket tiltak har over tid vært utegående miljøarbeidertjeneste, gjerne i samarbeid med rus/psykiatritjenesten, NAV og Andøy boligstiftelse.

Tidlig innsats vil være riktig inngang. Ordføreren mener dette er viktig og vil be administrasjonen vurdere hvordan dette kan løses og finansieres og komme tilbake senere med en sak.

Matz Abrahamsen (H) la frem følgende interpellasjon:

Etter min oppfatning har omsetningen av boliger i Andøy økt de siste årene og prisveksten har vært positiv. Likevel opplever jeg at det er stagnasjon når det gjelder utviklingen av boligmarkedet i Andøy. Med bakgrunn i utviklingen av næringslivet i kommunen vet vi at det vil være behov for flere andværing. Potensialet for etablering av nye boligformer burde derfor være til stede. Det har flere ganger vært etterlyst en plan for utviklingen av boligmarkedet i Andøy.

Gjennom Samskap og «attraktiv bostedskommune» er det nevnt flere strategier som skal bidra til denne utviklingen. Så vidt jeg kan se er det begrenset fremdrift på dette området.

Jeg mener vi har dårlig tid. De fleste av våre nabokommuner utvikler boligmarkedet på en svært positiv måte. Vi har ingen tid å miste for å kunne tilby andværing et mer variert boligtilbud i kommunen. Risikoen er at potensielle nye andværing bosetter seg i våre nabokommuner.

Hva tenker ordføreren om dette? Hva er gjort så langt og hva tenkes videre i det korte og lange bildet?

Etter min mening handler dette om å være proaktiv for å legge til rette for videre vekst i Andøy. Og det handler om å ta gode initiativ for å spille ulike parter god!

Ordføreren svarte:

Ordføreren takker for interpellasjonen.

En viktig del av det pågående omstillingsarbeidet er å skape attraktive bosteder i kommunen og gjøre kommunen til en attraktiv næringskommune. Samskap har derfor ett innsatsområde kalt "Attraktivt bosted" og ett som heter "Attraktiv næringskommune". I årets handlingsplan for Samskap har kommunestyret og Samskaps styre vedtatt en delstrategi der en vil innhente kunnskap om hvordan man kan skape et attraktivt og differensiert boligmarked.

Det er gjennomført en kunnskapsinnhenting i regi av Samskap som konkluderer med at livsfase, tidligere bosted og status er sterkere preferanser for boligvalg enn alder. Det vil si at det er vanskelig å si hvordan en gruppe (i dette tilfellet unge) ønsker å bo.

Under Samskaps delstrategi ligger det også et prosjekt som skal se på bygging og tilrettelegging utleieboliger, herunder plan for frigjøring av forsvarsboliger. Arbeidet med dette prosjektet er ikke igangsatt. Det er forutsatt at Andøy kommune skal være prosjekteier for flere prosjekter innenfor disse omstillingsområdene.

I et overordnet perspektiv er det en kommunal oppgave å planlegge for fremtidens boligbehov. Herunder må kommunen legge til rette for en balansert sammensetning av botilbud. Denne planleggingen skjer i hovedsak gjennom kommuneplanens arealdel (KPA). Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen, gi rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Kommuneplanens arealdel vil ofte være en konkretisering av kommuneplanens samfunnsdel (KPS).

Administrasjonen er i gang med å fornye KPA og er i en tidlig fase for innhenting av innspill og kunnskap. Basert på innspill og beregninger som utføres i forbindelse med planen vil man kunne si noe om hvordan arealer skal disponeres. Eksempelvis kan det være behov for mer fortetting på Andenes og åpning av enkelte nye boligfelt for eneboliger andre steder i kommunen.

Administrasjonen ser at arbeidet med ny arealplan er svært ressurskrevende. Som følge av dette vurderes det å skille ut Andenes i en egen sentrumsplan. Gevinsten kan være at kvaliteten øker på KPA for hele resten av kommunen. Samtidig vil en egen sentrumsplan

kunne løse en del særskilte arealutfordringer på Andenes. Dette vil i så fall fremmes som en egen sak for kommunestyret.

Det er verdt å understreke at verken omstillingsprosjekter eller planverk i seg selv vil utløse tiltak på boligmassen. Ved behov for rehabilitering og nybygging vil dette først og fremst være et privat initiativ. Det er en svært viktig faktor for bolyst at eksisterende boligmasse renoveres og tilpasses dagens behov, men dette faller utenfor kommunens ansvarsområde. Utviklingen av boligmarkedet i Andøy skjer med utgangspunkt i privat omsetning, der tilbud og etterspørsel er de viktigste driverne.

Avslutningsvis kan det nevnes at administrasjonen ser behovet for at private aktører i større grad engasjerer seg i boligutviklingsprosjekter i kommunen. Kommunen selv har ikke ressurser til å drive stimulering av disse interessene, men kan veilede om kommunens behov.

Kommunen/Samskap bør ta initiativ til å invitere investorer/utbyggere til felles møte for å kartlegge interessen. Det var i alle fall ordførerens intensjon da man ba Samskap om å sette boform og boalternativer på dagsorden.

Helmersen etterlyste hva som var gjort i administrasjonen i Andøy kommune og i Andøy Boligstiftelse vedørende vurderingen rundt muligheten for å etablere leie for eie.

Ordføreren ba om at administrasjonen skulle finne ut status på spørsmålet.

John Helmersen (SV) la frem følgende interpellasjon:

OM GJERDEPLIKT OG GJERDERETT OG PROBLEMENE FOR BØNDER SOM ER AVHENGIG AV Å BRUKE UTMARKSBEITE

I de såkalte sosiale media har det særlig de siste årene versert klager på at sau på utmarksbeite har kommet ut på fylkesveiene eller inn i bebyggelse.

Andøyposten tirsdag 5. oktober har i reportasje om problematikken, vist til at bønder med sauebruk opplever uhåndterlige problemer med at utmarksgjerdene forfaller eller blir tatt vekk – og en haglskur av klager fra deler av befolkninga når sau kommer «på feil steder» som følge av forfalne/manglende utmarksgjerd.

Fra Andøy SV ønsker vi at bruken av utmarka til beite, slik det er hevd og tradisjoner for i uminnelige tider, skal fortsette og at kommunens arealer på denne måte skal nyttes til matproduksjon. Likeså ser vi det viktig at kulturlandskapet, som i stor grad er formet av utmarksbeitebruk gjennomtidene, fortsatt skal holdes i hevd.

Kommunen har landbruk som et av de prioriterte satsingsområder og det var en gledelig dag da det i Andøyposten omtalte moderne sauefjøsset til fire millioner kroner i Breivika ble tatt i bruk i 2014. Andøy formannskap var like etter på omvisning der og ble presentert for framtidens vyer for næringa og optimistiske bønder. Det er derfor trist at rammevilkårene for beite ikke er bedre tilrettelagt og tilpasset en situasjon der det nesten ikke er sauebruk igjen nord i kommunen.

SPØRSMÅL:

Hva er regelverket for gjerdeplikt/gjerderett, som åpenbart ikke fungerer i deler av Andøy

kommune?

Hva er kommunens oppgave og plikter i forbindelse med å overholde gjerdeplikten og kan/skal kommunen intervensjon og pålegge grunneiere å sørge for å holde utmarksgjerde?

Ordføreren svarte:

Ordføreren takker for interpellasjonen.

Utmarksgjerder er en del av infrastrukturen som må være på plass før det slippes dyr på beite i utmarka. Der det ikke er utmarksgjerde eller naturlige skiller, kan det settes opp sperregjerde. Det er mange kilometer med utmarksgjerder og sperregjerder i Andøy, som skal sjekkes hver vår og vedlikeholdes. Dette er en uoverkommelig oppgave i enkelte områder, for de få som har dyr på beite. Derfor er det viktig at de som har gjerdeplikt opprettholder gjerdeholdet.

Der det er gjerdeplikt er dette pålagt i en jordskiftedom. Det er jordskifteverket som avklarer retter og plikter mellom eiendommer. Hvis plikter er pålagt ved dom, er det bare en ny dom som kan oppheve pliktene. Det er grunneiere eller rettighetshavere som kan kreve sak for jordskifteretten for å få avklart retter og plikter. Kostnadene fordeles på alle partene i saken.

Der det mangler gjerder og ikke finnes dommer som avklarer gjerdeplikten, kan det inngås private avtaler med grunneierne om oppsett av gjerder. Da må det avtales trase for gjerdet, vedlikehold og fordeling av kostnader. Slike sperregjerder kan etter søknad fra beitelag innvilges inntil 50% av anleggskostnadene, dekket gjennom tilskuddsordningen «tiltak i beiteområder». Normalt dekker da tilskuddet alt av materiell, slik at egenandelen er dugnad med oppsetting av gjerdet. Kommunen kan være behjelpelig med valg av trase, og avtale med grunneiere.

Kommunen bør ikke være megler i privatrettslige saker, men føre dialog med flere interesser. Der det er vilje til stede, vil det til slutt komme en løsning. I områder der gjerdeplikt er pålagt ved dom er det ikke kommunen, men andre instanser som gir pålegg. En jordskiftedom gir tvangsgrunnlag. Namsmannen kan gi fullmakt til å utføre arbeidet på plikthaverens bekostning.

Når veien går gjennom utmarka/beiteområdet må man være forberedt på at det vil være dyr langs fylkesveien på samme måte som i andre deler av landet.

Ordføreren vil peke på at det er mange andre forhold som spiller inn. Årsakene er mange, og det er nok flere forvaltningsnivå og politiske nivå som må dele ansvaret. Kanskje har kommunen minst skyld i at ting har fått en slik utvikling innen landbruket da landbrukspolitikken fastsettes nasjonalt.

Hvis man ser på utviklingen innen landbruket, og innen sau og beitenæringen spesielt, så der det er en kombinasjon av flere uheldige omstendigheter og sammenhenger som det ikke kan løses med et enkelt grep eller quickfix.

Det er en sammenheng mellom økonomi, høy arbeidsledighet, tynt produksjonsmiljø, store kostnader, stor konkurranse om utmarksarealene spesielt, men også innmarks arealer til ulike formål spesielt fra allmenheten, endret bruk av utmarksressursene og privat

eiendomsrett i Norge som samlet sett gir en stor kompleksitet i saksfeltet. Alt henger i hop med alt.

Manglende kunnskap, respekt for de ulike rettsprinsipper og praksis for beiting, gjerding, høsting av utmarksressursene og ny endret bruk av utmarka med bakgrunn i mer fritid, økt fokus på allemannsretten samtidig som der er privat eiendomsrett i utmarka, skapat et stort potensial for konflikt.

Ordføreren tror det viktigste kommunen kan gjøre er å være fasiliteter og medhjelper for å få til dialog og løsninger som kan sikre en positiv sameksistens der fortsatt beitebruk er like naturlig som annen anvendelse av utmarka. Derfor er det fra kommunen tatt initiativ til å få etablert et Utmarksråd med kommunal bistand så langt dette er mulig, der de ulike interessene kan møtes og de ulike behov og utfordringer kan diskuteres. Målet er å finne gode praktiske og økonomiske løsninger som sikrer fremtidig sameksistens. I tillegg blir det viktig å ivareta beiteressursene i behandlingen og revideringen av kommuneplanens arealdel for Andøy kommune.

John Helmersen (SV) stilte følgende spørsmål:

TURISTINFORMASJONEN I ANDØY – HVA ER STATUS

Sommeren 2021 var turistinformasjonen stengt i juli måned - i en kommune som satser så vidt sterkt på turisme som Andøy gjør.

SPØRSMÅL:

Hva er situasjonen når det gjelder turistinformasjon i tida framover; blir tjenesten/oppgaven videreført på noen måte og under hvilke betingelser?

Ordføreren svarte:

Ordføreren takker for spørsmålet.

Ordføreren har ikke tilstrekkelig oversikt over status for turistinformasjonen i Andøy.

Ordføreren er ikke kjent med hvorfor man har valgt å holde turistinformasjonen stengt i juli, og kan derfor ikke svare på dette spørsmålet.

Ordføreren tenker at det må være opp til aktørene innen reiselivet i kommunen å bestemme hva en vil prioritere av ulike ordninger for turistinformasjon. Det er mye nettbasert informasjon, både fra de ulike reiselivsoverbygningene i regionen og landsdelen og fra de ulike aktørene.

110/2021: ETABLERING AV FELLESENERGISELSKAP I VESTERÅLEN - UTTALELSE

Forslag til uttalelse fra Andøy kommunestyre, fremlagt av Matz Abrahamsen (H), på vegne av SP og H, i møte den 11.10.21:

Andøy kommune ønsker å utrede muligheten for å få etablert et felles energiselskap (kraftlag) i Vesterålen bestående av dagens tre selskap (Vesterålskraft, Trollfjord og Andøy Energi Holding). Et nytt selskap skal eies av kommunene.

Eierandel for de ulike kommunene avklares i prosessen.

Andøy kommunestyre gir ordfører og representant for opposisjonen fullmakt til å delta i prosessen på vegne av kommunen.

Formannskap og gruppeledere holdes løpende orientert om utviklingen underveis i prosessen.

Endelig avtale forelegges kommunestyret for godkjenning.

Kommunestyret 11.10.2021:

Kjell-Are Johansen (AP) ba om vurdering av sin habilitet som adm.dir. for Andøy Energi Holding AS. Han fratradte under behandlingen, 22 representanter var til stede.

Ordføreren anbefalte at Kjell-Are Johansen (AP) ble erklært inhabil.

Votering:

Kjell-Are Johansen (AP) erklæres inhabil.

Tommy Lyngra Sjøberg (AP) ba om vurdering av sin habilitet som styremedlem i Andøy Energi Holding AS. Han fratradte under behandlingen, 21 representanter var til stede.

Ordføreren anbefalte at Tommy Lyngra Sjøberg (AP) ble erklært inhabil.

Votering:

Tommy Lyngra Sjøberg (AP) erklæres inhabil.

Ut fra en helhetsvurdering trakk Matz Abrahamsen (H) uttalelsen som ble fremlagt på vegne av SP og H.

Kjell-Are Johansen (AP) og Tommy Lyngra Sjøberg (AP) tiltrådte, 23 representanter var til stede.

MUNTlige SPØRSMÅL

Rune Stave (SP) viste til kommunestyrets ansvar som arbeidsgiver, og ba om at kommunestyret får en gjennomgang/orientering om hvordan de ansattes rolle forvaltes i kommunen.

Rådmannen svarte at det naturlige vil være å sette av tid i et kommunestyremøte til en orientering om arbeidsgiver- og lønnspolitikk og om hvordan arbeidsgiveransvaret utføres i kommunen.

Arne Robert Svendsen (MDG) viste til oppslag i media angående energiselskaper, og at det har vært dialog mellom ordførere om dette, og stilte spørsmål om hvordan politisk nivå i kommunen vil bli inkludert.

Ordføreren svarte at han har vært i dialog med flere ordførere i andre kommuner for å se på muligheter for hvordan man i fellesskap kan løse forskjellige saker vedrørende forvaltning av de ulike energiselskapene.

Ordføreren mener at det er styret for vårt energiselskap som har de beste kunnskapene for å gi råd om hvilke konsekvenser de ulike bud på Andøy Energi Holding AS kan medføre og hva som er riktig å gjøre sett ut fra selskapets situasjon.

Intensjonen med forslaget til uttalelse som ble lagt frem og trukket, var at man i fellesskap skulle fremskaffe best mulige kunnskaper om hva er som mulig, realistisk og fornuftig å gjøre. Og et forslag vil selvfølgelig bli lagt frem for kommunestyret for endelig beslutning, det var intensjonen.

Arne Robert Svendsen (MDG) viste til brev fra MDG til kommunen angående avløpsrensing for sykehjemmet på Åse, samt til svar på dette brevet. Han stilte spørsmål om disse brevene kan legges frem for kommunestyret som referat.

Teknisk sjef svarte at han ikke er kjent med saken og må komme tilbake med svar.

ANDØY KOMMUNE

Referatsaker

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Greta Jacobsen	21/1151

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
114/2021	Kommunestyret	22.11.2021

Forslag til vedtak:

- Nr. 1 Gjenpart av brev fra Norsk Bobil og Caravan Club Avd. Andøy, til Reno Vest IKS
- Nr. 2 Møteprotokoll fra møte Kontrollutvalget den 09.06.21

Referatene tas til etterretning.

Norsk Bobil og Caravan Club Avd. Andøy

Styret

8480 Andenes

Reno Vest IKS

Andenes den ../. 2021

Postboks 559

8401 Sortland

Høringsinnspill på «Forskrift om renovasjonsordningen og renovasjonsgebyr»

Det vises til utkast til «Forskrift om renovasjonsordningen og renovasjonsgebyr». En vil her komme med merknader til det foreslåtte utkastet til ny forskrift. Merknader og endringsforslag vil fremkomme med grunngiving.

Det er spesielt endringer i forhold til innføring av forskrift som gjelder fritidseiendommer, som hytter og campingvogner, som vil bli berørt i denne høringsuttalelsen.

Etter vårt syn er dagens forskrift i forhold til formålet godt, og ivaretar håndteringen av alt husholdningsavfall, enten dette gjelder for Boligeiendommer eller fritidseiendommer. Slik vi leser formålet i § 1 er dagens ordning godt nok for å ivareta miljø, helse og økonomi. Det kan nesten synes som om at Reno Vest i dette forslaget foreslår å øke eget selskaps økonomi, og på legge husholdninger, fritidsbolig eiere ekstra kostnader.

I §2 Virkeområde foreslås det at fritidsboliger, som hytter, fritidshus og campingvogner skal i legges inn under forskriftens virkeområde, og slik kan pålegges gebyr for håndtering av husholdningsavfall.

Vi finner det svært urimelig å pålegge kommunens innbyggere, som har egen hytte og/eller campingvogn ett eget Renovasjonsgebyr, for det avfallet som en produserer på sin hytte eller i sin campingvogn. Dette da en ikke kan produsere tilsvarende avfall på ordinær bostedsadresse i samme kommune. En kunne kanskje forstått at en kan ha en tilsvarende avgift for personer bosatt i annen kommune, og som ikke betaler slik avgift til kommunen. Samtidig er det slik at de aller fleste av innehavere av Fritidseiendommer er bosatt i Andøy.

Som nevnt mener vi, det å pålegge en avgift for produksjon av husholdningsavgift i fritidsbolig, ikke medfører en merproduksjon av avfall. Dette da en ikke kan produsere avfall to steder samtidig. Og uansett hvordan en ser det, vil det ikke kunne bli produsert mer avfall totalt sett. De som har fritidsboliger eller campingvogn, tar alle med seg sin avfallspose hjem fra fritidsboligen og kaster dette i egen søppelkonteiner ved egen bolig.

Det er derfor etter vårt syn vanskelig å forstå at en her nesten oppgir at årsaken er mer produksjon av avfall, samtidig som en vet at dette ikke vil være mulig. Da det ikke produseres på to steder

samtidig, eller at en ikke produserer mer avfall selv om husholdningen er delt mellom fritidsbolig og bolig.

Vi er også av den formening av at dagens ordning der en kan kjøpe «Gule» avfall sekker i butikker, eller på Reno Vest sine anlegg for Fritidsboligenes avfall fungerer svært godt, og ivaretar håndtering av det avfallet som produseres fritidsboliger. Med denne ordningen har en alt etablert rutiner og ordninger. Så kan jo Kommunen eventuelt vurdere å sette ut noen containere på strategiske steder for at disse gule sekkene kastes i disse i stedet for å bli satt opp ved vei.

§ 4 Definisjoner skal angi blant annet hvordan en skal tolke hvem som kommer inn under ordningen. Når en leser definisjonen under bokstav e), her blir eksempelvis 2 hybler i en selvstendig boenhet regnet som en enhet, mens dersom det er flere enn to hybler i enheten, skal da to og to hybler regnes som en selvstendig enhet.

Dersom en da ser på en selvstendig boenhet, der eier en fritidsbolig, kan det virke urimelig at en da må betale renovasjon for avfall på fritidsbolig, da en bolig da etter vårt syn ikke inneholder flere boenheter enn om det var en eller to hybler i boligen.

I bokstav **h) Eiendom** definerer en dette med egen gårds- og bruksnummer. Det er her betimelig å spørre hvordan en har tenkt å løse dette f.eks. på arealer der en har satt opp flere Campingvogner. På sør-Andøy har Norges Bobil og Caravan Club (NBCC) avd. Andøy i mange år eid og drevet egen camping plass, som i utgangspunktet er lukket, men med fast oppstilling for medlemmer av klubben. Altså en ikke kommersiell plass, men kun for medlemmer av NBCC.

Deler av arealet er leid, mens ca. 75 % av området er eid av NBCC avd. Andøy. Her er vognene oppstilt i store deler av året, I alt er det ca. 65-70 vogner med fast plass på Sannes. Hver enhet har tildelt plass i henhold til dagens regelverk med henblikk på avstander. Ingen av caravanene har ikke eget gårds- og bruksnummer.

Leder for NBCC avd. Andøy har tidligere spurt både Reno vest og Andøy kommune om en tolking av definisjon under bokstav J) her er det uttrykt slik at det er kommunen som avgjør om hva som skal regnes for en fritidsbolig, samtidig som Reno Vest i høringsutkastet definerer dette slik «*Permanent campingvogn, det vil si campingvogn som er oppstilt på samme oppstillingsområdet i tre måneder eller mer, regnes som fritidsbolig. Campingvogn plassert på lagerplass blir ikke regnet som permanent oppstilt dersom det kan dokumenteres at den ikke er i bruk.*»

Spørsmålet lød som følger: «*Når det gjelder Campingvogner på felles områder som driftes av Caravanklubber som Sortland, Øksnes, Hadsel, Bø og Andøy, hvilke tiltak blir der satt inn i Utkast til forskrift kan det tyde på at **den enkelte som har sin Caravanvogn/enhet oppstilt f.eks på Sannes i Sør Andøy**, der vogna står oppstilt fra medio september til medio april/mai vil bli ilagt ett eget gebyr for hver enkelt enhet (Campingvogn). Samtidig betyr vel dette at de som har både en Campingvogn og en hytte vil få doble gebyrer i tillegg til ordinær husholdningsavgift, eller hva ligger i forslaget her.?*»

Svaret fra Reno Vest og fra Andøy kommune, var svært uklart, og var egentlig bare å skyve ansvaret over til den andre parten. Men dette er også ett spørsmål som må avklares. Samtidig reser dette spørsmål om hvordan en vil praktisere avfallshåndtering ved kommersielle campingplasser f.eks. Andenes Camping og Nordlys Camping. Den store forskjellen, slik vi ser det her er at det på NBCC sin plass er faste vogner som står gjennom vinteren og blir brukt til helgerekreasjon for innbyggerne i Andøy og Vesterålen. Mens på eks Stave Camping, Nordlys Camping osv. er det korttidsopphold av turister fra mange steder i hele Europa.

Med bakgrunn i argumentasjon og begrunnelse gitt over, fremmes følgende forslag

Forslag til forskriftsbestemmelse for fritidseiendommer:

§ 2 Virkeområde:

Fritidsboliger, herunder permanent campingvogn, omfattes ikke av denne forskriften.

Alternativt forslag til §2

Som en konsekvens av dette foreslår en også at bokstav J) «Permanent campingvogn, det vil si campingvogn som er oppstilt på samme oppstillingsområdet i tre måneder eller mer, regnes som fritidsbolig. Campingvogn plassert på lagerplass blir ikke regnet som permanent oppstilt dersom det kan dokumenteres at den ikke er i bruk.» utgår av begrunnelsen.

Styret i NBCC Avdeling Andøy finner det svært urimelig at Kommunens egne innbyggere skal betale doble og i enkelte tilfeller triple renovasjonsavgifter, dette da en ikke produserer mere avfall, når en bruker sin fritidsbolig enten dette er en hytte eller en Campingvogn.

For NBCC avd. Andøy

Halvar Rønneberg, Leder

KOPI

Andøy Kommune v/ordfører

Andøy Kommunestyre

ANDØY KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget

Møtested: Thon Hotel, Andenes

Møtedato: 9.6.2021

Varighet: 11.00 – 13.55

Møteleder: John Helmersen

Sekretær: Tage Karlsen

Faste medlemmer

1. John Helmersen (SV) (leder)
2. Hans Furfjord (H) (nestleder)
3. Tore Benjaminsen (SP)
4. Birgit Karlsen Eira (AP)
5. Malin Torset Abrahamsen (MDG)

Varamedlemmer

1. Egil Brensholm (AP)
2. Øyvind Hansen (SP)
3. Ann-Christine Theodorsen (SV)
4. Bente Brunborg (H)
5. Anders Stave (MDG)

Fra utvalget møtte:

John Helmersen
Hans Furfjord
Tore Benjaminsen
Birgit Karlsen Eira (permisjon kl. 12.20 – 12-58)
Ann- Christine Theodorsen (vara)

Ikke møtt:

Malin Torset Abrahamsen (meldt forfall)

Fra den politiske ledelse møtte:

Ordfører Knut A. Nordmo (innledning før behandlingen av sak 22/21 – deltok ikke under behandlingen av saken)

Fra administrasjonen møte:

Fra kommunerevisjonen møte:

Kommunerevisor Svenn Ole Wiik

Fra K-Sekretariatet IKS møte:

Seniorrådgiver Tage Karlsen

Daglig leder Inger Johansen

Øvrige:

Merknader til innkalling og sakliste:

Behandlede saker:

Saknr.	Tittel
---------------	---------------

21/21	Godkjenning av møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 12.5.2021
22/21	Kommunestyrets vedtak om retur av regnskapene for Amdøy kommune og Andøy Havn KF for oversendelse til ekstern revisor
23/21	Kontrollutvalgets påseeransvar med revisjonen
24/21	Forslag til endringer i plan for eierskapskontroll
25/21	Presentasjon av kontrollutvalget på kommunens hjemmeside
26/21	Eventuelt

Sak 21/21
GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA KONTROLLUTVALGETS MØTE
12.5.2021

Innstilling:

Protokollen fra møtet 12.5.2021 godkjennes.

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i henhold til innstillingen.

Vedtak:

Protokollen fra møtet 12.5.2021 godkjennes.

(møteprotokollen oversendt til ordføreren, med kopi til rådmannen, 9.6.2021)

Sak 22/21
KOMMUNESTYRETS VEDTAK OM RETUR AV REGNSKAPENE FOR
ANDØY KOMMUNE OG ANDØY HAVN KF FOR OVERSENDELSE TIL
EKSTERN REVISOR

Innstilling:

Kontrollutvalget viser til kommunestyrets vedtak i sak 61/21. Vedtaket reiser noen problemstillinger, som er beskrevet i saksframlegget til kontrollutvalgets sak 22/21. I saksframlegget skisseres også mulige løsninger.

Det hører under kommunestyrets mandat å foreta de nødvendige avklaringer.

Kontrollutvalget ber derfor kommunestyret om å avklare grunnlaget for kontrollutvalgets oppfølging.

Kontrollutvalget oversender følgelig saken til kommunestyret uten innstilling til vedtak.

Behandling:

Ordføreren orienterte om kommunestyrets intensjon med vedtaket i kommunestyrets sak 61/21 før kontrollutvalgets behandling av saken.

Sekretariatet fremsatte ny innstilling til vedtak med følgende ordlyd:

«Ordførers orienterte om at kommunestyrets intensjon med vedtaket i sak 61/21 var om mulig å få behandlet årsregnskapene i kommunestyrets møte 21.6.2021 for å overholde fristen for godkjenning.»

Revisor avleverte nye revisjonsberetninger for Andøy kommune og Andøy Havn KF i kontrollutvalgets møte 9.6.2021. Revisor opplyste samtidig at tidligere avgitte revisjonsberetninger er trukket tilbake.

Med bakgrunn i disse endrede forutsetningene ber kontrollutvalget sekretariatet vurdere revisjonsberetningene av 9.6.2021 og utarbeide nye saker om kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning for Andøy kommune og Andøy Havn KF med sikte på behandling i møte 17.6.»

Den endrede innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Ordførers orienterte om at kommunestyrets intensjon med vedtaket i sak 61/21 var om mulig å få behandlet årsregnskapene i kommunestyrets møte 21.6.2021 for å overholde fristen for godkjenning.

Revisor avleverte nye revisjonsberetninger for Andøy kommune og Andøy Havn KF i kontrollutvalgets møte 9.6.2021. Revisor opplyste samtidig at tidligere avgitte revisjonsberetninger er trukket tilbake.

Med bakgrunn i disse endrede forutsetningene ber kontrollutvalget sekretariatet vurdere revisjonsberetningene av 9.6.2021 og utarbeide nye saker om kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning for Andøy kommune og Andøy Havn KF med sikte på behandling i møte 17.6.

(utskrift av møteprotokollen oversendt til ordføreren, med kopi til rådmannen, 9.6.2021)

Sak 23/21

KONTROLLUTVALGETS PÅSEERANSVAR MED REVISJONEN

Innstilling:

1. Kontrollutvalget ber revisor fremlegge dokumentasjon for oppfyllelse av kvalifikasjonskravene i § 9, 3. ledd i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.
2. Kontrollutvalget ber revisor fremlegge uavhengighetsvurdering hvor det redegjøres nærmere om bakgrunnen for de forhold som er tatt opp under pkt. 2.3 i saksframlegget og de vurderinger revisor har gjort underveis i forhold til egen uavhengighet.
3. Kontrollutvalget ber revisor fremlegge dokumentasjon for vandel.
4. Kontrollutvalget ber revisor opplyse om det har vært gjennomført eksterne kvalitetskontroller og/eller tilsyn med revisjonen. Hvis slike har vært gjennomført anmoder kontrollutvalget om å få fremlagt eventuelle rapporter fra disse.
5. Kontrollutvalget forutsetter at revisor gjennomfører systematiske rapporteringer til kontrollutvalget i forbindelse med regnskapsrevisjonen for Andøy kommune og Andøy Havn KF som følger:
 - Revisor rapporterer om revisjonsstrategien om høsten
 - Revisor avgir en interimrapportering tidlig på nyåret
 - Revisor fremlegger risiko og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll i løpet av årets fire første måneder

- Revisor rapporterer om årsregnskapene for kommunen og det kommunale foretaket i forbindelse med kontrollutvalgets uttalelse om regnskapene
- Revisor informerer kontrollutvalget gjennom nummererte brev når det foreligger forhold som skal tas opp på denne måten
- Revisor rapporterer om gjennomført forenklet etterlevelseskontroll innen lovens frist
- Kontrollutvalget orienteres snarest ved saker om misligheter
- Revisor holder kontrollutvalget løpende underrettet ved kopi av brev som er av vesentlig betydning for revisjonen av regnskap og årsberetninger
- Revisor rapporterer snarest mulig til kontrollutvalget hvis det dukker opp andre forhold av vesentlig betydning

Behandling:

Med henvisning til revisors korrespondanse i forkant av møtet fremsatte sekretariatet endret følgende tillegg til innstillingens pkt 1:

«Revisor bes også om å fremlegge søknad og vedtak om innvilget dispensasjon fra kvalifikasjonskravet, som revisor opplyser om i sin korrespondanse.»

Innstillingen ble vedtatt med den fremlagte endringen. Vedtaket var enstemmig.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget ber revisor fremlegge dokumentasjon for oppfyllelse av kvalifikasjonskravene i § 9, 3. ledd i forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Revisor bes også om å fremlegge søknad og vedtak om innvilget dispensasjon fra kvalifikasjonskravet, som revisor opplyser om i sin korrespondanse.
2. Kontrollutvalget ber revisor fremlegge uavhengighetsvurdering hvor det redegjøres nærmere om bakgrunnen for de forhold som er tatt opp under pkt. 2.3 i saksframlegget og de vurderinger revisor har gjort underveis i forhold til egen uavhengighet.
3. Kontrollutvalget ber revisor fremlegge dokumentasjon for vandel.
4. Kontrollutvalget ber revisor opplyse om det har vært gjennomført eksterne kvalitetskontroller og/eller tilsyn med revisjonen. Hvis slike har vært gjennomført anmoder kontrollutvalget om å få fremlagt eventuelle rapporter fra disse.
5. Kontrollutvalget forutsetter at revisor gjennomfører systematiske rapporteringer til kontrollutvalget i forbindelse med regnskapsrevisjonen for Andøy kommune og Andøy Havn KF som følger:
 - Revisor rapporterer om revisjonsstrategien om høsten
 - Revisor avgir en interimrapportering tidlig på nyåret
 - Revisor fremlegger risiko og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll i løpet av årets fire første måneder
 - Revisor rapporterer om årsregnskapene for kommunen og det kommunale foretaket i forbindelse med kontrollutvalgets uttalelse om regnskapene
 - Revisor informerer kontrollutvalget gjennom nummererte brev når det foreligger forhold som skal tas opp på denne måten

- Revisor rapporterer om gjennomført forenklet etterlevelseskontroll innen lovens frist
- Kontrollutvalget orienteres snarest ved saker om misligheter
- Revisor holder kontrollutvalget løpende underrettet ved kopi av brev som er av vesentlig betydning for revisjonen av regnskap og årsberetninger
- Revisor rapporterer snarest mulig til kontrollutvalget hvis det dukker opp andre forhold av vesentlig betydning

(utskrift av møteprotokollen oversendt til revisor, 10.6.2021)

Sak 24/21

FORSLAG TIL ENDRINGER I PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL

Innstilling:

Kontrollutvalget anbefaler kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Det gjøres følgende endringer i plan for eierskapskontroll for perioden 2020 – 2023:

Pkt. 1 gis følgende ordlyd:

1. Kommunestyret vil be om at det i inneværende valgperiode blir foretatt eierskapskontroll (selskapskontroll) i følgende kommunalt/interkommunalt eide selskaper:

- *Vesterålen Vekst AS*
- *Andøy Energi AS*
- *Reno Vest IKS*

Pkt. 2 gis følgende ordlyd:

2. Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Behandling:

Sekretariatet opplyste at ordet «selskapskontroll» ved en inkurie ikke var fjernet fra ordlyden i innstillingen til pkt. 1 i forslaget til vedtak og foreslo å ta det ut.

Det ble fattet enstemmig vedtak i henhold til innstillingen med den foreslåtte endringen.

Vedtak:

Kontrollutvalget anbefaler kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Det gjøres følgende endringer i plan for eierskapskontroll for perioden 2020 – 2023:

Pkt. 1 gis følgende ordlyd:

1. *Kommunestyret vil be om at det i inneværende valgperiode blir foretatt eierskapskontroll i følgende kommunalt/interkommunalt eide selskaper:*

- *Vesterålen Vekst AS*
- *Andøy Energi AS*
- *Reno Vest IKS*

Pkt. 2 gis følgende ordlyd:

2. *Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.*

(utskrift av møteprotokollen oversendt til ordføreren, med kopi til rådmannen, 10.6.2021)

Sak 25/21

PRESENTASJON AV KONTROLLUTVALGET PÅ KOMMUNENS HJEMMESIDE

Innstilling:

(saken fremmet uten innstilling til vedtak)

Behandling:

Det ble fremsatt følgende felles forslag til vedtak:

1. *Kontrollutvalget slutter seg til sekretariatets forslag til presentasjon av kontrollutvalget og publisering av utvalgets dokumenter på kommunes hjemmeside.*
2. *Kontrollutvalget ber rådmannen iverksette publisering i henhold til vedtaket.*

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. *Kontrollutvalget slutter seg til sekretariatets forslag til presentasjon av kontrollutvalget og publisering av utvalgets dokumenter på kommunes hjemmeside.*
2. *Kontrollutvalget ber rådmannen iverksette publisering i henhold til vedtaket.*

(utskrift av møteprotokollen oversendt til ordføreren, med kopi til rådmannen, 10.6.2021)

Sak 26/21

EVENTUELT

Hans Furfjord tok opp spørsmål vedrørende distribuering av saksdokumenter pr. post og eventuelt Ipad. Utvalgsleder viste til sak om dette i forrige møte. Sekretariatet orienterte om rådmannens svar på spørsmål om budsjettstatus.

neste kontrollutvalgsmøte avholdes 17.6.2021

ANDØY KOMMUNE

SØKNAD OM SALGBEVILLING FOR ALKOHOL - COOP EXTRA ANDENES

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Greta Jacobsen	21/1087

SAKSGANG

Utvalg	Møtedato	Saknr
Formannskapet Kommunestyret		

Forslag til vedtak:

Under forutsetning av at det ikke kommer innvendinger fra Politiet i Andøy innvilges Coop Nordland, org. nr. 946 231 819, salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, (drikk som inneholder over 2,5 vol. prosent og høyst 4,7 vol. prosent alkohol) for Extra Andenes, utsalgssted i Industriveien 4 B, Andenes.

Salgstid:

Mandag – fredag 08.00 - 20.00

Dager før søn- og helligdager 08.00 – 18.00 - gjelder ikke dagen før Kristi
Himmelfartsdag.

Salg og utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

Salgsstyrer: Elisabeth Jensen

Stedfortreder: Susann Nordmo

Både salgsstyrer og stedfortreder har avlagt og bestått kunnskapsprøven i alkoholloven.

Bevillingen opphører senest 30. september 2024.

Sveinung Ellingsen
Fungerende rådmann

Bakgrunn for saken:

Coop Nordland SA skal åpne ny dagligvarebutikk i Industriveien 4 B, Andenes, og søker om salgsbevilling for alkohol for butikken Extra Andenes.

Faktiske opplysninger:

I forbindelse med åpning av ny dagligvarebutikk, Extra Andenes, i Industriveien 4 B, Andenes søker Coop Nordland AS, org.nr. 946 231 819, om salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, (drikk som inneholder over 2,5 vol. prosent og høyst 4,7 vål. Prosent alkohol).

Det søkes om følgende salgstid:

Mandag – fredag	08.00 - 20.00
Dager før søn- og helligdager	08.00 - 18.00

Salgsstyrer vil være Elisabeh Jensen og stedfortreder vil være Susann Nordmo.

Både salgsstyrer og stedfortreder har avlagt og bestått kunnskapsprøven i alkoholloven - salgsbevilling.

I henhold til alkoholloven § 3-7 kan salg og utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 skje fra kl. 08.00 til kl. 18.00. På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 15.00, unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag. Det gis imidlertid adgang for kommunestyret til å innskrenke eller utvide tiden for salg inntil kl. 20.00 på hverdager og inntil kl 18.00 på dager før søn- og helligdager. Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

I henhold til kommunens Alkoholpolitiske handlingsplan, vedtatt i møte den 15.06.2020, sak KS 85/2020, gjelder følgende salgstider for salg av alkoholholdig drikk gruppe 1:

- Salg og utlevering alkoholholdig drikk gruppe 1 kan skje fra kl. 08.00 til kl. 20.00.
- På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 18.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag.
- Salg og utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 1 skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai, jfr. Alkoholloven § 3-7.

Søknaden er sendt til uttalelse til Skatteetaten, Politiet i Andøy, 133 Luftving Andøya flystasjon og NAV-Andøy. Det er ikke mottatt svar Politiet i Andøy. De øvrige har ingen innvendinger til søknaden.

Bevillingsperioden er 4 år og opphører senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer, jfr. Alkoholloven §1-6.

Alkohol og folkehelse

Helsedirektoratet ber alle landets kommunestyre om å ta hensyn til folkehelsen når de vurderer søknader om skjenke- og salgsbevilling. Myndighetene har godkjent at alkohol skal være tilgjengelig. Alkoholloven er et virkemiddel for å begrense de sosiale og helsemessige skadene av alkoholbruk.

Kommunestyret setter lokale salgs- og skjenketider og kan også stille ulike typer vilkår til bevillingene. Det er også kommunen som har ansvaret for kontrollen med bevillingene og eventuelle sanksjoner. Totalkonsum og drikkemønster er direkte knyttet til helserisiko og skadeomfang. Kommunen forvalter noen av de viktigste virkemidlene til å påvirke dette.

Vurdering:

Rådmannen anbefaler at det gis salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, (drikk som inneholder over 2,5 vol. prosent og høyst 4,7 vol. prosent alkohol) til Coop Nordland SA for dagligvarebutikken Extra Andenes med utsalgssted i Industriveien 4 B, Andenes.

ANDØY KOMMUNE

Forbedret mobildekning i Sør-Andøy - finansiering.

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Sveinung Ellingsen	21/1126

SAKSGANG

Utvalg	Møtedato	Saknr
Formannskapet Kommunestyret		

Forslag til vedtak:

Andøy kommune finansierer strømtilførsel til mastepunkt i Forfjord for å legge til rette for forbedret mobildekning i området.

Kostnadene for strømtilførsel er anslått til 82 000,-

Tiltaket finansieres ved bruk av fondsmidler fra: 256080001 Disposisjonsfond

Bakgrunn for saken:

Flere steder i Andøy kommune er begrenset mobildekning en utfordring. Spesielt i den sørlige delen av kommunen er det store begrensninger med dårlig, og delvis fraværende, mobildekning. Det har lenge vært et sterkt ønske å forbedre dekningsforholdene i kommunen.

Med bakgrunn i dette har Andøy kommune og Telenor inngått en intensjonsavtale for å forbedre mobildekningen i kommunen. I denne avtalen ligger det til grunn at Telenor påtar seg kostnadene ved etablering og drift av selve mastepunktene og det nødvendige tekniske utstyret, mens Andøy kommune forplikter seg til å sikre grunnavståelse og sørge for tilstrekkelig strømtilførsel. Denne intensjonsavtalen gjelder i områder hvor det ikke er et kommersielt grunnlag for investering fra Telenor. Telenor har investert i nytt dekningspunkt på Dverberg for å forbedre dekningen i området Åse-Dverberg, samt at flere nye punkter i områder med et kommersielt grunnlag er til vurdering hos Telenor. Telenors totale planlagte investeringskostnader i kommunen er anslått til ca 5,5 millioner.

I den sørlige delen av Andøy er mobildekningen fortsatt svært begrenset og områdene er vurdert til å ikke ha et kommersielt grunnlag for investering for Telenor.

Områdene med dårlig dekning medfører dårlig beredskap ved uønskede hendelser og eventuelle framtidige kriser, og for innbyggere og etablert næringsliv i området medfører den dårlige dekningen store utfordringer. Andøy friluftssenter er et eksempel på en bedrift som lider under dagens forhold. Det er dårlig mobildekning og bedriften kan ikke tilby nettdækning til sine kunder. Også for eventuell framtidig næringsetablering i kommunen er mobildekning avgjørende.

Det er viktig for Andøy kommune at næringsliv og innbyggere har god og trygg mobildekning.

Faktiske opplysninger:

Andøy kommune har vært i dialog med Telenor for å finne løsninger for å forbedre dekningen i den sørlige delen av Andøy. Etter grundige vurderinger ønsker Telenor å sette opp to master for å bedre mobildekningen, én i Forfjord og én i Buksnesfjord.

Alt ligger nå til rette for å få realisert mastepunkt i Forfjord. Kommunen har sørget for at nødvendige avtaler med grunneiere er på plass, og det er gjort administrativt vedtak om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

Andøy Energi har gjort anslag på kostnadene for å sørge for tilstrekkelig strømførsel til mastepunktet, og anslaget for mastepunktet i Forfjord beløper seg til kr 82 000,-

Mastepunktet i Buksnesfjorden mangler en del avklaringer for å være klart for realisering. Det er også anslått at mastepunktet vil ha en vesentlig høyere kostnad for tilførsel av strøm.

Vurdering:

Nytteverdien for denne investeringen er økt mulighet for næringsutvikling i området, sikring av innbyggernes tilgang til nødvendig mobildekning, samt økning av det totale beredskaps- og sikkerhetsnivået i kommunen.

Rådmannen anbefaler at kommunestyret vedtar en finansiering for å sørge for tilstrekkelig strømførsel til mastepunktet i Forfjord.

Når det gjelder mastepunktet i Buksnesfjorden er det flere momenter som må avklares før man kan ta stilling til en eventuell finansiering av strømtilførsel. Det anbefales derfor at man i denne omgang kun avklarer finansiering til mastepunktet i Forfjord, og kommer tilbake med en ny sak til kommunestyret om eventuell finansiering av strømtilførsel til mastepunktet i Buksnesfjorden.

ANDØY KOMMUNE

Beregning av sosialhjelp

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Sveinung Ellingsen	21/1133

SAKSGANG

Utvalg	Møtedato	Saknr
Formannskapet Kommunestyret		

Forslag til vedtak:

Andøy kommune viderefører dagens praksis for beregning av sosialhjelp.

Bakgrunn for saken:

Kommunestyrets vedtak i forbindelse med behandling av interpellasjon i kommunestyremøte 11.10.2021:

1. Andøy kommune ønsker å endre dagens praksis med å regne barnetrygden som inntekt og avkorte sosialhjelpen mot barnetrygden.
2. Kommunestyret ber rådmannen utrede den økonomiske kostnaden ved å ikke regne barnetrygden som inntekt til førstkommende kommunestyremøte.

Faktiske opplysninger:

Andøy kommune har i dag praksis for å ta barnetrygden med som en del av inntektsgrunnlaget når beregning av sosialhjelp gjøres. Regelverket gir kommunen mulighet til å bestemme om man vil regne barnetrygden som en del av inntektsgrunnlaget ved beregning av sosialhjelp, eller holde barnetrygden utenfor.

Det er viktig å understreke at ved dagens praksis gjør NAV Andøy i alle saker som involverer barn en særskilt vurdering. Foreldre som har dårlig råd blir i tillegg oppfordret til å søke om ekstra midler for å løse barns behov. Dette kan være ekstra midler til barneklær, fritidsaktiviteter eller andre ting. I slike tilfeller har NAV Andøy mulighet til å spesifisere at midlene faktisk skal brukes til å løse barnas behov. NAV Andøy oppfordrer også foreldre om å søke ekstra tilskudd i forbindelse med ferie og høytid for å løse barns behov. Her har NAV den samme mulighet til å spesifisere at midlene faktisk kommer barna til gode.

Dersom man endrer praksis vil ikke NAV Andøy ha mulighet til å spesifisere hva barnetrygden skal benyttes til, og en slik løsning risikerer derfor å bli mindre treffsikker enn dagens praksis.

Jamfør tall fra SSB har Andøy kommune en høyere andel barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt enn gjennomsnittet for både Nordland fylke og landet. Det er derfor et behov for flere målrettede tiltak for å gi flere mulighet til å være aktive i arbeidslivet. Det bør derfor utarbeides en plan for å redusere barnefattigdom. En endring av dagens praksis med beregning av sosialhjelp kan gi motsatt effekt, fordi det kan redusere insentiver for å bli aktive i arbeidslivet.

En beregning gjort på grunnlag av siste års utbetalinger av barnetrygd til de som i samme tidsrommet har mottatt økonomisk sosialhjelp viser et anslag på økte kostnader ca **kr 440 000**.

Dette er et beste anslag på hva en endring av dagens praksis vil medføre av merkostnad. Det hefter stor usikkerhet ved anslaget da det er svært vanskelig å beregne hva eventuell mindrekostnad ved ekstrasupplering vil være, samt hvordan behovet utvikler seg i tiden framover.

Vurdering:

Ut i fra hvordan NAV Andøy vurderer barnas behov i hver enkelt sak, noe som er et tydelig krav i slike saker, vil ikke rådmannen anbefale å endre dagens praksis.

ANDØY KOMMUNE

INTERKOMMUNAL PLAN MOT VOLD OG OVERGREP I NÆRE RELASJONER

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Beathe Andersen	21/199

SAKSGANG

Utvalg	Møtedato	Saknr
Formannskapet Kommunestyret		

Vedlegg:		
Dok.dato	Tittel	Dok.ID
10.02.2021	Interkommunal plan mot vold i nære relasjoner	158918

Forslag til vedtak:

- 1.Kommunestyret vedtar interkommunal plan mot vold i nære relasjoner.
- 2.Kommunestyret ber om at kommunens Forebyggingsgruppe igangsetter arbeidet med lokal handlingsplan i løpet av 1. halvår 2022.

Sveinung Ellingsen
Fungerende rådmann

Bakgrunn for saken:

Vold anses som et verdensomspennende helseproblem. Den interkommunale planen mot vold i nære relasjoner skal gi Vesterålen og Lødingen en samlet strategi for å bekjempe vold i nære relasjoner. Planen inneholder en teoretisk kunnskapsbase, omfang av vold og lokale utfordringer, oversikt av relevant lovverk og hjelpetilbud samt konkrete tiltak i bekjempelse av vold i nære relasjoner.

Faktiske opplysninger:

Den interkommunale planen ble opprettet på bestilling fra regionrådet hvor alle ordførerne i de seks kommunene Bø, Øksnes, Hadsel, Andøy, Lødingen og Sortland ønsket et felles og tettere samarbeid for å avdekke og forebygge vold i nære relasjoner. Kommunene har felles politi, barnevern, legevakt og krisesenter.

Innhenting av lokalt tallmateriale og gjennomgang av anmeldelser viser til at vold også er et problem i Vesterålen og Lødingen uten at kommunene har hatt en felles plan for å bekjempe dette til tross for flere interkommunale tjenester.

Den interkommunale planen skal revideres om 2 år.

Vurdering:

En interkommunal plan mot vold i nære relasjoner vil ha betydning for kompetanseutvikling og fokus på dette viktige arbeidet i hele regionen. En felles plan vil kunne lette arbeid for de interkommunale tjenestene. Samtidig vil ansatte i kommunene og befolkningen generelt få mer innsikt i hvordan man går frem ved mistanke om vold, hvor man kan søke hjelp og/eller behandling.

For at den interkommunale planen skal være gyldig må kommunene i samarbeide vedta planen uten å gjøre endringer. Endringer kan gjøres i en lokal handlingsplan som kommunen selv utarbeider.

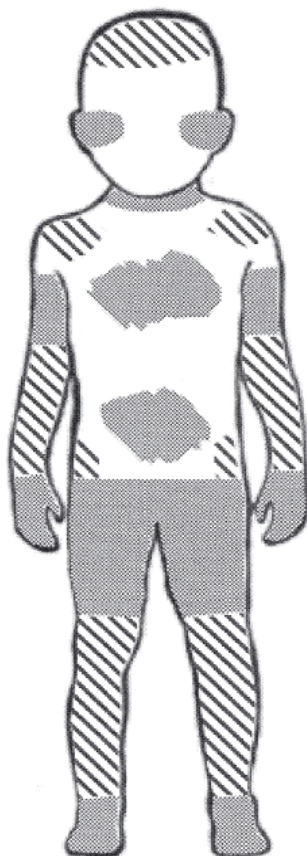
I et folkehelseperspektiv vil planen være viktig for forebygging av og håndtering av vold og overgrep i nære relasjoner og fasilitere godt samarbeid rundt utfordringen.

2020 - 2030

[INTERKOMMUNAL PLAN MOT VOLD I NÆRE RELASJONER]

En strategi for det samlede arbeidet i Vesterålen og Lødingen kommune for å bekjempe vold i nære relasjoner.

FORORD

Mange barn, unge og voksne utsettes for vold i nære relasjoner. Vold anses som et verdensomspennende helseproblem. Nasjonale undersøkelser viser at fem prosent av befolkningen oppgir å ha vært utsatt for alvorlig vold med høyt skadepotensiale av sine foreldre. Nesten en tredjedel av befolkningen oppgir å ha vært utsatt for alvorlig vold i voksen alder. Foruten skader som kan oppstå under voldshandlingen, vil mange som er utsatt for vold utvikle kroniske fysiske og / eller psykiske vansker.

Denne interkommunale planen ble opprettet på bestilling fra regionrådet hvor alle ordførerne i de seks kommunene Bø, Øksnes, Hadsel, Andøy, Lødingen og Sortland ønsket et felles og tettere samarbeid for å avdekke og forebygge vold i nære relasjoner. Kommunene har felles politi, barnevern, legevakt og krisesenter. Arbeidsgruppen har bestått av Randulf Nedrum, SLT--koordinator, Sortland kommune, Gro Rønning Nyvold, Ledende helsesykepleier, Hadsel kommune, Beate Andersen, Enhetsleder helse og familie, Andøy kommune, Laila Jota, Psykiatrisk sykepleier, Lødingen kommune, Helen Bye, Helsesykepleier, Øksnes kommune, Gunnhild Paulsen, Helsesykepleier/jordmor, Bø kommune og Line Hågensen, Leder Vesterålen Krisesenter. Arbeidsgruppen har jobbet sammen vår-høst 2019.

Vold finnes i mange ulike former og har mange skadevirkninger. Gjennom denne interkommunale planen ønsker man å bidra til kunnskap som gir *mot til å se og trygghet til å handle*.¹

Vi håper kommunene bruker planen aktivt og ønsker hverandre lykke til!

Leder av arbeidsgruppen
Randulf Nedrum
SLT-koordinator i Sortland kommune

¹ Kunnskap gir mot til å se og trygghet til å handle ble først brukt som tittel på rapport fra NKVTS om vold i nære relasjoner.

INNHold

FORORD	1
DEL 1: INNLEDNING	2
1. INNLEDNING	2
1.2 STRATEGIER FOR EN LEVENDE PLAN	2
1.3 MÅL OG MANDAT.....	2
1.4 AMBISJON OG AVGRENSING.....	2
DEL 2: TEORETISK KUNNSKAPSBASE	1
2.1 DEFINISJON	1
2.2 HVA ER VOLD I NÆRE RELASJONER?	1
2.3 OMFANG AV VOLD I NÆRE RELASJONER.....	2
2.3.1 MØRKETALL	2
2.4 HVEM BLIR UTSATT FOR VOLD.....	3
2.5 RELASJON TIL OVERGRIPER	4
2.6 KONSEKVENSER AV VOLD	5
2.7 VOLDSUTSATTHET OG DEMOGRAFISKE FORHOLD.....	5
FOREBYGGING AV VOLD I NÆRE RELASJONER	6
NASJONALE FØRINGER.....	6
DEL 3: OVERSIKT AV RELEVANTE HJELPETILBUD.....	1
DEL 4: RELEVANT LOVVERK	1
DEL 5: LOKALE UTFORDRINGER	1
TALL FRA POLITIET	1
INNFORING AV RISIKOVURDERINGSMODELLEN SARA	1
HVA VET VI OM OMFANGET AV VOLD I NÆRE RELASJONER I REGIONEN?.....	1
GJENNOMGANG AV ANMELDELSER OM VOLD MOT BARN I DE FEM VESTERÅLSKOMMUNENE?	1
DEL 6: TILTAKSPLAN	0
OVERORDNEDE MÅL FOR TILTAKENE OG EVALUERING AV DISSE	0
SAMARBEID MELLOM KOMMUNENE	0
MEDVIRKNING AV BARN OG UNGDOM TIL FOREBYGGING.....	0
EKSEMPLER PÅ TILTAK SOM ER I DAGLIG DRIFT I REGIONEN	0
FOREBYGGENDE TILTAK	0
KOMPETANSEHEVENDE TILTAK	2
HJELPETILTAK.....	2
HENVISNINGER OG KILDER.....	1

DEL 1: INNLEDNING

1. INNLEDNING

Innsats mot vold og overgrep er et nasjonalt satsningsområde. Regjeringen anbefaler alle kommuner å utvikle en lokal handlingsplan mot vold i nære relasjoner som et verktøy for et helhetlig arbeid.

Vesterålskommunene og Lødingen har et ønske om felles rutiner og tiltak for arbeidet med vold i nære relasjoner, og denne planen kommer på oppdrag fra Regionrådet.

Formålet med planen er at alle skal kunne leve trygt i Vesterålen og Lødingen.

1.2 STRATEGIER FOR EN LEVENDE PLAN

For å sikre en levende plan må kommunene stå sammen i arbeidet rundt opplæring, informasjonsutveksling, oppfølging av tiltak, evaluering, samarbeid og forankring. Engasjement, eierskap og forpliktelse er avgjørende for at planen skal være levende.

Arbeidsgruppen har foreslått følgende strategier:

- *Gjenkjennelige og konkrete tiltak/rutiner*
 - *Hver kommune utnevner en koordinator som har ansvar for oppfølging av den interkommunale planen.*
 - *Koordinatorene møtes jevnlig i et interkommunalt samarbeidsforum og er bindeleddet mellom kommunene og de eksterne kompetansemiljøene.*
 - *Kommunene planlegger og gjennomfører fagdager/seminarer for å holde fokus på problemstillingen.*
 - *Planen holdes varm gjennom regelmessig opplæring, samarbeid og evaluering.*
 - *Tiltakene bør evalueres jevnlig, gjennom logger og enkel rapportering. Utnevnt koordinator planlegger og gjennomfører evaluering i samarbeid med sin kommune og eksterne kompetansemiljøer. Koordinator bearbeider tilbakemeldingene og skriver årlig rapport til kommunens ledelse/kommunestyret.*
-

1.3 MÅL OG MANDAT

Målet med den interkommunale planen mot vold i nære relasjoner er å stå samlet som en styrket enhet i arbeidet for å hindre vold i nære relasjoner på tvers av kommunegrensene.

Arbeidsgruppens mandat har vært å utarbeide en interkommunal plan mot vold i nære relasjoner. Planen mot vold i nære relasjoner blir videre behandlet i regionrådet og deretter vedtatt i hver enkelt kommune.

Arbeidsgruppen har lagt ved anbefalinger om å videreføre et interkommunalt samarbeid i form av kurs/fagdager for faglig oppdateringer og på den måte holde fokus på dette viktige arbeidet over tid.

1.4 AMBISJON OG AVGRENSING

Vesterålen og Lødingen har ikke tidligere hatt en egen plan mot vold i nære relasjoner. Det er ikke planens ambisjon å ha alle rutiner og tiltak på plass når planen vedtas. Man ser for seg at noen rutiner må utvikles lokalt og at hver kommune har ansvar for at prosessen settes i gang når planen er vedtatt. En interkommunal plan vil gjøre det mulig å utnytte faglige og økonomiske ressurser bedre. Kommuner er likevel forskjellige, og planen må forankres i den enkelte kommunes ressurser, behov og allerede etablerte systemer og rutiner for samhandling og samordning.

Det legges vekt på at dette er et interkommunalt samarbeid hvor målet er hele regionen. Kommunene forplikter seg derfor til å bidra med kompetanseutveksling for å ivareta hele Vesterålen og Lødingen. Kjønnsmlemlestelse og tvangsekteskap hører også inn under betegnelsen "vold i nære relasjoner", og er ulovlige handlinger i Norge. Denne planen behandler ikke kjønnsmlemlestelse, tvangsekteskap eller æresrelatert vold spesielt. Det er likevel de samme forpliktelsene til bekymringsmelding og opplysning som gjelder, som for annen type vold i nære relasjoner.

Gjennom utviklingen av planen ønsket vi å treffe et realistisk ambisjonsnivå når det gjelder tids- og kostnadsrammer og gjennomførbarhet. Planen viser til hvor ansatte og andre kan finne utfyllende kunnskap, hvilke tjenester som er aktuelle varslingsinstanser og hvilke samarbeidspartnere som tilbyr kunnskap og behandling på tvers av kommunegrensene. Planen inneholder også tiltak som kommunene kan jobbe videre ut fra.

Vi viser til de nasjonale grunnlagsdokumentene (se utfyllende liste under kilder og henvisninger) til planen og anbefaler alle å lese Et liv uten vold og NOU 2017:12. Disse inneholder mye forskning og fagstoff på feltet som kan gi en dypere innsikt i konsekvensene som vold i nære relasjoner kan medføre.

Målene og tiltakene i planen skal være både gjenkjennelige og gjennomførbare og de skal bygge på hver kommunens eksisterende praksis og opplevde behov. Gjenkjenneligheten er i denne planen ivaretatt gjennom møter med fagpersoner, ledere og andre referansepersoner i alle de seks kommunene, i tillegg til gjeldende praksis.

DEL 2: TEORETISK KUNNSKAPSBASE

2.1 DEFINISJON

Definisjon av vold i nære relasjoner:

“Vold eller trusler om vold ovenfor personer som er eller har vært gift eller som lever eller har levd i ekteskapslignende forhold. Det gjelder også søsken, barn, foreldre, besteforeldre og andre i rett opp- eller nedadstigende linje, samt adoptiv-, foster- og steforhold. Voldsutøvelsen er stedsuavhengig” (Politiet).

Definisjon av vold:

«Vold er enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får den andre personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutte å gjøre noe den vil» (Isdal, Per. 2000, Meningen med volden).

2.2 HVA ER VOLD I NÆRE RELASJONER?

Vold i nære relasjoner omfatter ulike former for vold og overgrep mellom nåværende og tidligere familiemedlemmer, og den omfatter også barn som blir vitne til vold for eksempel mellom foreldre. Volden kan utøves på mange måter, og den kan skje episodisk eller mer kronisk. Også i tilfeller hvor volden er episodisk, kan volden prege relasjonen hele tiden, ved at den utsatte tilpasser seg for å forhindre nye episoder. Vold i nære relasjoner er ikke et ensartet fenomen. Det kan være ulike former for vold og kan være et uttrykk for ulike maktkonstellasjoner.

Volden kan finne sted i ulike nære relasjoner. I en vid definisjon kan begrepet “nære relasjoner” også omfatte relasjoner der utøver og offer står i et makt/omsorgs-forhold til hverandre. Som eksempel nevnes relasjon mellom lærer-elev, barnehageansatt-barnehagebarn, tjenesteutøver- tjenestemottaker.

Vold og overgrep som utøves av barn mot barn står derimot i en særstilling. Når overgriper er under strafferettslig alder på 15 år, så er ikke dette strafferettslige forhold. Både offer og overgriper vil ha krav på utredning og oppfølging fra hjelpeapparatet.

Vold i nære relasjoner omfatter:

- Fysisk vold (eks: slag, spark, bitt, kvelertak, holding, risting, ørefik, bending (bøyning av ledd))
- Psykisk vold (eks: trusler, trakassering, kontrollerende atferd)
- Seksuell vold (eks: seksuell trakassering, voldtekt)
- Materiell vold (eks: knuse eller trusler om å ødelegge gjenstander, slå i vegg/dør)
- Sosial vold (eks: begrense kontakt med venner, familie og naboer)
- Økonomisk vold (eks: kontroll over økonomiske ressurser)
- Latent vold (eks: den utsatte ventet med usikkerhet på når volden vil oppstå)
- Digital vold (eks: mobbing, trusler, trakassering, spredning av bilder etc.)

2.3 OMFANG AV VOLD I NÆRE RELASJONER

NKVTS (Nasjonalt kompetansesenter om vold og traumatisk stress) gjennomførte en omfangsstudie kalt «Vold og voldtekt i Norge. En nasjonal forekomststudie av vold i et livsløpsperspektiv», der i alt 2435 kvinner og 2092 menn i alderen 18 til 75 år besvarte spørsmål om erfaringer knyttet til vold. Under vises det til korte utdrag fra funn i rapporten til NKVTS.

Vold i nære relasjoner rammer mange. Omtrent tre av ti jenter og fire av ti gutter har opplevd minst en volds- eller overgrepshandling gjennom barndommen. Blant voksne har rundt 15 prosent opplevd mindre alvorlig vold fra partner (menn og kvinner), mens omtrent seks prosent kvinner har opplevd alvorlig vold fra partner. En av ti kvinner opplever å bli voldtatt i løpet av livet (NKVTS, Vold og voldtekt i Norge, 2014).

Forekomsten av voldtekt *noen gang* i løpet av livet var 9,4 % hos kvinner og 1,1 % hos menn. Halvparten (49 %) av kvinnene som rapporterte voldtekt hadde opplevd voldtekt før fylte 18 år. Det var ingen indikasjoner på at voldtekt mot unge kvinner har gått ned over tid - like mange yngre som eldre kvinner rapporterte voldtekt før fylte 18 år. Av de kvinnene som opplevde voldtekt var mange (44 %) redd for å bli alvorlig skadet eller drept, og mange fikk fysiske skader (29 %). Få kvinner utsatt for voldtekt var til medisinsk undersøkelse eller behandling den første tiden etterpå (11 %). Nesten en tredjedel (29 %) hadde aldri fortalt om voldtekten til noen andre.

Like mange menn (16,3 %) som kvinner (14,4 %) rapporterte om mindre alvorlig partnervold *noen gang* i livet (kløpet, klort, lugget eller slått med flat hånd). Flere kvinner (8,2 %) enn menn (1,9 %) hadde vært utsatt for alvorlig vold fra partner (sparket, tatt kvelertak på, banket opp). To tredjedeler av både kvinner og menn som var utsatt for alvorlig vold fra partner var også utsatt for kontrollerende atferd fra partner.

Undersøkelsen inkluderer også spørsmål om **a)** beføling av kjønnsorganer ved bruk av makt eller trusler om å skade, **b)** rusrelaterte overgrep, **c)** press til seksuelle handlinger og **d)** andre seksuelle krenkelser og overgrep. 25,4 % kvinner og 8,8 % menn rapporterte minst en av disse fire typene "andre" seksuelle overgrep. Hvis seksuelle overgrep ses under ett, var det om lag en av tre kvinner (33,6 %) og en av ti menn (11,3 %) som bekreftet å ha opplevd minst en form for seksuelt overgrep eller seksuell krenkelse.

2.3.1 MØRKETALL

Omfanget av vold i nære relasjoner er vanskelig å avdekke da denne volden har særtrekk som skiller den fra annen vold. Volden utøves ofte i det skjulte og personene som berøres er betydningsfulle for hverandres liv gjennom en felles historie, gjensidige forpliktelser og ofte gjennom et avhengighetsforhold. Selv om volden kan være synlig og kjent, vegrer mange seg for å gripe inn i det som anses som private forhold. Dette bidrar til å holde overgrepene skjult for dem som skal yte hjelp og det er grunn til å tro at det finnes høye mørketall. Kun et mindretall av voldtektssakene var kjent for politiet. Andelen var noe høyere for alvorlig fysisk vold: Av de 229 kvinnene som hadde opplevd voldtekt, anmeldte 10,5 % saken selv til politiet. Totalt 17,5 % av sakene var kjent for politiet. Av de 24 mennene som hadde opplevd voldtekt, anmeldte 4 personer saken selv til politiet. Totalt fem saker var kjent for politiet. Av de 548 kvinnene som hadde opplevd alvorlig vold etter 18 år, anmeldte 26,3 % saken selv til politiet. Totalt 32,5 % av sakene var kjent for politiet. Av de 928 mennene som hadde opplevd alvorlig vold etter 18 år, anmeldte 26,0 % saken selv til politiet. Totalt 37,4 % av sakene var kjent for politiet.

Å være utsatt for vold fra personer som man står i nær relasjon til er enda et tabubelagt tema, og det er knyttet mye skam til dette. "Man regner med at kun 25 % av volden kvinner utsettes for av nærstående, anmeldes." (Et liv uten vold, 2013). Statistikk og omfangstall bidrar likevel til å synliggjøre samfunnsutfordringene. Det er viktig å få bedre oversikt og statistikk over saker som omhandler vold i nære relasjoner. Synliggjøring av omfanget vil bidra til større bevissthet rundt problemet, både i hjelpeapparatet og i befolkningen generelt.

2. 4 HVEM BLIR UTSATT FOR VOLD

VOLD MOT BARN OG UNGE

I 2017 ble det rapportert inn til Kripos om 36 alvorlige voldssaker på landsbasis med grov eller dødelig vold mot små barn. Vesterålskommunene og Lødingen erkjenner at slike hendelser også kan ramme vårt distrikt og ønsker å fremme kunnskap til nybakte foreldre og hjelpetjenester om vold mot spebarn, barn i barnehagealder og unge gjennom hele skole- og utdanningsforløpet.

NOVA (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring) har gjennom sin rapport, 5/2016 *Vold og overgrep mot barn og unge. Omfang og utviklingstrekk 2007-2015*, sammenlignet resultater fra to undersøkelser der deltakerne har vært ungdom i alderen 18-19 år; UngVold 2007 og UngVold 2015. Undersøkelsene var sammenlignbare og resultat fra 2015-undersøkelsen viste at 21 prosent av ungdommen opplevde fysisk vold fra minst en forelder i løpet av oppveksten. Tilsvarende tall i 2007 var 25 prosent. Andelen som hadde opplevd grov vold fra minst en forelder (dvs. slag med knyttet neve, gjenstand, fått juling) var betydelig lavere: 6 prosent.

8 prosent av ungdommen fortalte at de hadde sett eller hørt en av foreldrene bli utsatt for fysisk partnervold minst en gang. Tilsvarende tall i 2007 var 7 prosent. For seksuell vold er kjønnsforskjellen stor; jenter er betydelig mer utsatt enn gutter. Analyser av seksuell vold omfatter krenkelser både i og utenfor familien. I alt oppga 23 prosent at de hadde opplevd minst en form for seksuell krenkelse i løpet av oppveksten. Til tross for en svak nedgang i den mildere fysiske volden og en reduksjon i mild og grov seksuell vold konkluderer rapporten med at bildet rundt vold er preget av stabilitet da nedgangen ikke var markant og ikke gjelder alle former for seksuell vold.

KJÆRESTEVOLD

I Norge deltok 994 ungdommer i alderen 14-17 år på en spørreundersøkelse på skolen. 549 (55,3%) av ungdommen svarte ja på spørsmålet om de hadde vært i et forhold (inkluderte korte, mindre seriøse forhold). Disse ungdommene fikk en rekke oppfølgingsspørsmål om erfaring med vold i kjæresteforhold. 42,9 % av tenåringene som var eller hadde vært i et forhold hadde opplevd en eller flere former for vold i forholdet. Fordelt på de ulike formene er tallene som følger: digital vold 29,1%, psykisk vold 25,9%, seksuell vold 18,8% og fysisk vold 12,8%. Resultatene er hentet fra en studie som er en del av prosjektet Safeguarding Teenage Intimate Relationships (STIR), et EU-prosjekt som ser på tenåringers erfaring med vold i nære relasjoner i fem land: Storbritannia, Kypros, Bulgaria, Italia og Norge. *Merk at utvalget er ikke representativt for aldersgruppen som helhet.*

VOLD MOT PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE

Risikoen for å bli utsatt for vold eller overgrep er også betydelig forhøyet blant barn med psykisk utviklingshemming eller nedsatt funksjonsevne. Denne risikoen kan være knyttet til språklig og kognitive funksjonsvansker som gjør det vanskelig for denne gruppen å melde ifra om urett og/eller forsvare seg. Deres pleiebehov kan også føre til fortvilelse og avmakt hos omsorgspersoner, med økt risiko for destruktive oppdragerstrategier eller impulsive voldshandlinger knyttet til omsorgspersonens affektnivå (NOU 2017:12). Ansatte som jobber med personer med ulike nedsatte funksjonsevner skal få nødvendig kunnskap til å kunne oppdage vold og kunne følge opp personer utsatt for vold og overgrep, etter at vold har blitt avdekket. De inviteres til basisopplæring, og får tilbud om veiledning når de skal utvikle rutiner for å håndtere mistanke om overgrep.

Regjeringen oppnevnte ved kongelig resolusjon 13.november 2015 et utvalg som har gått gjennom alvorlige saker der barn og ungdom har vært utsatt for grov vold, seksuelle overgrep og alvorlig omsorgssvikt. Formålet med utredningen var å avdekke hvorvidt det har forekommet svikt i det offentlige hjelpeapparatets håndtering

av disse sakene (NOU 2017:12). Den interkommunale planen skal på bakgrunn av dette legge til rette for at grov systemsvikt ikke forekommer i saker knyttet til vold i nære relasjoner i vår region.

VOLD MOT ELDRE

I 2017 la NKVTS (Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress) frem en rapport fra en undersøkelse om vold og overgrep mot eldre i Norge. Formålet med undersøkelsen var å få kunnskap om forekomsten av vold og overgrep i befolkningen som er 65 år eller eldre og hvilke relasjoner de voldsutsatte har til utøverne. 2463 personer i alderen 66 til 90 år (1232 menn og 1231 kvinner) besvarte et spørreskjema. Den samlede forekomsten av vold og overgrep mot eldre hjemmeboende personer etter fylte 65 år, var mellom 6,8 og 9,2 %. Det var ikke signifikante forskjeller mellom kjønnene. Av de 168 personene som oppga at de hadde vært utsatt for vold og overgrep, var det flest som oppga psykiske overgrep (98 personer) etterfulgt av fysisk vold (58 personer), seksuelle overgrep (26 personer) og økonomiske overgrep (21 personer). For de som hadde blitt utsatt etter fylte 65 år, var utøver i nær relasjon til om lag åtte av ti utsatte. Risikoen for å bli utsatt for vold og overgrep i eldre år var betydelig større hvis vedkommende hadde vært utsatt tidligere i livet.

Overgrep mot eldre viser seg å være et vanlig, men skjult problem, både i det private liv og i institusjoner. Temaet er ofte knyttet til skam, først og fremst fordi overgriperen som regel er en person den eldre kjenner og har tillit til. Mange eldre kan føle de har skyld i at volden inntreffer og at de har krenket utøver. I tillegg er det nok knyttet store mørketall til anmeldelser i denne aldersgruppen, og hos enkelte kan vold ha vært en del av livet over lange perioder. Ettersom at tematikken er tabubelagt oppsøkes råd og hjelp sjeldnere av eldre. Terskelen for å anmelde forholdet er også forhøyet i denne gruppen, da de ofte er i et avhengighetsforhold til voldsutøver.

Organisasjonen Vern for eldre regner med at det forekommer vold på 2-4 % av befolkning over 65 år, basert på forekomststudier de siste fem årene. Vern for eldre i Oslo får ca. 400 henvendelser hvert år og ca. 14 av disse er fra Akershus. Det er som oftest brukeren selv, familien eller personer vedkommende har tillit til som melder til Vern for eldre. Organisasjonen betjener en kontaktttelefon som gir støtte, råd og veiledning til eldre. Hjelpeapparatet kan også henvende seg. Både den utsatte og hjelpeapparatet kan også henvende seg til NKVTS, Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

Vold mot eldre kan vise seg som for eksempel psykiske eller fysiske overgrep i forbindelse med pengeutpressing. De som omgås eldre må kjenne til symptomer som kan vekke mistanke om at det foregår vold. Som et av tiltakene i denne planen skal det utvikles gode rutiner i institusjoner og i hjemmehjelpstjenesten, og ansatte skal delta i felles opplæring.

2.5 RELASJON TIL OVERGRIPER

De aller fleste kjente overgriperen. For kvinner var de største gruppene av utøvere venner, bekjente, naboer og kolleger, og nåværende eller tidligere partner. Bare 14 % oppga kun ukjent utøver. Det betyr at 86 % av kvinnene som har rapportert voldtekt har vært utsatt for dette minst en gang av en de kjenner.

Det er såpass få menn i utvalget som har rapportert voldtekt at man ikke kunne se noe spesielt mønster når det gjelder relasjon til utøver. Det var nesten utelukkende menn som var utøver av voldtekt mot kvinner (97,8 %). For de 24 mennene i utvalget som rapporterte om voldtekt var menn utøver i 15 av tilfellene, kvinner i 6, og både mann og kvinne i 3 av tilfellene.

2.6 KONSEKVENSER AV VOLD

Å være utsatt for vold kan føre til negative konsekvenser og utgjør en alvorlig utfordring for samfunnsdeltakelse og folkehelse hos utsatte. Å forebygge vold, avdekke og gi god hjelp til utsatte og utøvere, er derfor en sentral oppgave for myndighetene. Forebygging innen tema vil kunne ha store gevinster både samfunnsøkonomisk og i det private liv til både utøver og utsatt.

VOLDSUTSATTHET OG PSYKISK HELSE

Personer utsatt for alvorlig vold og/eller voldtekt rapporterte om dårligere psykisk helse enn ikke-utsatte. Dette gjaldt både menn og kvinner. Det var en klar sammenheng mellom antallet voldskategorier og psykiske helseproblemer for både menn og kvinner. Dette økte nivået av psykiske helseproblemer hos volds- og overgrep utsatte gjaldt både for angst/depresjon og posttraumatiske reaksjoner.

RISIKO FOR Å BLI UTSATT FOR VOLD IGJEN

I rapporten fremkommer det også at personer som hadde vært utsatt for fysisk vold eller seksuelle overgrep i barndommen er i mye større grad blitt utsatt for vold og overgrep også som voksen. For eksempel var seksuelle overgrep i barndom knyttet til en vesentlig økt rapportering av voldtekt i voksen alder (oddsforhold på 7 for seksuell omgang før 13 år og 9 for voldtekt før 18 år).

2.7 VOLDSUTSATTHET OG DEMOGRAFISKE FORHOLD

I utgangspunktet er alle sårbare. Vold i nære relasjoner forekommer i alle samfunnslag og miljøer. Det er samtidig mange faktorer som har betydning for hvor utsatte mennesker er for vold, hvordan de opplever vold og ikke minst for hvilke muligheter de har for å komme seg ut av voldelige relasjoner. Faktorer som kan påvirke sårbarheten er kjønn, alder, sosioøkonomisk bakgrunn, fysisk- og psykisk funksjonsevne, seksuell orientering og kjønnsidentitet. Andre forhold som migrasjon, graviditet og rus kan også spille inn. Flere av disse faktorene kan virke sammen og bidra til å øke den enkeltes sårbarhet.

Sivilstand: Både blant menn og kvinner var det høyest forekomst av alvorlig vold og voldtekt blant de som var separert eller skilt på intervju tidspunktet.

Utdanning: Det var ikke forskjell på forekomsten av alvorlig vold i ulike utdanningsgrupper. For kvinner var det lavere forekomst av voldtekt i høyere utdanningsgrupper og opplevd økonomisk situasjon. Både alvorlig vold og voldtekt forekom oftere hos personer som opplevde at de hadde dårlig økonomi.

Bostedsfylke: Det var ingen klare geografiske mønstre i forekomsten av vold eller voldtekt verken for kvinner eller menn. Imidlertid hadde undersøkelsen kun informasjon om aktuelt bostedsfylke, og ikke om oppvekststed eller tidligere flyttinger. Undersøkelsen hadde lav representasjon av etniske minoritetsgrupper og kunne derfor ikke beskrive forskjeller mellom etniske grupper.

Sammenheng mellom vold i hjemmet og rus: Høyt alkoholkonsum øker risikoen for vold. I en norsk oppfølgingsstudie av unge voksne kom det frem at vold mellom ektefeller/partnere forekom oftere blant dem med høyt alkoholinntak. (Pape, H, 2003. *Vold og Krenkelser i unge menneskers parforhold. Tidsskrift for den norske legeförening*).

FOREBYGGING AV VOLD I NÆRE RELASJONER

Forebygging handler om de tiltak vi setter inn for å unngå at vold oppstår, og tiltak for å stanse pågående vold. Et godt voldsforebyggende arbeid krever langsiktighet og samordning.

FOREBYGGINGSNIVÅER

Når man snakker om forebygging handler dette om prosesser som foregår på ulike nivåer i kommunene hvor målet er å unngå at problemer oppstår eller forverres. Det skilles mellom universell, selektiv og indikativ forebygging. Den *universelle* forebyggingen beskriver generelle tiltak rettet mot hele befolkningen. *Selektiv* forebygging retter seg mot identifiserte risikogrupper, mens *indikert* forebygging retter tiltakene mot enkeltpersoner og grupper som allerede har utprøvd eller vært utsatt for blant annet vold i nære relasjoner. På dette nivået (indikativ) er målet å stoppe volden, begrense konsekvensene, hindre forverring og bidra til å snu eventuell skjevutvikling. Innenfor rus- og kriminalitetsforebygging brukes betegnelse; byggende (grunnleggende rammevilkår), forebyggende (svekke definert risiko) og rus- og kriminalitetsforebyggende (målrettet innsats mot situasjoner og særlig utsatte miljøer).

NASJONALE FØRINGER

I den nasjonale handlingsplanen (Et liv uten vold) legges det vekt på behov for innsats på generelle tiltak rettet mot hele befolkningen. Handlingsplanen viser til økt innsats på generelle likestillingspolitiske strategier og rusforebyggende tiltak. Videre viser handlingsplanen til sammenhenger mellom levekårsfaktorer og utsatthet for vold.

Etter folkehelseloven skal kommunene ha oversikt over sine folkehelseutfordringer. Her inngår også vold i nære relasjoner i vurderingen. *“Det er en utfordring å sikre gode relevante data som gir tilstrekkelig grunnlag for å vurdere omfanget av vold i den enkelte kommune.”* (Et liv uten vold). Folkehelseprofilen gir tallgrunnlag for områder man bør være oppmerksom på i de ulike kommunene, og det anbefales at man setter seg inn i denne.

I tillegg til nasjonale føringer, har Norge sluttet seg til en rekke internasjonale konvensjoner som gir føringer for forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner, herunder den europeiske menneskerettighetskonvensjonen og FNs konvensjon om barnets rettigheter.

DEL 3: OVERSIKT AV RELEVANTE HJELPETILBUD

Det finnes en rekke andre hjelpetjenester, både lokalt og nasjonalt, som man kontakte dersom man er utsatt eller mistenker at noen er utsatt for vold. Under vises noen tjenester man kan kontakte.

Politi: Vold i nære relasjoner og sedelighet prioriteres høyt hos politiet. Er du utsatt eller har mistanke om vold i nære relasjoner eller annen omsorgssvikt bør du kontakte lokalt politi. Du kan også lese mer på nettsiden til politiet for mer informasjon <https://www.politiet.no/rad/vold-i-naere-relasjoner/>

Barnevern: er gitt et særlig ansvar for å sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. For å kunne ivareta dette ansvaret overfor barn som utsettes for vold i familien, er barneverntjenesten avhengig av å motta opplysninger fra andre som kjenner barnets situasjon. Du kan kontakte barnevernet på telefon **97 99 38 00**

Krisesenter: Tjenestetilbud som bidrar med støtte, informasjon og veiledning som kan hjelpe deg å se utveier fra volden du og dine eventuelle barn utsettes for. Krisesenteret er et midlertidig bo- og beskyttelsestilbud. Det er også et eget dagtilbud ved senteret. Du kan ringe **761 22 330** for å komme i kontakt med Krisesenteret Vesterålen.

Familievernkontoret: Familievernkontoret Vesterålen tilbyr gratis parterapi, familierapi og pliktig mekling ved samlivsbrudd. Man trenger ikke henvisning. De fleste kommer for rådgivning og samtaler om problemer i parforholdet og i familien. Eller når det er vansker, konflikter eller

kriser i familien Telefon: **466 15 660** Epost: familievernkontoret.vesteralen@bufetat.no

Alarmtelefon for barn og unge: Alarmtelefonen er en gratis nødtelefon for barn og unge. Barn, unge, foreldre og andre som er bekymret for et barns situasjon kan kontakte alarmtelefonen for å formidle sin bekymring og behov for hjelp. Du kan ringe anonymt på **116 111** (gratis) eller chat på www.116111.no

VO-linjen: En hjelpelinje for deg som opplever vold eller overgrep i nære relasjoner. Du kan ringe anonymt på **116 006** (gratis og døgnåpen tjeneste). Les mer på www.volinjen.no

Røde kors-telefonen om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse: Du kan ringe anonymt på **815 55 201**

Telefonen er åpen mandag til fredag, mellom kl. 09.00 og 16.00. De som jobber i Røde Kors-telefonen har taushetsplikt. Les mer på <https://www.rodekors.no/lokalforeninger/osl/aktiviteter/kvinner/rode-kors-telefonen-for-tvangsekteskap-og-kjonnslemlestelse/>

Vern for eldre: Overgrep mot eldre viser seg å være et vanlig, men skjult problem både i det private liv og institusjoner. I mange tilfeller har eldre som er utsatt for overgrep vanskelig for å nå fram til hjelpetilbud, og det er derfor opprettet Vern for eldre- tjeneste. Du kan ringe anonymt på **800 30 196** (mandag – fredag kl. 09 og 15).

DEL 4: RELEVANT LOVVERK

Offentlig ansatte

Ansatte som handler ved bekymring er antagelig det som i størst grad kan bidra til å forebygge vold i nære relasjoner. Etter Lov om barneverntjenester § 6-4 har alle offentlig ansatte opplysningsplikt til barneverntjenesten. Alle offentlig ansatte har en selvstendig opplysningsplikt til barnevernet når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt.

Helsepersonell:

Opplysningsplikten til barnevernet, både etter anmodning og etter eget tiltak, gjelder også for en rekke yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt, blant annet helsepersonell. Meldeplikt til politiet er for helsepersonell regulert i straffelovens § 139 og i helsepersonellovens § 31. Helsepersonell har plikt til å varsle nødetatene der dette er "nødvendig for å avverge alvorlig skade på person eller eiendom".

Vold i nære relasjoner:

I Norge er vold i nære relasjoner straffbare handlinger på lik linje med vold som skjer i andre sammenhenger og på andre arenaer, jf. Straffelovens § 219. Politiets viktigste oppgave er å forhindre at nye overgrep skjer og straffeforfølge overgrep som allerede har skjedd.

Avvergelsesplikt/opplysningsplikt

Alle innbyggere i Norge uavhengig kommune har en generell plikt til å prøve å hindre visse former for alvorlige forbrytelser gjennom å anmelde forholdet til politiet eller på annen måte avverge forholdet, jf. Straffelovens § 139. Denne avvergeplikten går foran lovbestemt taushetsplikt.

Alle som er bekymret for at barn og unge kan leve med vold og overgrep i familien, *bør* gi opplysning om dette til barneverntjenesten i kommunen. Offentlige tjenester, for eksempel skoler og barnehager, har *opplysningsplikt* og skal sende bekymringsmelding til barnevernet. Opplysningsplikten påligger den enkelte offentlige ansatte jf. Lov om barneverntjenester § 6-4.

Nøddrett, straffeloven §17:

En handling som ellers ville være straffbar, er lovlig når den a) blir foretatt for å redde liv, helse, eiendom eller en annen interesse fra en fare for skade som ikke kan avverges på annen rimelig måte, og b) denne skaderisikoen er langt større enn skaderisikoen ved handlingen.

Nøddverge, straffeloven §18:

En handling som ellers ville være straffbar, er lovlig når den a) blir foretatt for å avverge et ulovlig angrep, b) ikke går lengre enn nødvendig, og c) ikke går åpenbart ut over hva som er forsvarlig under hensyn til hvor farlig angrepet er, hva slags interesse som angrepet krenker, og angriperens skyld.

Krisesenterloven §3-3a

Kommunen er etter helse- og omsorgstjenesteloven pliktig til å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep etter Krisesenterlovens § 3-3 a. Krisesenterloven forplikter kommunene til å sørge for samordnet oppfølging av voldsutsatte, både fra krisesenter og andre tjenester etter § 4.

Individuell plan

Kommunen skal sørge for at berørte av vold får helhetlig oppfølging, gjennom samordning av tjenester fra 1) krisesentret og fra 2) andre instanser iht. **krisesenterloven § 1 og § 4**. Samordningen kan foregå ved bruk av for eksempel individuelle plan.

DEL 5: LOKALE UTFORDRINGER

TALL FRA POLITIET

Tall fra Sortland lensmannskontor viste at mellom januar 2016 og september 2018 hadde Vesterålen, ikke inkludert Lødingen, 12 anmeldte forhold på vold i nære relasjoner hvor barn var utsatt. I de 12 anmeldte forholdene omhandlet dette totalt 21 barn (se punkt 5.1). Gjennomgang av sakene viste kompleksiteten i arbeidet man har fremfor seg og det er grunn til å tro at det finnes store mørketall knyttet til vold i nære relasjoner.

INNFØRING AV RISIKOVURDERINGSMODELLEN SARA

Sortland lensmannskontor jobber med å innføre risikovurderingsmodellen SARA (Spousal Assault Risk Assessment Guide). Metoden er utviklet i Canada, men tilpasset norske forhold. Metoden kartlegger voldsutøverens tidligere historie med partnervold, voldsutøverens sosiale og psykiske situasjon og partners sårbarhet. Ut fra dette kan politiet vurdere risikoen og hvilke tiltak som bør settes i verk for å hindre videre vold.

Politiet foreslår at kommunene utvikler rutineguide som beskriver hvordan ansatte skal handle dersom man mistenker at personer er utsatt for vold i nære relasjoner.

HVA VET VI OM OMFANGET AV VOLD I NÆRE RELASJONER I REGIONEN?

Statistikk (januar 2017 -mai 2019) fra Vesterålen barnevernstjeneste og Sortland lensmannskontor viser at 17,4 % av bekymringsmeldingene til barnevernet og 2- 4 % av alle anmeldelser til politiet i Vesterålen omhandlet vold i nære relasjoner. I samme periode meldte Kriesesenteret Vesterålen om et økende antall brukere fra 2016-november 2019

Tabell – andel brukere og overnattingsdøgn fra Kriesesenteret Vesterålen

År	Antall brukere	Overnattingsdøgn
2016	18 Voksne og 15 barn	1888
2017	20 voksne og 20 barn	1571
2018	22 voksne og 20 barn	1479
2019	26 voksne og 33 barn	1032

Tabell - andel familievold fra politiet

	2017	2018	2019 (per mai mnd)
Straffesaker	1323	1268	490
Familievold	42	31	18
%-andel	3%	2%	4%

Registrerte saker på familievold utgjør dermed 42 forhold i 2017, 31 forhold i 2018 og 18 forhold per mai 2019.

GJENNOMGANG AV ANMELDELSER OM VOLD MOT BARN I DE FEM VESTERÅLSKOMMUNENE?

I en gjennomgang av anmeldelser (12) som hovedsakelig omhandlet vold mot barn, gjort av SLT-koordinator i Sortland kommune og politiet, var følgende typer av vold representert knyttet til vold i nære relasjoner: vitne til vold, fysisk mishandling, psykisk mishandling, økonomisk vold, materialistisk vold og seksuelle vold/overgrep. Anmeldelsene omhandlet ofte flere typer vold i samme sak.

Utvalgte funn fra gjennomgangen av anmeldelser ved Sortland Lensmannskontor:

- 12 anmeldte forhold - Sortland (6), Bø (2), Øksnes (1), Hadsel (2), Andøy (1)
- Totalt 21 barn var utsatt for vold i disse 12 forholdene
- 3 av 12 forhold er rettet mot samboer/ektefelle hvorav 7 barn er involvert.
- Rusmiddelbruk var ikke fremtredende, men en faktor i enkelte saker.
- i 7 av 12 forhold er far siktet.
- i 5 av 12 forhold er mor siktet
- i 2 av forholdene er både mor og far/stefar mistenkt som voldsutøver
- i 1 av 12 forhold er fostermor mistenkt som voldsutøver
- i 5 av 12 forhold er sakene henlagt (av ulike grunner)
- i 5 av 12 forhold er sakene pågående
- i 3 av 12 forhold er det opprettet rettsmøte/avventer dom
- i 1 av 12 forhold har voldsutøver vært dømt for vold tidligere.

De høyeste tallene fra politiet finner vi under «Fysisk mishandling», mens tallene for psykisk mishandling er mer usikre. Psykisk mishandling forekommer likevel i mange av de samme familiene som utøver annen vold.

Forskning viser at å være vitne til vold mellom nære tillitspersoner kan ha samme skadevirkning som for dem som får volden direkte rettet mot seg. Det er derfor særlig viktig å hindre at barn opplever vold utført også mot andre. Vi må sørge for å være bevisst dette. (Små vitner til vold, ATV-stiftelsen)

DEL 6: TILTAKSPLAN

OVERORDNEDE MÅL FOR TILTAKENE OG EVALUERING AV DISSE

Planen har tre overordnede mål (i prioritert rekkefølge) og disse må tas utgangspunkt i når kommunene skal gjøre evaluering av planen.

1. Kompetanseheving hos ansatte og befolkningen generelt.
Gjøre opp status på kurs, fagsamlinger og deltakelse på disse.
2. Målgruppen skal oppleve et samordnet og helhetlig tilbud.
Erfaringsinnhenting om opplevelse av hjelpeapparatets bistand.
3. Godt system for registrering av omfang av vold i nære relasjoner hos de ulike tjenestene.

SAMARBEID MELLOM KOMMUNENE

Kommunene må gå sammen om en kompetansehevingsplan og gi mulighet for hospitering på tvers av kommunene. Felles kunnskap og holdninger i hjelpetjenestene vil øke sjansen for å oppdage og stoppe volden. Tiltakene i planen skal fremme dette. Kommunene har kontakt med en rekke eksterne kompetansemiljøer som blant annet Stiftelsen Tryggere, Dixi ressurscenter, RVTS (Regionale ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging), Vivat selvmordsforebygging, KoRus Nord, Konfliktrådet, Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging, Røde kors etc. De eksterne kompetansemiljø vil være mulig å benytte i arbeidet med for eksempel utvikling av kompetansehevingsprogram i regionen, råd og/eller veiledning.

MEDVIRKNING AV BARN OG UNGDOM TIL FOREBYGGING

Barn og ungdoms medvirkning vil kunne påvirke den lokale planen for hver enkelt kommune gjennom deltakelse fra ungdomsråd (for kommuner som har dette) eller lignende. Medvirkningen fra barn og unge er helt nødvendig og må organiseres av hver enkelt kommune på en slik måte at deres innspill kommer til syne i utviklingen av den lokale handlingsplanen/tiltakene.

EKSEMPLER PÅ TILTAK SOM ER I DAGLIG DRIFT I REGIONEN

- Tiltakskort (rutiner ved mistanke om vold, seksuelle overgrep eller lignende)
- Æ E MÆ (Program for forebygging av seksuelle overgrep mot barn og unge)
- ICDP (International Child Development programme)
- Vivat selvmordsforebygging – Førstehjelp ved selvmordsfare
- Stiftelsen Tryggere (Sinnemestringstilbud og oppfølging av voldsutøver)
- COS-kurs (circle of security foreldreveiledning)

FOREBYGGENDE TILTAK

TILTAK 1: Avdekke vold i nære relasjoner – gravide

Jordmor spør alle gravide som er i svangerskapsomsorgen om vold.

Ansvar: Helsestasjonen

TILTAK 2: Hjemmebesøk til foreldre som har fått barn

Alle foreldre til nyfødte får hjemmebesøk av jordmor og/eller helsesøster. Det stilles rutinemessig spørsmål om vold i nære relasjoner. Barnet kles av ved helseundersøkelser for å avdekke tegn på vold og overgrep. Jf. retningslinjer for helsestasjon og skolehelsetjenesten pkt. 4.14

Ansvar: Helsestasjonen

TILTAK 3: Avdekke vold i hjemmet – barn mellom 0-6 år

Rutinemessig spørsmål om vold i nære relasjoner under konsultasjon på helsestasjonen.

Ansvar: Helsestasjonen

TILTAK 4: Avdekke kjønnslemlestelse – barn 0-6 år

Helsesykepleier spør foresatte fra land hvor omskjæring praktiseres, ved hjemmebesøk og konsultasjon.

Helsesykepleier gir informasjon om norsk lovverk.

Ansvar: Helsestasjonen

TILTAK 5: Avdekke vold i nære relasjoner hos barn som går i barnehage

Alle ansatte i barnehager skal ha høy kompetanse på å oppdage vold i nære relasjoner.

Ansvar: Styrer

TILTAK 6: Barn får gjennom oppveksten systematisk opplæring i å sette egne grenser, begreper, kroppen, vonde hemmeligheter

- Æ E MÆ til barne- og ungdomsskole. Forebygging av vold og seksuelle overgrep.
- VGS: VIP-program. Veiledning og informasjon om psykisk helse

Ansvar:

TILTAK 7: Årlig informasjon på foreldremøter i barnehage og skoler om tema vold- og seksuelle overgrep

- Opplæring som vil bli gjennomført overfor barna i regi av helsesykepleier/skole/evt. BV
- Rutiner for meldeplikt og samarbeid med barnevern
- Tverrfaglig konsultasjonsteam for barn/unge/foresatte: STØ (Øksnes)/BUT (Bø)/Konsultasjonsteam (Sortland)
- Tverrfaglige team i skolen

Ansvar:

TILTAK 8: Kommunen inviterer frivillige organisasjoner, religiøse organisasjoner og idrettslag til å delta på kurs og fagdager om tema vold og overgrep.

Frivillige organisasjoner og idrettslag skal innhente politiattest og oppfordre sine frivillige til å ta e-læringskurset om vold og overgrep

Ansvar:

TILTAK 9: Foreldreveiledning

Hver kommune har ansatte med opplæring i standardiserte foreldreveiledningsprogrammer som tilbys innbyggerne.

Ansvar:

TILTAK 10: Avdekke vold mot eldre

De ansatte skal ha høy kompetanse på vold gjennom kompetansehevende tiltak.

Ansvar:

TILTAK 11: Avdekke vold mot funksjonshemmede

De ansatte skal ha høy kompetanse på vold gjennom kompetansehevende tiltak.

Ansvar: Ledere

TILTAK 12: Avdekke vold mot rusavhengige og psykisk syke

De ansatte skal ha høy kompetanse på vold gjennom kompetansehevende tiltak.

Ansvar: Ledere

KOMPETANSEHEVENDE TILTAK

TILTAK 13: Sørg for at ansatte i Vesterålen og Lødingen har kjennskap til rutiner ved vold i nære relasjoner

Ansatte i kommunene skal kjenne til tiltaksplanen mot vold i nære relasjoner og «grunnleggende guide og rutiner for ansatte»

Ansvar: Ledere

TILTAK 14: Øke kompetansen hos ansatte i Vesterålen og Lødingen om vold i nære relasjoner gjennom teori- og praksisbasert undervisning.

Det utvikles et interkommunalt kompetansehevingsplan med fokus på vold i nære relasjoner.

Ansvar:

TILTAK 15: Ansatte som jobber med barn i Vesterålskommunene og Lødingen skal gjennomføre e-læringskurset «Vold og seksuelle overgrep mot barn» utviklet av RVTS.

Fastleger og legevaktsleger gjennomfører nettkurs iht. akuttmedisinforskriften (evt. e-læringskurset ovenfor dersom dette godkjennes som alternativ) Husk nytilsatte. Etablere rutiner for opplæring og vedlikehold av e-læringskurset.

Ansvar:

TILTAK 16: Informasjonsmateriell om vold i nære relasjoner til innbyggerne gjøres tilgjengelig på kommunenes hjemmeside.

Ansvar:

HJELPETILTAK

TILTAK 17: Barneansvarlig i avd. psykisk helse og rus

Det opprettes barneansvarlig i tjeneste for psykisk helse og rus for å påse at barn av psykisk syke eller/og rusmisbrukere får nødvendig informasjon og oppfølging.

Ansvar: Ledere

TILTAK 18: Kommunene har et fast team med kompetanse på feltet som tar imot henvendelser/konsultasjoner på alle typer voldsproblematikk

Teamet møtes til faste tider, og teamets medlemmer kan kontaktes ved akutte hendelser for veiledning.

Ansvar: Leder av teamet

TILTAK 19: Prosedyrer/rutiner ved trusler om vold utarbeides i alle tjenester og gjøres tilgjengelig for alle ansatte.

Prosedyrene/rutinene går igjennom årlig og ligger tilgjengelig i kommunens kvalitetssystem – det er utviklet en felles «grunnleggende guide for ansatte» i alle kommunene for lik praksis iht. interkommunale tjenester og riktig tjenestevei.

Ansvar:

Røde varselsflagg – Kripos meldte i 2017 om 36 alvorlige voldssaker mot små barn. Disse omhandlet grov og dødelig vold mot små barn. Oppfordringen til Kripos er at alle som er i kontakt med barn må være flinkere til å se etter «røde varselsflagg» og melde ifra dersom man er bekymret.

HENVISNINGER OG KILDER

Et liv uten vold: https://www.regjeringen.no/contentassets/97cdeb59ffd44a9f820d5992d0fab9d5/hplan-2014-2017_et-liv-uten-vold.pdf

NOU2017:12 Svikt og svik: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2017-12/id2558211/sec1>

Prop 12S. Opptappingsplan mot vold og overgrep:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/f53d8d6717d84613b9f0fc87deab516f/no/pdfs/prp201620170012000dddpdfs.pdf>

Små vitner til vold: <https://atv-stiftelsen.no/wp-content/uploads/2017/03/sma-vitner-til-vold.pdf>

En god barndom varer livet ut: www.regjeringen.no/globalassets/upload/bld/foa/bld_overgrep_web.pdf

Vold og voldtekt i Norge: www.nkvts.no/content/uploads/2015/11/vold_og_voldtekt_i_norge.pdf

Isdal, Per. 2000, Meningen med volden

Pape, H, 2003. Vold og Krenkelser i unge menneskers parforhold. Tidsskrift i den norske legeforening.

Istanbulkonvensjonen «*Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner*», Council of Europe.

Alvorlig vold mot små barn, Kripos

Mishandlingsbestemmelsen, Politihøgskolen

Ungdomserfaringer med vold og overgrep i oppveksten, NKVTS.

Takk for at du har lest denne planen og at du utgjør en stor forskjell i andres liv!

Inspirasjon er hentet fra, og rettes med takk til

- Justis- og politidepartementet, Veileder for utvikling av kommunale handlingsplaner
- Ferder Kommune, Tiltaksplan vold i nære relasjoner
- Aurskog-Høland, Sørum og Fet kommune, Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner
- Stine Sofies Stiftelse, Vold og overgrep mot barn i et livsløpsperspektiv
- Stiftelsen Tryggere og Dixi ressurscenter, faghefte Vold og seksuelle overgrep blant ungdom
- Politiet/Oslo kommune, Samhandlingsrutine vold og seksuelle overgrep mot barn
- Politiet/Nedre Eiker kommune, vold i nære relasjoner- det angår oss alle

VARSLINGSNUMRE OG NYTTIGE TELEFONUMRE

Politi

02 800 (hele døgnet)

Sortland lensmannskontor

75 58 90 00 (Kl. 09.00 – 14.00)

Vesterålen Barnevern

761 08 100

Kl. 08.00 – 15.30

Ved akutt behov for hjelp fra barnevernet kan du ringe 979 93 800 utenom kontortid, både på hverdager og i helger

Vesterålen Krisesenter

45 61 46 45 (hele døgnet)

Alarmtelefonen for barn og unge

116 111

Hverdager kl.15.00 – 08.00 og hele døgnet i helger

VO-Linjen (Hjelpelinje ved Vold og overgrep)

116 006 hele døgnet

Stiftelsen Tryggere

90 74 18 22

Hverdager kl. 08.00 – 15.30

Lofoten og Vesterålen familievernkontor

46 61 56 60

Hverdager 09.00-13.00

ANDØY KOMMUNE

Omsorgsboliger Andenes - utredning av alternativer

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
John-Petter Karlsen	19/321

SAKSGANG

Utvalg	Møtedato	Saknr
Formannskapet Kommunestyret		

Vedlegg:		
Dok.dato	Tittel	Dok.ID
29.10.2021	Notat fra arkitekt Stein Hamre dat 270921	172204

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret ber administrasjonen utrede alternativer til dagens omsorgsboligprosjekt.
2. Utredningen fremlegges snarest mulig og senest ved første kommunestyremøte 2022.

Sveinung Ellingsen
Fungerende rådmann

Bakgrunn for saken:

Kommunestyret gjorde slikt vedtak den 07.06.2021:

1. *Andøy kommunestyre vedtar vedlagte reviderte romprogram for bygging av 22 nye omsorgsboliger på Andenes.*
2. *Andøy kommunestyre vedtar at prosjektet kan gå over i forprosjektfasen.*
3. *Økningen i kostnadsramme innarbeides i økonomiplan 2022 – 2025.*

I henhold til vedtakets punkt 2 ble forprosjektet igangsatt i august 2021. I forbindelse med oppstarten har administrasjonen gjort en overordnet statusvurdering av hele prosjektet, sammen med rådgivende konsulent. Statusvurderingen indikerer at flere forhold med prosjektet bør utredes nærmere.

Rådmannens forslag til vedtak i saken innebærer at administrasjonen foretar en grundig utredning av konsekvensene ved å fortsette med dagens prosjekt, samt å konkretisere andre alternativer.

Faktiske opplysninger:

Planmessige utfordringer – Daniel Hægstads gate/Falcks gate

Påbegynt reguleringsplan av Andenes sykehjem/omsorgsboliger skal gi rom for utvidelse, hvor to nabotomter som i dag er regulert til boligformål omreguleres til offentlig/privat tjenesteyting. Rådgivende arkitekt har i forbindelse med planinitiativet pekt på planmessige problemstillinger i prosjektet. En intern gjennomgang i regi av kommunens egen plankapasitet peker også på følgende problemstillinger.

Planområdet er i dag belastet med hensyn til parkering og trafikkavvikling. I dag går Daniel Hægstads gate gjennom planområde, som krysser Falcksgate - øst for planområdet. Det er ikke etablert gang- eller sykkelvei for myke trafikanter. Hastigheten i området er 50 km/t. Strekninger har også svært lite belysning. Vegbredden på Daniel Hægstads gate er 5 meter og tilfredsstillende minimumskrav på bredde med 0,5 meter. Adkomsten til omsorgsboligene vil kunne utgjøre en mulig fare for myke trafikanter da gatene er smale og dårlig belyst.

Arealene utenfor dagens omsorgsbolig tilrettelegger for ca. 20 biloppstillingsplasser for besøkende. Det er også ca. 20 biloppstillingsplasser for ansatte nord for helsesenteret. Ved etablering av omsorgsboliger øker behovet for parkering samtidig som mulig parkeringsareal bygges ned. Administrasjonen ser at dagens parkeringskapasitet i området allerede er sterkt presset og vil med etableringen av ny omsorgsbolig få færre oppstillingsplasser. Det kan være fare for at man ikke vil ha kapasitet til å motta besøkende samt tilby oppstillingsplasser for publikumsrettede funksjoner som ved helsesenteret.

Administrasjonen ser også at adkomst til omsorgsboligene deler adkomstveg (Falcksgate) med allerede planlagt etablering av en turistattraksjon («The Whale»). I prosjektet opereres det med en estimert økning på 230 nye biler i døgnet, sannsynligvis med betydelige parkeringsbehov. Det foreligger en klar risiko for at trafikale og parkeringsmessige forhold ikke vil kunne løses uten betydelige kostnader. Fra et planmessig perspektiv vil det kunne utredes hvorvidt planområdet i større grad bør disponeres til turistattraksjoner eller annen offentlig tjenesteyting.

Det er også registrert kulturminner rundt planområdet. Dette er Andenes gårdshaug, Gamle Andenes jernbane, Sjøgata 8 – langhuset, og Andenes gamle kirkested. Antall kulturminner i nærheten og plassering av disse kan i seg selv være en risikofaktor i prosjektet. Utredningen bør se nærmere på kulturminnenes betydning for kvalitet, fremdrift og potensielle økte kostnader i prosjektet.

Andøy kommune står også ovenfor en demografisk utfordring der dimensjonering av prosjektet og mulighet for senere utvidelser kan få stor økonomisk og driftsmessig betydning for kommunen innen 10 år. Basert på den regionale befolkningsframskrivingen fra statistisk sentralbyrå vil det være behov for flere boliger for eldre. Det foreligger usikkerhet om eksisterende prosjekt har rom for utvidelse i planområdet ved en eventuell økning av eldre pleietrengende.

Administrasjonen ser at mange av de skisserte utfordringene vil kunne medføre at planprosessen blir svært komplisert, der utfallet er usikkert. Det anbefales derfor å se på alternative lokasjoner som kan løse kommunens langsiktige behov til en økende eldre befolkning og samlokalisering av helsetjenester hvor også trafikale og kommunaltekniske forhold kan løses på en bedre måte. En utredning av alternativer vil mest sannsynlig ikke forsinke etablering av nye omsorgsboliger på Andenes, som følge av den potensielt krevende planprosessen som ligger foran dagens alternativ.

Utfordringer knyttet til Andenes Helsesenter

Andenes Helsesenter er i dag et av byggene i kommunen med størst vedlikeholdsetterslep. Det registrerte vedlikeholdsbehovet tilsier at det er nødvendig med rehabilitering av bygningen både innvendig og utvendig. Utfordringen i prosjektet er at det ikke er allokert midler til rehabilitering av den eldre bygningsmassen. Administrasjonen ser at det vil være uheldig å bygge nye omsorgsboliger uten å heve standarden på eldre bygningsmasse betydelig. Administrasjonen ønsker å få kartlagt hvilke vedlikeholdsoperasjoner som må utføres, og kalkulere disse. Herunder vil det sannsynligvis knyttes kostnader og driftsmessige konsekvenser til flytting av beboere i en byggefase.

Fra et økonomisk perspektiv er det usikkert om en rehabilitering av Andenes Helsesenter vil være rimeligere enn å bygge nytt. Dersom bygningen skal bygges om til omsorgsboliger med dagens standard, vil ulike forskriftskrav og Husbankens regler for tilskudd medføre at antall omsorgsboliger halveres i det rehabiliterede arealet. Dette har sammenheng med at det i dag settes minimumskrav for antall kvadratmeter per omsorgsbolig, som medfører at rom må slås sammen i det gamle helsesenteret. I saksutredningen til kommunestyrets vedtak av 07.06.2021 fremgår det at Husbankens regler for tilskudd nekter kommunen å redusere antall omsorgsboliger for en 10-årsperiode. Dette innebærer at kommunen eventuelt må erstatte bortfalte omsorgsboliger med nye på en annen lokasjon. Dette er et scenario som bør unngås.

Vurdering:

Administrasjonen ønsker å se på et alternativ der en både bygger nye og erstatter gamle omsorgsboliger på en ny lokasjon. Et slikt prosjekt vil i utgangspunktet kunne gi rett til tilskudd på 1,6 millioner kroner per omsorgsbolig. Utredningen bør konkretisere alternative lokaliteter, og se på mulig etterbruk/annen utnyttelse av Andenes Helsesenter.

Administrasjonen ønsker også å utrede et alternativ der man samlokaliserer flere ulike helsetjenester som i dag er spredt på hele Andenes i et nytt helsehus. Mulige effekter vil kunne være effektivisering av drift og bedre kvalitet på tjenestene.

En utredning av alternativer bør ta utgangspunkt i planfaglige vurderinger der eksisterende prosjekt sammenlignes med andre alternativer. Utredningen må også ta stilling til økonomiske og driftsmessige konsekvenser av eksisterende prosjekt og sammenligne dette med andre alternativer. I hovedtrekk bør en slik utredning inneholde følgende momenter:

- Planfaglig og økonomisk vurdering av eksisterende prosjekt. Økonomisk vurdering av totalprosjektet med rehabilitering av Andenes Helsesenter.

- Planfaglig, helsefaglig og økonomisk vurdering av andre løsninger. Mulig etterbruk/annen utnyttelse av Andenes helsesenter.
- Tidsestimat for ulike alternativer.
- Innspillsrunde fra aktuelle aktører.

PROSJEKT: Andenes Omsorgsboliger

Mulighetsstudie - tomter

Oppdragsgiver: Andøy kommune

Dato 27.09.21

Andenes omsorgsboliger

Andøy kommune ønsker å få vurdert tomtealternativer for bygging av omsorgsboliger.

Daniel Hægstads gate

Forutsetningen for utarbeidet skisseforslag var samlokalisering med eksisterende sykehjem (driftet som omsorgsboliger) i Daniel Hægstads gate. Det var ønsket en innendørs forbindelse mellom nybygg og eksisterende, for å kunne ha et integrert anlegg med noen felles funksjoner, eksempelvis personalfasiliteter, dagsenter, fotpleie mv.

Utbyggingsbehov opprinnelig prosjekt.

Romprogrammet omfatter 22 omsorgsboliger. To av leilighetene skal gi plass til ektepar. Romprogram er vedtatt i Formannskapet sak 14/312, 17.02.20.

Gjennom skisseprosjektet er romprogrammet blitt justert og tilpasset noe. Bygningsmassen – eksisterende og nytt – er bare i noen grad vurdert samlet. Det viktigste har vært å innpasse nye personalfasiliteter for hele anlegget i nybygget for å frigjøre tilsvarende areal i eksisterende bygg.

Dette har resultert i et nybygg på 3 etasjer med et fotavtrykk på 924 m². Romprogrammet for nybygg har en total BTA på 2587 m².

Reguleringsplan

Valgt område ligger i Reguleringsplan for Andenes sentrum nord (1985).

Planområdet omfatter sentrumsbebyggelse med ulike formål.

Eksisterende Andenes pleie og omsorgssenter ligger innfor område regulert til offentlig byggeområde, mens området tiltenkt nybygg / ny fløy er i gjeldende regulering avsatt til boligformål formål.

Utbyggingen krever endring av reguleringsplanen. Det vises til planinitiativ dat. 23.08.21.

Endring av reguleringsplan omfatter to av de nærmeste boligtomtene. Bebyggelsen her er revet.

Stedstilpasning

Med unntak av eksisterende sykehjem består bebyggelsen i området av relativt spredd bygningsmasse med en eller to etasjer.

Et nybygg på tre etasjer vil kunne oppfattes som en kraftig fortetting av området.

Ut fra tilgjengelig tomteareal i kombinasjon med byggherrens utbyggingsbehov, vil et slik volum være nødvendig. I en bysituasjon er ikke en slik fortetting uvanlig og i mange tilfeller også ønskelig.

Den fortetta situasjonen medfører at prosjektet har et preg av typiske «by-boliger».

Det er ikke direkte adgang til uteareal fra boligene i noen av etasjene, men via felles områder i plan 1.

Adkomst

Adkomst til området er flyttet fra eksisterende adkomstvei til ny veiføring mellom nybygg og eiendom gnr/bnr. 42/30. Denne vil samtidig være adkomst til eksisterende sykehjem og legekontor.

Parkering

Den fortetta situasjonen gir ikke mulighet for utvidelse av parkeringskapasiteten i området. Det må finnes alternative parkeringsløsninger på tiliggende områder, dersom dette kreves.

Husbanken har ikke krav til antall parkeringsplasser for omsorgsboliger. Krav til parkeringsplasser til beboere, ansatte samt besøksplasser til legekontor mv. vil være avhengig av kommunale krav.

Vi har oppfattet av situasjonen er trang i dag. Området skal også ha plass til vareleveranse, ambulanse, snørydding, avfallstjeneste mv.

Omsorgsboliger

Etablering av nye omsorgsboliger er tilskuddsberettiget etter Husbanken satser. Husbanken har en del kriterier som skal oppfylles for at prosjekt skal få investeringstilskudd. En av de viktigste prinsippene er at omsorgsboliger skal «boliggjøres» – ikke være eller oppfattes som en institusjon. Omsorgsboliger skal videre ha gode tilhørende uteområder tilpasset bgruppen.

Det planlagte skisseprosjektet er gjennomgått av Husbanken og Statsforvalteren. Ifølge deres tilbakemelding er prosjektet godt løst for valgt beboergruppe. Statsforvalteren anbefaler imidlertid ikke at det bosettes demente her.

Tilknytning eksisterende bygg

Byggherrens valg av denne tomte var begrunnet i premisset om nærheten til eksisterende sykehjem og de funksjonene som ligger i denne bygningsmassen, og i området forøvrig.

Andenes Helsesenter ble oppført i 1981.

Det innebærer at bygget vil ha et større renovasjons-/ oppgraderingsbehov innen kort tid.

Rommene og personalarealer, herunder personal garderober, er ikke i hht dagens standard mht Husbankens krav, krav fra Arbeidstilsynet eller TEK17, herunder krav til Universell utforming. Det er i dag også krav til å sprinkle sykehjem og omsorgsboliger.

Det samme gjelder legekantoret i plan 1 og de administrative funksjonene i plan 2.

Grunnet de mange vinkler og tak (volum) vil vi karakterisere eksisterende bygg som lite fleksibelt mht renovering og ombygging. Etter oppføring av planlagt tilbygg med omsorgsboliger, er det heller ikke rom for ytterligere utvidelser av denne delen av bygget.

Konklusjon

Vi synes det er feil å ha et utdatert bygg som premiss for en nyetablering, særlig siden eksistrene bygningsmasse er lite fleksibel.

Løsningen som er fremlagt i nybygget, er likevel god for aktuell beboergruppe. Dette viser responsen fra Husbanken og Statsforvalteren.

Parkering og trafikkløsningen er imidlertid ikke gunstig med flere funksjoner på et lite areal.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Mette Henriksen'.

Med hilsen

stein hamre arkitektkontor as

ANDØY KOMMUNE

Søknad om dispensasjon fra LNFR-formålet for bruksendring av campingplass

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Xin Xu	20/1018

SAKSGANG

Utvalg	Møtedato	Saknr
Formannskapet Kommunestyret		

Vedlegg: Dok.dato	Tittel	Dok.ID
22.10.2021	Søknad om dispensasjon	171928
27.10.2021	Bestemmelser KPA	172092
27.10.2021	Kartutsnitt KPA	172093

Forslag til vedtak:

Kommunen gir tillatelse til søknad om dipensasjon fra LNFR-formålet for bruksendring av campingplass etter plan- og bygningsloven § 19-2

Bakgrunn for saken:

Andøy kommune mottok den 31.10.2017 søknad om dispensasjon fra kommuneplanens areadel. Søker er Ronny Kjenstad og Inger Anne frøysedal med sin reiselivsbedrift Stave Camping AS.

Det søkes dispensasjon for bruksendring for eiendommen gnr. 36 bnr. 17 fra LNFR til campingplass.

Eiendommen gnr. 36 bnr. 17 har vært i bruk til campingplass i flere tiår, men den etablerte bruken har ikke blitt tatt med på kommuneplanens areadel (KPA).

Faktiske opplysninger:

I KPA ligger søkte tiltaket i et område som er avsatt til LNFR der det kan tillates bygninger eller iverksette anlegg eller andre tiltak som er nødvendige for drift av næringsmessig landbruk. Herunder ikke oppføring av camping. Tiltaket er i strid med plan bestemmelser. Så tiltaket er avhengig av at dispensasjon innvilges i medhold av plan og bygningslovens § 19-2.

Sektormyndigheter

Søknaden har vært sendt på høring til Nordland fylkeskommune og til flykemannen i Nordland. Nordland fylkedkommune har gitt en uttalelse i saken. I høringssvaret fra fylkeskommunen heter det:

- Tiltaket er ikke i konflikt med kjent verneverdige kulturminner.
- Det må søkes om dipensasjon fra veglovens byggegrense for eventuelle planlagte tiltak som kommer nærmere fylkevegen enn 50 meter.

Vurdering:

Det omsøkte tiltaket er i strid med LNFR-formål i kommuneplanens arealdel. Søknad om dispensasjon fra arealformålet er datert 31.10.2017.

I henhold til plan- og bygningslovens kapitel 19 kan kommunen gi varig eller midlertidig dipensasjon fra bestemmelser fastsatt i medhold av Plan- og bygningsloven. Det må foreligge en begrunnet søknad.

Plan- og bygningsloven §19-2 andre ledd inneholder to vilkår som begge må være oppfylt for at dispensasjon kan innvilges.

1. For det første er det en forutsetning for å kunne gi dispensasjon etter pbl § 19-2 at hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, ikke blir vesentlig tilsidesatt, jf. pbl § 19-2 andre ledd
2. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering, jf. pbl § 19-2 andre ledd

Hensynet bak å regulere areal til LNFR-formål er å sikre områdene til fremtidig matproduksjon for samfunnet og ta vare på skogsområder for fremtidig produksjon av trevirke.

Disse områdene skal prioriteres i et langsiktig perspektiv og oppstyking av jord skal unngås. Landbruksinteressene skal vektlegges tungt ved søknad om tiltak innenfor disse områder.

Tiltaket kommer delvis i konflikt med interessene bak LNRF- formålet. Det omsøkte området ligger gårdskart er klassifisert som dyrkbar jord ifølge NIBIOS, men området er ikke et produktivt jordbruksområde i dag. Det er i denne saken ikke konflikt sett opp mot kommersiell skogsdrift ifølge NIBIOS gårdskart. Det omsøkte området er i et LNRF-område hvor det ikke er åpnet for spredt boligbebyggelse.

Det er ikke registrert spesielle naturverdier i området, men området har potensiale for friluftsliv. Det omsøkte tiltaket kan i et friluftsliv- og folkehelseperspektiv være et godt tiltak som kan forbedre kombinasjonen av fysisk aktivitet og naturopplevelse.

En vurderer det også slik at hensynet bak formålsbestemmelsen i plan- og bygningsloven § 1-1 ikke blir vesentlig tilsidesatt ved tiltaket. Tiltaket kommer ikke i vesentlig konflikt med hensynene til universell utforming, hensynet til barn og unge sine oppvekstvilkår eller estetisk utforming av omgivelsene.

Ved en vurdering av fordeler og ulemper ved tiltaket er det i utgangspunktet fordeler og ulemper for de allmenne interessene som skal avveies. Camping på stave som omsøkt vil være positivt for samfunnsinteressene og bevaring av arbeidsplasser i kommune.

Etter en samlet vurdering mener rådmann at hensynet bak bestemmelsen det blir søkt om dispensasjon fra, ikke blir vesentlig tilsidesatt dersom plassering av ny bebyggelse unngår arealet som er klassifisert som dyrkbar jord ifølge NIBIOS gårdskart. Fordelene med dispensasjon for camping på stave er vesentlig større enn ulempene. Med bakgrunn i denne vurderingen kan dispensasjon for camping som omsøkt godkjennes.

Søknad om dispensasjon fra formål i kommunens arealplandel

Gjelder: Gnr. 36 Bnr. 17

Stave Eiendom AS/Stave Camping AS

v. Ronny Kjenstad og Inger Anne Frøysedal

Stave, 8489 Nordmela

Beskrivelse:

Stave Camping som ligger på bruk 36/17 (eies av Stave Eiendom AS) ønsker tillatelse til å bygge om fjøsleiligheten på bruket. Denne er allerede en overnattingsenhet som ble bygget om på 90-tallet. Vi ønsker å bygge om leiligheten slik at vi utnytter hele låve arealet. Per i dag er det kun halvparten av arealet i låven som er bygget om til leilighet mens resten kun er tomrom.

Vi ønsker også å bytte ut de eksisterende campinghyttene med noe større hytter med dusj og toalett. De bygges også til en annen standard som holder bedre komfort på kalde og vindfulle dager. Samtidig ønsker vi å kunne sette opp to ekstra hytter på baksiden av de eksisterende fem hyttene. Ettersom hyttene i dag ikke er utstyrt med vann/avløp, trengs det å bygges en ny septiktank da den eksisterende har for liten kapasitet til å håndtere flere enheter. Den som er i bruk i dag har allerede tømning to ganger på sommeren.

Ved resepsjonen ønsker vi å bygge ut en entre for å bedre plassen i resepsjonen. Med et sitteareal utenfor med platting og overbygg. Dette legger bedre til rette for blant annet servering som vi ønsker å satse på fremover.

Begrunnelse:

Vi søker om dispensasjon ettersom eiendommen fortsatt er regulert som landbrukseiendom, og at campingdriften sånn sett fraviker fra kommuneplanen sin arealdel. Eiendommen er kjøpt som campingplass og kommunen er slik kjent med at driften allerede fraviker fra denne

planen. Revidering av arealplan kommer først i gang fra neste år slik vi har forstått det fra kommunen.

Vi søker derfor om dispensasjon i henhold til §19 -1 i plan og bygningsloven da dette ikke er en aktiv landbruksenhet men en campingplass i full drift om sommeren og med et stort potensiale for videre drift og utvikling. Dette potensiale ser vi på som mye større enn det potensialet eiendommen vil ha som landbruksrettet næring.

Fordelene med tiltakene er at overnattingsenhetene får større bruksverdi også når sommeren ikke er på det varmeste. Større komfort vil også mest sannsynlig gi gjester som blir lengre og gir større økonomisk gevinst for bedriften. Resepsjon med ølservering vil helt klart være et trekkplaster og noe som vil øke omsetningen.

Nabovarsel:

Ingen av planene ser vi på som noe sjenanse for naboer. De er alle bygginger enten av eksisterende byggverk eller innad mot egne bygg/eiendom. Kun de to nye hyttene vil bygges mot en grense, men denne grensen er mot egen mark samt noe ubebodd felleseie. Vi ser derfor ingen grunn til å sende ut nabovarsel i denne prosessen.

Dato: 5/10-2020

Ronny Kjenstad

Styreleder Stave Eiendom

Inger Anne Frøysedal

Daglig leder Stave Eiendom

Telefon: 926 01 257 / 993 82 104

E-post: booking@stavecamping.no

Adresse: Stave, 8489 Nordmela

Naturområder er arealer som skal ligge uten inngrep og tiltak på eller i grunnen, eller i vegetasjon. Formålet kan brukes for å ta hensyn til forekomster av utvalgte naturtyper som befinner seg i grønne områder i eller ved byer og tettsteder.

Under friområder hører opparbeidelse og anlegg som fremmer bruken av friområdet, f.eks enklere anlegg som tilrettelegger for lek og idrett, servicebygg, atkomstbrygge, tribune mv. Formålet brukes til å fastlegge grønne arealer som forutsettes ervervet, eiet og opparbeidet til allmenn bruk og opphold. Områder som tidligere er vist til formålet i tidligere planer, er vist til nåværende friområder.

Planen viser følgende nye områder til grønnstruktur:

	Område	Underformål	Nåværende/ Fremtidig	Areal størrelse	Tidligere formål
G1	Merkeselva	Friområde	F	25,5 daa	Boligbebyggelse
G2	Klevatnet sør	Grøntstruktur	F	105,5 daa	Forsvarsformål
G3	Merkeselva - Toften	Grøntstruktur	F	56,5 daa	LNF og forskning

6. LANDBRUKS, NATUR OG FRILUFTSOMRÅDER SAMT REINDRIFT

6.1 LNFR

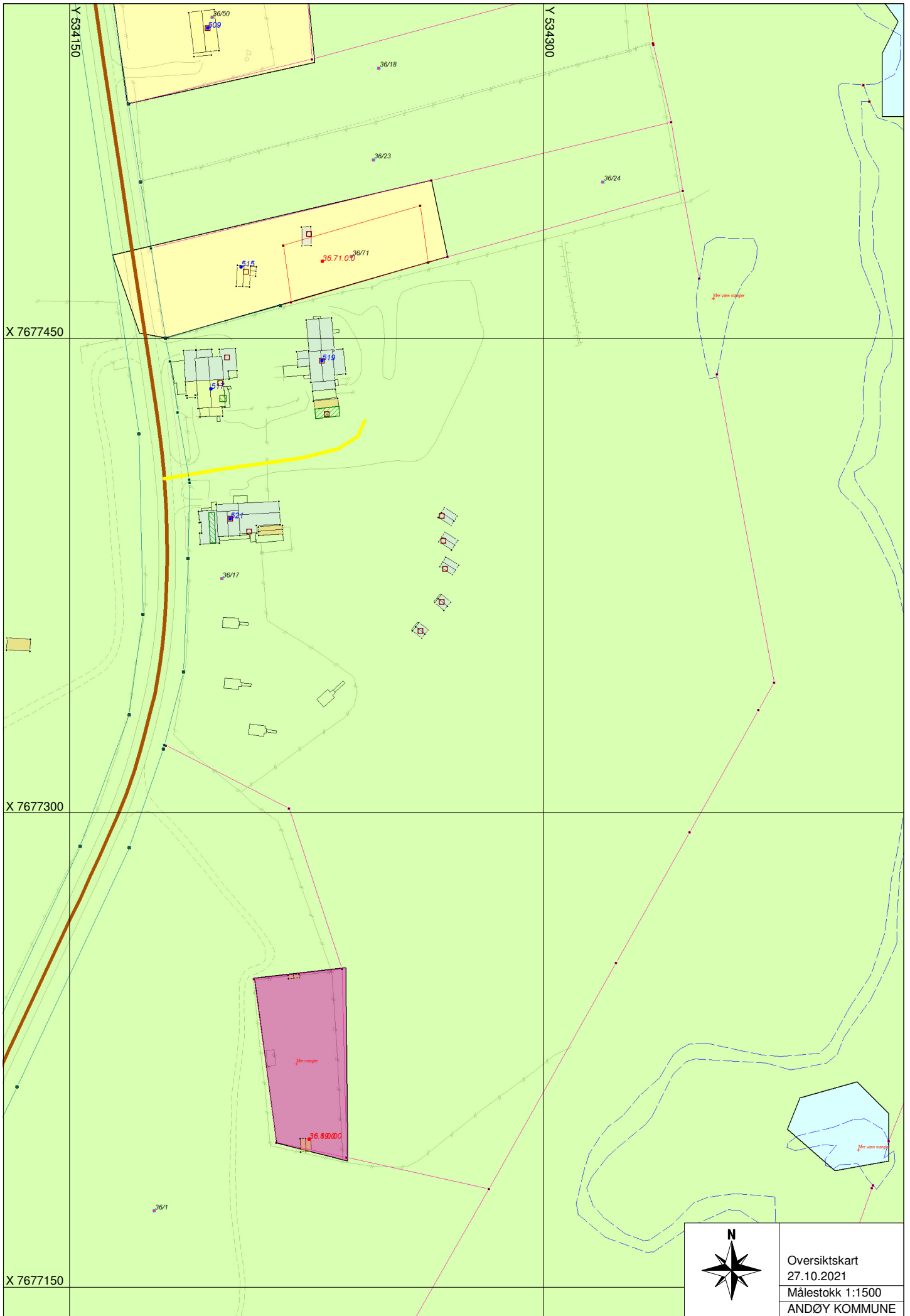
LNFR-områder omfatter mesteparten av kommunen og er områder til landbruk, natur, friluftsliv og reindrift. I disse områdene er det bare tillatt å oppføre bygninger eller iverksette anlegg eller andre tiltak som er nødvendige for drift av næringsmessig landbruk, det vil si jordbruk, skogbruk eller reindrift, herunder gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag, jf. veileder T-1443 om plan- og bygningsloven og landbruk Pluss fra 2005, i tillegg til aktuelle tilretteleggingstiltak for friluftslivet.

Fradeling av byggetomter til annet formål enn landbruk vil være i strid med planen. Fradeling av bygninger og formål som ledd i landbruk og reindrift er i samsvar med planen. Også deling av bebygde tomter er i strid med LNFR-formålet i arealdelen når delingen forutsetter eller fremstår som ledd i bruksendring til annet formål. For eksempel vil fradeling av tomt med eksisterende landbruksbebyggelse, for eksempel kårbolig og lignende til annen bruk, være i strid med LNFR-formålet.

6.2 LNFR der spredt boligbebyggelse kan tillates

Det har de senere årene vært liten interesse for å bygge ny bolig- og næringsbebyggelse i grendene. Det er vanskelig å forutse hvor det kan være ønske om slik bebyggelse, og i mange grender finnes det tilgjengelige tomtearealer som inngår i byggeområder. Søknader om fradeling til ny bebyggelse utenfor disse områdene må derfor stort sett behandles som dispensasjon.

Det har imidlertid vært noe etterspørsel etter muligheter for boligbygging i området Fornes/Medby. Der er det derfor vist ett fremtidig LNFR-område der spredt boligbebyggelse kan tillates. Det kan i planperioden tillates oppført inntil 10 boliger. Disse skal ikke lokaliseres på dyrka mark og mer enn 30 m fra fv 82. Tillatelse til avkjørsel og tilfredsstillende løsning for vann og avløp skal dokumenteres ved søknad om byggetillatelse.

Oversiktskart
27.10.2021
Målestokk 1:1500
ANDØY KOMMUNE

ANDØY KOMMUNE

Utredning av representanten Tone Gravs forslag i sak 18/762

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
John-Petter Karlsen	18/762

SAKSGANG

Utvalg	Møtedato	Saknr
Formannskapet Kommunestyret		

Forslag til vedtak:

Det gis ikke mulighet til å anke Andøy kommunes vedtak av 29.03.2019.

Sveinung Ellingsen
Fungerende rådmann

Bakgrunn for saken:

De materielle sider i saken følger i grove trekk følgende historikk:

SAK 18/762 – Ønsket Ulovlighetsoppfølging

- 2006/2007 Garasjen bygd
- 2010 Eierskifte av Bnr. 937. Klager blir eier
- 07.09.2018 Klager fremsetter klage om bygningens plassering
- 29.03.2019 Vedtak i Andøy kommune (delegert myndighet)
Kommunen besluttet anvedelse av pbl. §32-1.
- 14.10.2020 Landmåling
- 24.11.2020 Brev fra kommunen til Klager som viser til Klagerens henvendelser til Statsforvalteren. Orientering om landmåling. Vurdert omgjøring, ikke grunnlag for dette.
- 11.02.2021 Saken løftes til politisk nivå gjennom innbyggerspørsmål
- 26.02.2021 Juridisk vurdering innhentet av administrasjonen
- 01.03.2021 Innbyggerspørsmålet behandlet i kommunestyremøte
- 03.03.2021 Saken klaget til Statsforvalteren av Klager.
- 16.03.2021 Klager orientert fra Statsforvalteren. Forklart lovlighetskontroll. Ikke fattet vedtak i saken.
- 12.04.2021 Interpellasjon angående saken behandlet i kommunestyret

SAK 21/446 – Innsynsbejæring fra Klager

- 09.04.2021 Fremsatt innsynskrav for juridisk vurdering
- 05.05.2021 Nektes innsyn av rådmann
- 24.06.2021 Klagebehandling fra Statsforvalteren
- 30.06.2021 Juridisk betenkning oversendt til Klager

Faktiske opplysninger:

Rådmannen tar her stilling til representanten Tone Gravs fremsatte et forslag i forbindelse med interpellasjon i kommunestyremøte 12.04.2021. Forslaget hadde følgende innhold:

“Jeg ønsker å gi administrasjonen en mulighet til å rette opp i dette, av den grunn fremmer jeg herved forslag om at Ole Robin Iversen må få lov å anke saken sin.”

Etter kommuneloven §10-9 har medlemmer av kommunestyret en rett til å fremme forslag i kommunestyret. Det følger av kommunestyrets reglement §18 at forslag som framsettes i forbindelse med interpellasjoner ikke avgjøres i samme møte såfremt ordføreren eller ¼ av de møtende motsetter seg dette. Hovedregelen for denne typen forslag er da at disse ikke skal behandles i samme møte, men utsettes til et senere møte. Forslaget skal bare voteres over i samme møte dersom ordføreren eller ¼ av de møtende motsetter seg at dette utsettes.

I møteprotokollen for kommunestyremøtet av 12.04.2021 fremgår følgende svar fra ordføreren:

“Hverken Kommuneloven jamfør § 11-2 og 11-3 eller kommunestyrets reglement i forhold til interpellasjoner åpner for å gjøre vedtak, uten at det da foreligger en sak forberedt av administrasjonen.”

Rådmannen oppfatter hovedregelen i kommunestyrets reglement §18, tolket i sammenheng med ordførerens svar på interpellasjonen, at voteringen over Tone Gravs forslag skulle utsettes frem til at en utredning forelå. Utredningen i det følgende gjelder derfor Tone Gravs fremsatte forslag i kommunestyret av 12.04.2021, heretter referert til som “Forslaget”.

Det fremsatte Forslaget tar sikte på at Klager skal få lov til å anke saken sin. Rådmannen ser at Forslaget kan ha to ulike fortolkninger. Forslaget kan tolkes dit hen at vedtaket skal anses som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven §2 bokstav b, som kan påklages etter forvaltningsloven §28. Forslaget kan også tolkes slik at vedtaket av 29.03.2021 skal omgjøres etter forvaltningsloven § 35, eller ved en ulovfestet omgjøringsadgang.

Rådmannen vurderer først hvorvidt kommunestyret har adgang til å bestemme at vedtaket skal anses som et enkeltvedtak. Rådmannen viser i den forbindelse til ordførerens uttalelse referert i møteprotokollen av 12.04.2021:

«Det ble 29.03 2019 fattet vedtak i saken på bakgrunn av diverse undersøkelser i saken. Vedtaket ble gjort med hjemmel i pbl § 32-1. Vedtaket er ikke et enkeltvedtak, og derfor ikke klagbart. Det ble likevel åpnet for en mulighet til å endre vedtaket dersom det skulle vise seg at eiendomsgrensen ikke var riktig i matrikkelen.»

Ordlyden i plan- og bygningsloven §32-1 viser klart at vedtak etter denne bestemmelsen ikke skal anses som enkeltvedtak og at parten derfor ikke har klageadgang. Et vedtak i kommunestyret i tråd med Forslaget vil således være i strid med plan- og bygningsloven §32-1. Rådmannen kan ikke se at det verken i rettspraksis, forarbeider eller juridisk teori er åpnet for en adgang til å fravike plan- og bygningsloven §32-1 gjennom politisk skjønn. Etter Rådmannens vurdering bør kommunestyret ikke handle i strid med denne bestemmelsen. Rådmannen vil også peke på hvilken presedens dette vil skape i tilsvarende saker i fremtiden.

En annen fortolkning av Forslaget kan som nevnt innebære at vedtaket skal omgjøres. Slik omgjøring kan som hovedregel skje gjennom anvendelse av forvaltningsloven §35 (omgjøring uten klage). En forutsetning for å kunne benytte denne omgjøringsadgangen er imidlertid at det faktisk foreligger et enkeltvedtak, jf. Forvaltningsloven §3. Som nevnt ovenfor foreligger det ikke et enkeltvedtak i saken. Forvaltningsloven §35 er derfor ikke direkte anvendelig.

I juridisk teori er det antatt at det under visse omstendigheter kan foreligge en ulovfestet omgjøringsadgang. I den forbindelse viser Rådmannen til ordførerens uttalelse referert i møteprotokollen til kommunestyremøtet av 12.04.2021, der ordføreren viser til Kommunaldepartementets tolkningsuttalelse datert 03.10.2018:

Ordføreren viser videre til KMD sin tolkningsuttalelse vedr. pbl § 32-1 adgang til å omgjøre en avgjørelse om å ikke forfølge ulovligheter etter denne lovparagraf: «Avslutningsvis mener departementet at det ikke vil være adgang til å omgjøre beslutninger etter pbl. § 32-1 andre ledd kun som følge av at kommunen ombestemmer seg. Etter det vi kan se er dette også lagt til grunn i juridisk teori. Vi antar at en eventuell ulovfestet omgjøringsadgang kun vil være aktuell der beslutningen bygger på uriktig rettsanvendelse. For å kunne omgjøre legger vi til grunn at bygningsmyndigheten i tillegg må foreta en vurdering av momentene som følger av den ulovfestede omgjøringslæren, herunder subjektive forhold som innrettelseshensyn mv.

Dersom bygningsmyndigheten kommer til at det er grunnlag for å omgjøre en beslutning etter pbl. § 32-1 andre ledd, mener vi det må være tilstrekkelig at kommunen orienterer parten om dette. Den ulovfestede omgjøringsadgangen bør brukes med forsiktighet.»

Rådmannen har vurdert hvilke undersøkelser som er utført i saken. Administrasjonen har utført en gjennomgang av tilgjengelige dokumenter fra opprinnelig byggesak, og avklart tomtegrensene for berørte eiendommer. Så vidt Rådmannen kan se er sakens faktiske sider utredet tilstrekkelig til at vedtak, klagebehandling og vurdering av omgjøring kunne gjøres forsvarlig. Det bemerkes at kommunens undersøkelser rent faktisk har avklart at garasjen mest sannsynlig er plassert over tomtegrensen, og at dette eksplisitt er tatt med i behandlingen av saken.

Rådmannen har også vurdert rettsanvendelsen i vedtaket av 29.03.2019. I vedtaket er det i hovedtrekk redegjort for tolkningen av pbl. §32-1 og de faktiske forhold vedtaket bygger på. Vedtaket legger vekt på at partene over mange år har innrettet seg til situasjonen. Det er vektlagt at tidligere eier ikke fremmet merknad til tiltaket i forbindelse med nabovarselet. Vedtaket legger også vekt på at en eventuell krenkelse av eiendommen 9/137 kan ha sin årsak i at eierne ikke var fullstendig klar over hvor eiendomsgrensene gikk. Det er i liten grad lagt vekt på at eiendommen har skiftet eier siden byggesaken i 2005. Samlet sett kan Rådmannen ikke se at det foreligger feil i rettsanvendelsen i vedtaket.

Rådmannen vil tilføye at plassering av byggverk på «annen manns grunn» ikke i seg selv nødvendigvis vil være en ulovlighet som krever oppfølging. Det vises blant annet til at det ikke foreligger en absolutt plikt for kommunen til å undersøke underliggende privatrettslige forhold i forbindelse med byggesøknader, jf. Plan- og bygningsloven §21-6. Kommunen skal saksbehandle etter plan- og bygningslovens bestemmelser, men det foreligger ingen plikt for kommunen til å måle opp tomtegrenser i forkant av et tiltak.

Vurdering:

Samlet sett kan rådmannen ikke se at det foreligger mangler eller feil i vedtaket av 29.03.2019 og senere behandling av saken. Rådmannen er derfor av den oppfatning at det ikke foreligger en ulovfestet omgjøringsadgang. Oppsummert har kommunestyret ikke rettslig grunnlag til å vedta Forslaget fra Tone Grav, og det anbefales derfor å ikke innvilge ankemulighet.

ANDØY KOMMUNE

Uttalelse til kommunal- og moderniseringsdepartementet vedrørende etablering av fond på 250 mNOK for Andøy kommune

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Andreas Jordell	21/1136

SAKSGANG

Utvalg	Møtedato	Saknr
Formannskapet Kommunestyret		

Vedlegg:		
Dok.dato	Tittel	Dok.ID
03.11.2021	Handlingsregel bruk av ekstraordinære inntekter	172443

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar nedenstående uttalelse som gjelder regjeringens forslag om etablering av fond på kroner 250 millioner for Andøy kommune.
2. Kommunestyret ber ordføreren oversende uttalelsen til kommunal- og moderniseringsdepartementet.
3. Kommunestyret ber administrasjonen legge fram et forslag til handlingsregel som gjelder bruk av ekstraordinære inntekter, med utgangspunkt i vedlagte utkast.

Andreas Jordell
Rådmann

Bakgrunn for saken:

Landets nye Ap/Sp-regjering foreslår i sin regjeringsplattform (Hurdalsplattformen) følgende:

«Opprette eit fond for Andøy kommune på 250 millionar kroner. Dette skal ikkje føre til avkorting av andre tilskot til Andøy kommune eller hindre kommunen frå å få andre midlar til næringsverksemd. Regjeringa vil òg bidra til fleire arbeidsplassar og meir aktivitet i Andøy kommune, blant anna gjennom å styrkje romindustrien, leggje til rette for auka aktivitet i reiselivsnæringa og gjennomføre utbygging av Andenes hamn.»

Uttalelse til regjeringen, ved kommunal- og moderniseringsdepartementet:

Kommunestyret i Andøy kommune merker seg at det fra regjeringens side er fremmet forslag om å opprette et fond for Andøy kommune på 250 millioner kroner. Tiltaket, heretter omtalt som *fondet*, er beskrevet i den nye regjeringsplattformen (Hurdalsplattformen).

Kommunestyret merker seg en presisering om at tildelingen av *fondet* ikke skal føre til avkorting av andre tilskudd til kommunen, eller hindre kommunen fra å få andre midler til næringsutvikling.

Andøy kommunestyre merker seg også at regjeringen skal bidra til flere arbeidsplasser og mer aktivitet i Andøy kommune, blant annet gjennom å styrke romindustrien, legge til rette for økt aktivitet i reiselivsnæringen og gjennomføre utbygging av Andenes hamn.

Kommunestyret er meget positive til at regjeringen på denne måten forplikter seg til å bidra med flere arbeidsplasser og mer aktivitet i Andøy kommune.

Kommunestyret tolker Hurdalserklæringen slik at en styrking av romindustrien, økt aktivitet i reiselivsnæringen og utbygging av Andenes hamn vil være tiltak som vil bli finansiert på *annen måte* enn ved bruk av *fondet*.

Når det gjelder innretningen av *fondet*, legger kommunestyret til grunn at Andøy kommune gis anledning til å selv påvirke innretningen for forvaltningen av dette, med hjemmel i kommunelovens §2 om kommunalt selvstyre, og generelle prinsipper om medbestemmelse.

Kommunestyret vurderer slik medbestemmelse som et suksesskriterium for å identifisere adekvate tiltak, beslutte dem, og følge dem opp. Dette begrunnes i følgende fire forhold:

For det første: Som direkte konsekvens av flere år med nedbygging av administrativ kapasitet, utgjør Andøy kommunes administrasjon i dag en flaskehals for vekst og utvikling av Andøy-samfunnet. Andøy kommunestyre vurderer at det er overhengende risiko for at denne manglende kapasitet blir en hemske for planlagte etableringer av næringsvirksomhet i kommunen, så vel som tilrettelegging av attraktive boområder. Derfor er det svært viktig at administrasjonen rustes for å bli en bedre utviklingsaktør i egen kommune.

- Etter over ti år med omstillinger for å tilpasse kommunens tjenestetilbud til et stadig lavere innbyggertall, er kommunens administrative kapasitet i ferd med å nå en nedre grense for forsvarlig nivå på det kommunale tjenestetilbudet.
- I dag, ved inngangen til 2023 står kommunen foran nok et større budsjettkutt, som ytterligere vil medføre nedbygging av administrativ kapasitet.
- Konsekvensen er at Andøy kommune per i dag mangler løfteevne til å understøtte det volumet av nyetableringer som nå er under planlegging, og som både dagens regjering og forrige regjering har forpliktet seg til å understøtte.
- Situasjonen er mest akutt i de delen av administrasjonen som jobber med forvaltning og tilrettelegging av areal. Det er denne administrative kapabiliteten som er mest kritisk for å kunne tilrettelegge for summen av de private initiativene som skal lede til en konjunkturoppgang i lokalsamfunnet.

For det andre: Kommunestyret vurderer det som sannsynlig at Andøy kommunes økonomiske situasjon vil forverres over de kommende to-fire årene. Dette fordi innbyggertallet fortsatt er på vei ned, noe medfører reduserte rammetilskudd. Reduserte budsjetter vil sette den den administrative kapasiteten, jfr. over, under ytterligere press.

- Kommunens økonomiske situasjon har gradvis forverret seg som følge av en betydelig reduksjon i folketall i etterkant av vedtaket om nedleggelsen av Andøya flystasjon.
- Kommunens administrasjon vurderer det som sannsynlig at folketallet skal reduseres ytterligere som følge av MPA-basens avvikling i 2023. Det antas at minst hundre av dagens arbeidsplasser tilknyttet Andøy flybase vil bli flyttet. Den negative effekten på innbyggertallet vurderes å bli tre- eller firedoblet.
- Effekten av nyetableringer, primært gjennom etablering av Andøya Space Orbital, vurderes ikke å ha netto positiv effekt før tidligst 2025.
- Det ordinære rammetilskuddet, som funksjon av innbyggertall, står dermed foran en netto reduksjon over de neste årene.

For det tredje: Andøy kommunestyre vurderer dagens beholdning av ubundne fond som for liten for å kunne understøtte en helt nødvendig oppskalering av kommunens administrative kapasitet, jfr. over, uten at dette samtidig medfører risiko for å bryte kommunelovens krav til økonomiforvaltning. I ytterste konsekvens risikerer Andøy kommune å havne på ROBEK-listen, på tross av tildeling av et fond på 250 millioner kroner.

For det fjerde: Etter noen år som omstillingskommune er Andøy kommunes erfaring at det er flere utfordringer og begrensninger knyttet til den tradisjonelle innretningen av de tilskuddsordninger, som følger av forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler. (FOR-2018-05-23-747)

Følgende premiss legges til grunn for dette fjerde momentet: Den viktigste aktiviteten en kommune utfører for å understøtte næringsvennlighet og bolyst, er å ta beslutninger som gjelder anvendelse av areal i kommunen, eksempelvis et privat initiativ for å etablere ny næringsvirksomhet. Slike beslutninger tas *direkte*, gjennom saksbehandling av konkrete initiativ, private så vel som offentlige, og *indirekte* gjennom etablering av planverk, hvis kanskje viktigste formål er å understøtte god saksbehandling.

Beslutninger som nevnt over er ikke i seg selv tilstrekkelig for å understøtte næringsvennlighet og bolyst, men uten disse stopper kommunen i praksis opp. Sagt med andre ord; lang eller økende ledetid på den type aktiviteter som direkte understøtter beslutninger om anvendelse av areal, leder til at kommunen utvikler seg saktere. I den grad en kommune prioriterer aktiviteter som går på bekostning av saksbehandling og planarbeid, gir dette en risiko for lavere kvalitet på det lovpålagte tjenestetilbudet, og dermed lavere utviklingstakt.

Andøy kommunes konkrete erfaringer er som følger:

- Forskriftens generelle innretning, og spesielt de begrensninger som følger av §6, er fornuftige for å unngå en ikke-bærekraftig oppbygning av tjenestetilbudet i kommuner som står foran reell og varig nedgang i folketallet. Innretningen kan imidlertid virke mot sin hensikt i en situasjon, som i Andøy, der en kommune reelt sett trenger å raskt skalere opp kapasitet for å understøtte vekst, som følge av en plutselig økning av næringsaktiviteten i kommunen.
- Innretningens bestemmelser om at tilskudd ikke kan benyttes til drift, incentiverer en kommunes administrasjon til søke om tilskudd til aktiviteter som strengt tatt ikke er en naturlig del av en kommunes lovpålagte kjerneoppgaver.
- Innretningens bestemmelser om at tilskudd ikke kan benyttes til drift, incentiverer også til etablering av medvirkningsprosesser som bevisst unnlates å bli knyttet opp mot kommunens lovpålagte og etablerte planprosesser. Dersom slike parallelle prosesser eies av aktører utenfor kommunen, eksempelvis et omstillingsprogram, kan det oppstå bestillinger – og forventinger – som kommunens administrasjon strengt tatt mangler mekanismer for å håndtere. En mulig konsekvens, i tillegg til redusert kapasitet til lovpålagte oppgaver, er redusert omdømme.
- Innretningens bestemmelser forutsetter en administrativt ressurs- og tidkrevende søknads- og godkjenningssprosess, der beslutninger om tildelinger skal fattes på fylkeskommunalt nivå. Søknadsprosessens primære formål er å sikre etterlevelse av nevnte forskrift. Denne aktiviteten er i seg selv lite verdiskapende, og beslutninger om

tildelinger fattet på fylkeskommunalt nivå står i mulig konflikt med den type tiltak en kommune selv oppfatter som formålstjenlige, jfr. kommunelovens bestemmelser om kommunalt selvstyre.

- Det viktig å vurdere innretning av *fondet* opp mot gevinstene fra det pågående omstillingsprogrammet, herunder hvorvidt det finnes tilstrekkelig innovasjonskraft i en kommune på 4600 innbyggere til at det er formålstjenlig å fortsette i samme spor.

Andøy kommunestyre ber regjeringen ta ansvar for å sette kommunens administrasjon i stand til å understøtte og tilrettelegge for kommunens vedtatte målsetninger om «næringsvennlig kommune» og «bolyst» på en helhetlig måte.

Kommunestyret i Andøy kommune legger derfor til grunn at fondet på kroner 250 millioner kroner helt eller delvis gjøres tilgjengelig for kommunen, og ikke gjøres til en del av et statlig omstillingsprogram.

Andøy kommune har som ambisjon å bli en tydeligere og mer aktiv utviklingsaktør i egen kommune. Kommunestyret har i forbindelse med denne uttalelsen vedtatt å utarbeide en handlingsregel som skal sikre ansvarlig og langsiktig bruk av ekstraordinære inntekter.

Handlingsregel for bruk av ekstraordinære inntekter [SKISSE / UTKAST]

Andøy kommune har som målsetning

- å bli en tydeligere og mer aktiv utviklingsaktør i egen kommune
- å finansiere en økende del av egne forpliktelser gjennom avkastning fra investeringer

Hensikten med dette dokumentet er å etablere prinsipper for bruk av ekstraordinære inntekter for å understøtte denne målsetningen.

Eksempler på ekstraordinære inntekter er salg av virksomhet, salg av eiendom, ekstraordinære tilskudd. Et budsjettoverskudd kan også argumenteres som tilhørende denne kategorien, da et kommunalt budsjett er planlagt å gå i balanse.

Målsetningen fordrer at ekstraordinære inntekter benyttes til kjøp av eiendeler i ressurser (eng. assets) med et fremtidig avkastningspotensial. Avkastning kan være finansiell, eksempelvis verdistigning eller utbytte, eller den kan måles i form av etablering av lokale arbeidsplasser og tilsvarende avkastningskriterier.

Hovedprinsipp

Ekstraordinære inntekter skal benyttes som følger, i prioritert rekkefølge:

1. Oppbygning av ubudne fond, dersom saldoen på ubudne fond er under 3% av inntektsbasen (13 millioner kroner for 2021)
2. Kjøp av eiendeler i ressurser (eng. assets) med et fremtidig avkastningspotensial for Andøy kommune.

Unntak

1. Det er behov for en akutt økning av kommunens administrative kapasitet, med formål å sikre at kommunen kan understøtte planlagt utvikling. En slik kapasitetsøkning kan være midlertidig eller permanent.
2. Det er behov for akutte tiltak for å redusere forpliktelser, med formål å forhindre permanente ubalanser på driftsbudsjettet. Eksempelvis kan det være formålstjenlig å redusere gjeldsbelastning dersom renteutgiftene er store og økende, eller det kan være viktig å foreta akutt vedlikehold på kommunalt eid infrastruktur som bygninger og avløpsledninger, av hensyn til helse, miljø og sikkerhet.

Presisering

Ekstraordinære inntekter skal ikke benyttes til kjøp av framtidige forpliktelser, eksempelvis infrastruktur, når slik infrastruktur ikke understøtter en del av det lovpålagte tjenestetilbudet. Forbedringer av eksisterende infrastruktur skal som hovedregel finansieres gjennom kommunens regulære investeringsbudsjett.

ANDØY KOMMUNE

FORVALTNINGSREVISJON UNDERVISNINGSEKTORET

Saksbehandler	Arkivsaksnummer
Greta Jacobsen	21/1150

SAKSGANG

Utvalg	Møtedato	Saknr
Kommunestyret		

Vedlegg:		
Dok.dato	Tittel	Dok.ID
04.11.2021	Forvaltningsrevisjonsrapport undervisningssektoren	172501
04.11.2021	Kontrollutvalgets behandling av forvaltningsrevisjon for undervisningssektoren	172502

Forslag til vedtak:

Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Undervisningssektoren», avgitt av kommunerevisoren 5.10.2021, til orientering.

Sveinung Ellingsen
Fungerende rådmann

Bakgrunn for saken:

Revisors rapport fra forvaltningskontroll for undervisningssektoren høsten 2021 er behandlet i kontrollutvalget, med innstilling til kommunestyret.

FORVALTNINGREVISJON HØSTEN 2021: UNDERVISNINGSSSEKTOREN

0: INNHOLDSFORTEGNELSE	side 02
1: SAMMENDRAG	side 03
2: BAKGRUNN FOR PROSJEKTET/ BESTILLING	side 03
3: METODE	side 04
4: REVISJONSKRITERIER	side 04
5: DEFINISJONER	side 05
6: OPPLÆRINGLOVAS KAP 9A	side 06
7: DATA	side 09
8: PROBLEMSTILLINGER	side 11
9: OPPSUMMERING	side 20
10: VEDLEGG	side 22-40

1: SAMMENDRAG

På rutinesiden har undervisningssektoren meget gode rutiner på alle lovregulerte felt. Skoleeier ved kommunestyret har også engasjert seg aktivt i undervisningssektoren så vel ved å bestille forvaltningsrevisjonsrapporter hele 3 ganger i løpet av 7 år som ved å vedta en egen plan for barnehagene og skolene i Andøy for å sikre barnas ve og vel -og da spesielt for å beskytte barna mot mobbing. Opplæring i lovverket og egne regler og rutiner er og forblir svært viktig, og da spesielt av vikarer og andre ansatte enn lærerne (renholdere og vaktmestere). Her kan det oppstå hull i et ellers så tett sikkerhetsnett.

2: BAKGRUNN FOR PROSJEKTET/ BESTILLING

Andøy kommunestyre vedtok den 15.juni 2020 i sak 88/20 følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt:

«1. Kommunestyret ber om at det i inneværende valgperiode blir iverksatt

forvaltningsrevisjon av følgende områder:

« »

Undervisningssektoren

Formålet med prosjektet er å få undersøkt hvordan Andøy kommune som skoleeier og de to kommunale skolene (Andenes og Risøyhamn) arbeider for å fremme trivsel og gode læringsmiljøer, samt hvordan en sikrer at utfordringer i læringsmiljøet og mobbing avdekkes og håndteres i samsvar med opplæringsloven.»

.....

3. Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å foreta eventuelle endringer i planen.»

Kontrollutvalget presiserte så i vedtak den 8.oktober 2020 i sak 23/20 kommunestyrets vedtak slik:

« 2020 Byggesaksbehandlingen i Andøy kommune

2021 Undervisningssektoren

2022 Samhandlingsreformen og

Pleie og omsorgssektoren»

Formålet:

Å få undersøkt om hvordan Andøy kommune som skoleeier og de to kommunale skolene (Andenes og Risøyhamn) arbeider for å fremme trivsel og gode læringsmiljøer, samt hvordan en sikrer at utfordringer i læringsmiljøet og mobbing avdekkes og håndteres i samsvar med opplæringsloven.

Problemstillinger:

- I hvor stor grad har kommunen som skoleeier lagt til rette for at skolene har implementert endringene i opplæringsloven med virkning fra 1. august 2017?

I hvor stor grad arbeider de to skolene systematisk og kontinuerlig for å sikre trygt og godt skolemiljø, og gjennom dette forebygge mobbing og andre krenkelseser?

Er det etablert system og rutiner som medvirker til å sikre at konkrete tilfeller der en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø blir handtert i samsvar med krav i opplæringsloven?

Avgrensning:

Forvaltningsrevisjonen avgrenses til å omhandle de to kommunale skolen i kommunen samt barn i grunnskolepliktig alder.»

Revisor sendte ved epost den 24.august 2021 ovenstående bestilling og presiseringer fra kontrollutvalget til rektorene og skolefaglig rådgiver med svarfrist 20.september 2021. Alle svarene (3) innkom til rett tid.

Revisor har mottatt **en meget fyldig dokumentasjon** fra respondentene.

3: METODE

Metoden som har vært anvendt i denne forvaltningsrevisjonen er skriftlige spørsmål til rektorene og skolefaglig rådgiver, samt oversendt skriftlig materiell fra respondentene og samtale i fellesmøte mellom rektorene, skolefaglig rådgiver og revisor. I tillegg er der innhentet stoff fra tidligere 2 forvaltningsrevisjoner foretatt av skolesektoren blant annet spesifikt om mobbing og arbeidet med å begrense mobbing og mobbeatferd.

4: REVISJONSKRITERIER

Hovedformålet med denne forvaltningsrevisjonen er å få kartlagt hvorvidt og på hvilken måte Andøy kommune oppfyller Opplæringslovas regler for skolemiljøet til elevene – se Opplæringslovens kapittel 9A nedenfor. Som revisjonskriterier er valgt kontrollutvalgets presisering av hva de ønsker undersøkt, nemlig:

1: Finnes der hensiktsmessige rutiner og prosedyrer som kan sikre regeletterlevelse og riktig rapportering?   2: Finnes det et forsvarlig system for å vurdere og følge opp om den enkelte skole etterlever Opplæringslova?   3: Får alle medarbeiderne tilstrekkelig informasjon og opplæring til å kunne utføre sine plikter i henhold til Opplæringslova.

5: DEFINISJONER

Mobbing:

En person blir mobbet når han eller hun, gjentatte ganger og over tid, blir utsatt for handlinger fra en eller flere personer. Det er en negativ eller aggressiv handling når noen med vilje påfører en annen person skade eller smerte – ved fysisk kontakt, ved ord eller på andre måter. For å kunne bruke betegnelsen mobbing skal det også være en viss ubalanse i makt- og styrkeforholdet: den som blir utsatt for de negative handlingene, har vanskelig for å forsvare seg og er noe hjelpeløs overfor den eller de som plager ham eller henne.

Etter denne definisjonen, som også blir brukt internasjonalt, er mobbing kjennetegnet av disse tre kriteriene:

- 1) Det dreier seg om aggressiv eller ondsinnet adferd, som
- 2) gjentar seg og varer ved over en viss tid
- 3) i en mellommenneskelig relasjon som er preget av en viss ubalanse i styrke- eller maktforholdet. Mobbing inntreffer ofte uten noen åpenbar provokasjon fra offeret sin side.

Loven omfatter både direkte mobbing, med etter måten åpne angrep på offeret, og indirekte mobbing, med sosial isolering og utestenging fra gruppa.

Diskriminering:

Diskriminering innebærer at en person blir dårligere behandlet eller trakassert, for eksempel på grunn av kjønn, funksjonsdyktighet, trosbekjennelse, hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse. Diskriminering kan både være direkte og indirekte.

Rasisme:

Rasisme omfatter diskriminering på grunnlag av «rase», hudfarge eller nasjonalt eller etnisk opphav.

Mer utdypende beskrivelse av mobbing:

Når voksne mobber barn, er den vanligste formen:

- Trakassering og uthenging
- Bruk av sarkasme
- Negative tilbakemeldinger over tid

Åpen og skjult mobbing

- Åpen mobbing:
 - Krenkelser som blir begått åpent, ved at man kan registrere det med sansene, f.eks. slag, spark
- Skjult mobbing:

- Fordekt og indirekte mobbing, f.eks baksnakking, ryktespredning, utestengning
 - Skjult mobbing kan foregå over svært lang tid og for mange kan plagingen medføre psykiske og sosiale vansker gjennom livet.
 - Forskning viser at det er mye større sjanse for at voksne griper inn og stopper det som skjer når mobbing har en fysisk eller direkte verbal karakter enn når plagingen foregår på mer indirekte måter.
- Kilde: *Tove Flack, Senter for Atferdsforskning, UiS*

Digital mobbing:

- Erting og mobbing via mobil eller internett
- Bilder, video og tekst forsvinner ikke og spres raskt
- Nettmobbing kan være ekstra ødeleggende, fordi mobberen ofte ikke gjør seg til kjenne.

Kilde: *Medietilsynet*

6: OPPLÆRINGSLOVAS KAPITTEL 9A

(NB: Ikke all lovtekst er tatt med i hver enkelt referert paragraf)

§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§ 9 A-3. Nulltoleranse og førebyggjande arbeid

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Skolen skal førebyggje brot på retten til eit trygt og godt skolemiljø ved å arbeide kontinuerleg for å fremje helsa, trivselen og læringa til elevane.

§ 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal sørgje for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse
- b) kva tiltak skolen har planlagt
- c) når tiltaka skal gjennomførast
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
- e) når tiltaka skal evaluerast.

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.

§ 9 A-5. Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter [§ 9 A-4](#) tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.

§ 9 A-6. Statsforvaltaren si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til statsforvaltaren etter at saka er teken opp med rektor.

§ 9 A-7. Det fysiske miljøet

Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndigheitene til kvar tid tilrår. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillande verknad for helsa, trivselen og læringa til elevane.

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar.

Dersom ein elev eller forelder eller eit av råda eller utvala ved skolen der desse er representerte, ber om tiltak for å rette på fysiske miljøtilhøve, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningsloven som om det var gjort enkeltvedtak.

§ 9 A-8.Elevdeltaking i arbeidet med skolemiljøet

Elevane skal få ta del i planlegginga og gjennomføringa av arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø.

§ 9 A-9.Informasjonsplikt og rett til å uttale seg

Skolen skal informere elevane og foreldra om rettane i dette kapitlet. Skolane skal òg informere om aktivitetsplikta etter [§§ 9 A-4](#) og [9 A-5](#) og om høvet til å melde saka til statsforvaltaren etter [§ 9 A-6](#).

Dersom skolen finn ut at noko ved skolemiljøet kan skade helsa til elevane, skal elevane og foreldra snarast mogleg varslast om det.

Samarbeidsutvalet, skoleutvalet, skolemiljøutvalet, elevrådet og foreldra skal haldast informerte om alt som er viktig for skolemiljøet, og så tidleg som mogleg takast med i arbeidet med skolemiljøtiltak. Dei har rett til innsyn i all dokumentasjon som gjeld det systematiske arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø, og har rett til å uttale seg og komme med framlegg i alle saker som er viktige for skolemiljøet.

§ 9 A-10.Ordensreglement

Kommunen skal gi forskrift om ordensreglement for den enkelte grunnskole, og fylkeskommunen skal gi forskrift om ordensreglement for den enkelte vidaregåande skole.

§ 9 A-11.Bortvising

Kommunen kan fastsetje i ordensreglementet at grunnskoleelevar kan visast bort frå undervisninga dersom dei bryt reglementet i alvorleg grad eller fleire gonger. Elevar på 1. til 7. årstrinn kan visast bort for enkelttimar eller resten av dagen, og elevar på 8. til 10. årstrinn kan visast bort for opp til tre dagar.

Før det blir gjort vedtak om bortvising, skal ein ha vurdert andre tiltak. Foreldra skal varslast før ein elev på 1. til 7. årstrinn blir bortvist for resten av dagen.

§ 9 A-12.Skolebyte

Ein elev i grunnskolen kan flyttast til ein annan skole enn den skolen eleven elles har rett til å gå på, dersom oppførselen til eleven i alvorleg grad går ut over tryggleiken eller læringa til ein eller fleire medelevar. Skolebyte skal likevel ikkje skje dersom mindre inngripande tiltak vil kunne avhjelpe situasjonen. Grunnen til at ein elev kan flyttast, kan til dømes vere at eleven mobbar ein eller fleire medelevar.

§ 9 A-13.Tvangsmulkt

For å sikre gjennomføringa av vedtak etter [§ 9 A-6](#) fjerde ledd kan statsforvaltaren og klageinstansen fastsetje tvangsmulkt for skoleeigaren. Avgjerd om tvangsmulkt kan gjerast samtidig med vedtak etter [§ 9 A-6](#) fjerde ledd eller seinare.

Ei avgjerd om tvangsmulkt får verknad når skoleeigaren ikkje held fristen for gjennomføring av vedtaket etter [§ 9 A-6](#) fjerde ledd, og mulkta går inntil vedtaket er oppfylt. Ei avgjerd om tvangsmulkt får ikkje verknad dersom det blir uråd å rette seg etter vedtaket og den ansvarlege ikkje kan noko for dette.

§ 9 A-14. Straffansvar

§ 9 A-15. Erstatningsansvar og bevisbyrde

Reglane i lov [13. juni 1969 nr. 26](#) om skadeserstatning [kapittel 2](#) gjeld for saker om psykososialt skolemiljø etter reglane i dette kapitlet.

7: DATA

Data vil her være de svarene som rektorene og skolefaglig rådgiver har gitt sammenholdt med oversendt dokumentasjon på prosedyrer og rutiner ved de to barne- og ungdomsskolene (Andenes og Risøyhamn skoler). I tillegg finnes det to Montessori barneskoler i kommunen i privat regi: Bleik og Åse som faller utenfor denne undersøkelsen idet de ikke tilhører Andøy kommune. I tillegg er hentet en del data fra KOSTRA hos Statistisk Sentral Byrå.

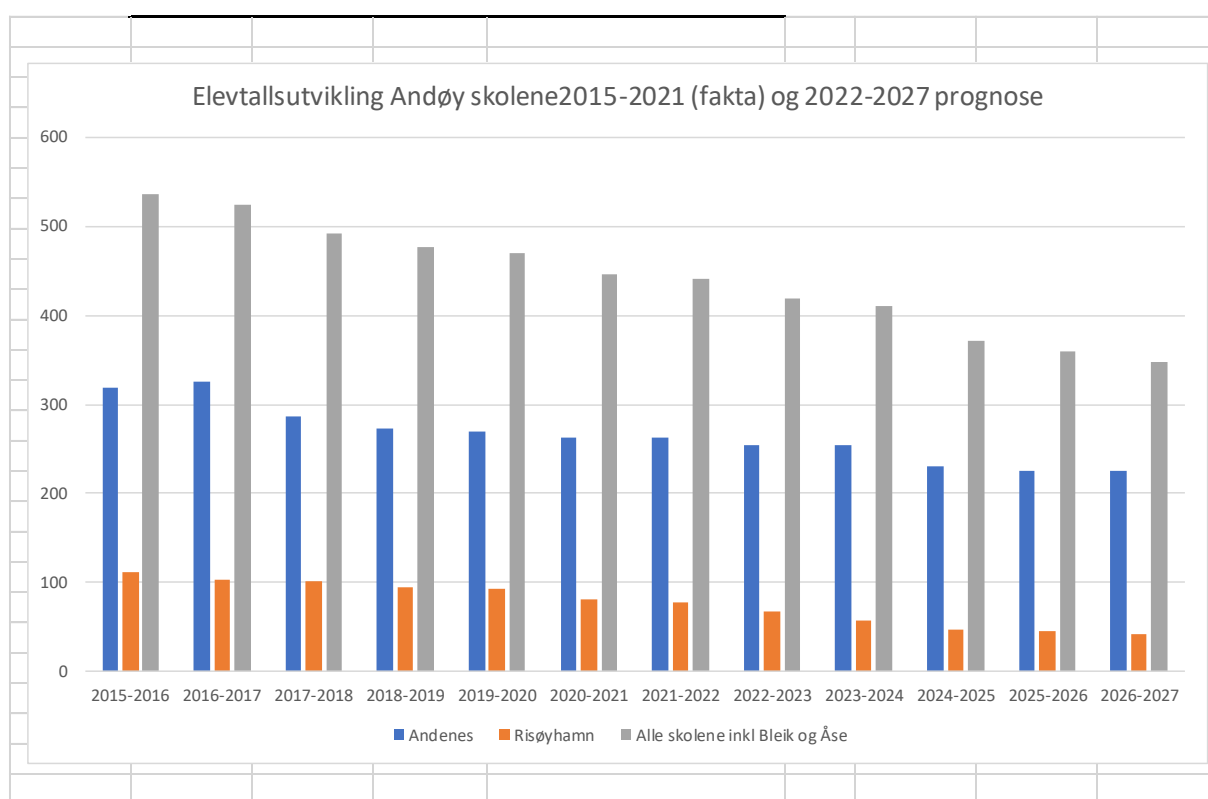
HISTORIE (ELEV TALL)

	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21
Andenes skole	319	316	286	273	269	263
Risøyhamn skole	112	103	101	94	93	80
Bleik montessoriskole	54	54	56	62	60	56
Åse montessoriskole	52	52	49	47	48	47
Totalt Andøy kommune	537	525	492	476	470	446

PROGNOSE

	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027
Andenes skole	262	254	254	231	225	225
Risøyhamn skole	77	67	57	47	45	42
Bleik montessoriskole	55	58	62	61	60	58
Åse montessoriskole	47	40	38	33	30	23
Totalt Andøy kommune	441	419	411	372	360	348

Skoleår	Andenes	Risøyhamn	Alle skolene inkl Bleik og Åse
2015-2016	319	112	537
2016-2017	326	103	525
2017-2018	286	101	492
2018-2019	273	94	476
2019-2020	269	93	470
2020-2021	263	80	446
2021-2022	262	77	441
2022-2023	254	67	419
2023-2024	254	57	411
2024-2025	231	47	372
2025-2026	225	45	360
2026-2027	225	42	348

Kommentar:

Prognosen ser med unntak for Bleik Montessori skole svært dårlig ut. Mye av den faktiske nedgangen i elevtall fra 2016 frem til i år 2021 kan tilskrives fraflytting som følge av Stortingets vedtak om flytting av MPA til Evenes. I tillegg kommer nedgang i antall flyktninger som bosettes i Andøy og deres barn.

I en forvaltningsrevisjonsrapport fra januar 2014 om bygging av ny felles barne- og ungdomsskole på Andenes fremkom følgende prognose for elevtallsutviklingen som kan måles mot den faktiske elevtallsutviklingen:

Skoleår	Prognose	Faktisk elevtall	For høy prognose	
			Elever	%
2015-2016	338	319	19	5,96 %
2016-2017	333	316	17	5,38 %
2017-2018	333	286	47	16,43 %
2018-2019	336	273	63	23,08 %

Det som primært påvirker elevtallets størrelse er befolkningsutviklingen som igjen avhenger av hva som skjer på arbeidsmarkedet. Med de sannsynlige arbeidsplassøkninger ved etablering av ny rakettoppskyttingsbase nær Nordmela, The Whale og Andfjord Salmon, samt alt som skjer i Risøyhamn og i havna på Andenes, så er det sannsynlig at prognosene i dag målt mot de faktiske elevtallene i perioden 2022-2027 vil komme til å vise at prognosene var for (altfor) lave.

	KLASSER	ELEVER	LÆRERE ÅRSVERK	ASSISTENTER	ELEVER MED SPES.PE D
ANDENES	14	265	30	17	45
RISØYHAMN	7	77	13,75	2,9	10
SUM A+R:	21	342	43,75	19,9	55

Under lærere i Risøyhamn er tatt med et halvt årsverk som IKT ansvarlig.

8:PROBLEMSTILLINGER

Problemstilling I: I hvor stor grad har kommunen som skoleeier lagt til rette for at skolene har implementert endringene i opplæringsloven med virkning fra 1. august 2017?

Skoleeier representert ved skolefaglig rådgiver svarer følgende:

«Skolene hadde allerede på plass planer og rutiner for elevenes psykososiale skolemiljø før lovendringen 01.august 2017. Lovendringen lovfestet og tydeliggjorde mye av det som skolene allerede hadde i sitt planverk, i tillegg til at det kom nye krav til skolene, samt et nytt begrepsapparat.

Skoleeier sørget for at skoleledere fikk kompetanse og kunnskap om endringene i opplæringsloven slik at endringene ble implementert i egen skole. Dette ble gjort ved at lovendringen ble tatt opp som tema på de lokale skoleledermøtene, samt at skoleeier la til rette for, og fortsatt legger til rette for, at skoleledelsen ved Andenes og Risøyhamn skole deltar på skoleledernettsverk for alle skoleledere i regionen. På skoleledernettsverket var endring i opplæringslovens §9A tema i perioden før og etter 01.august 2017, og er fortsatt tema på noen av skoleledersamlingene.

I tillegg la skoleeier til rette for skoleledelsen deltakelse på fagsamlinger i regi av Statsforvalteren angående temaet, eksempelvis regional fagsamling 17.09.2019.

I tillegg er opplæringslovens bestemmelser om et trygt og godt skolemiljø stadig tema på skoleeiers møter med skolelederne i Andøy. Skoleeier har også sørget for at skolene har tilgang til Visma Veilederen¹ som er et verktøy for å ha god oversikt over til hver tid gjeldende regelverk og hvor det fins kvalitetssikrede kompetansepakker for ulike deler av regelverket (herunder opplæringslovens kapittel 9A). Verktøyet inneholder også tolkninger og eksempler på utøvelse av lovens bestemmelser i praksis.

Selv om skolene allerede hadde gode planverk for elevenes psykososiale miljø, så man etter hvert et behov for å revidere og forenkle planverket slik at det var mer likt lovens beskrivelser av aktivitetsplikten - og dens delplikter - jamfør opplæringsloven §9A-4, i tillegg til at begrepsapparatet i planverk ble harmonisert med nye begreper i lovverk.

Nytt planverk ble derfor utarbeidet og ble formelt vedtatt av kommunestyret i juni 2021.

I skoleeier sjekklister for internkontroll jamfør kommunelovens §25-1 (tidligere opplæringslovens §13-10) har skoleeier følgende punkter angående opplæringslovens kapittel 9A:

Følge opp skolens plikter i Kap 9A i opplæringsloven. (Følge med, undersøke, gripe inn, Aktivitetsplaner).	Fortløpende
Gjennomgå rutinene etter §9A med kollegiet	20.08

Oppsummert vil undertegnede konkludere med at skoleeier i stor grad har lagt til rette for at skolene har implementert endringene i opplæringslovens kapittel 9A som trådte i kraft 01.august 2017, og at skolene har gode og forsvarlige rutiner knyttet til dette.»

Rektor ved Andenes skole svarer følgende på den samme problemstillingen:

«Skoleeier har jevnlig hatt temaet om skolemiljø og 9A oppe i skolelederforum og har gitt rektor og skoleledere nødvendige orienteringer/informasjon på endringer i opplæringsloven slik at vi har kunnet iverksette endringene i våre planer ved skolen. Vi har derfor, etter lovendringen 01.august 2017, gjort våre nødvendige endringer i rutiner for oppfølging av skolemiljøsaker.

Skolen hadde tidligere en «plan for psykososialt skolemiljø» som etter lovendring i 2017 måtte endres og som nå har blitt endret til «plan for trygt og godt skolemiljø». Plan for trygt og godt skolemiljø ble utarbeidet og ferdigstilt av skolefaglig rådgiver, deretter presenterte for FAU og SU i skoleåret 2020/2021. Planen ble vedtatt i kommunestyret i juni 2021.

Skolefaglig rådgiver hadde en gjennomgang av «plan for trygt og godt skolemiljø» den 03.11.2020 med alle lærere ved Andenes skole. (fargelagt av kommunerevisor)

I skoleledernetverket i Vesterålen har opplæringslovens §9A vært oppe ved flere anledninger, og ved regionale samlinger og kurs, blir rutiner og planer ved de ulike skolene i regionene drøftet, både formelt og uformelt med andre skoleledere. Dette tar vi i skoleledelsen med oss tilbake i videre utviklingsarbeid på den enkelte skole.»

Rektor ved Risøyhamn skole svarer følgende på den samme problemstillingen:

“Risøyhamn skole mener å ha på plass planer og rutiner for elevenes psykososiale skolemiljø.

Skoleeier sørget for at ledelsen ved vår skole fikk delta på et læringsmiljøprosjekt . Dette prosjektet pågikk over flere år. Det hadde oppstart i 2015. Her var fokuset på læringsmiljø. Det ble arbeidet spesielt med krenkelsers og mobbing i skolen og hadde også fokus på klasseledelse. Når endringene i opplæringslovens §9A kom 01.08.2017 var vi allerede godt i gang med arbeidet. Det ble jobbet fram en felles plan for trygt og godt skolemiljø. Lovendringen ble gjennomgått og diskutert med personalet på fellesmøter. **Personalet fikk være med i prosessen rundt plan som ble skrevet, på denne måten ble plan godt implementert ved skolen.** (fargelagt av kommunerevisor)

Skoleeier la til rette for at opplæringsloven §9A ble tatt opp som tema gjennom flere skoleledermøter. I tillegg fikk man delta på samlinger i skoleledernetverk for alle skoleledere i region der dette var tema og fortsatt er tema.

Ledelsen ved Risøyhamn skole har tilgang til Visma veileder. I denne veilederen kan man finne oversikt over gjeldende regelverk angående opplæringsloven §9A . I dette verktøyet har vi flere e-lærings kurs som er gjennomført både av ledelsen og noen av personalet for å øke kompetansen innenfor dette området.

Det ble skrevet et nytt planverk som ble formelt vedtatt av kommunestyre i juni 2021.

I vårt årshjul står det at skoleeier krever at vi har fokus på trygt og godt læringsmiljø. **Det er datofestet at det skal være årlige gjennomgang av plan og rutinene rundt trygt og godt læringsmiljø.** (fargelagt av kommunerevisor)

Jeg mener at skoleeier legger til rette for at Risøyhamn skole har fått og fortsatt får nødvendig kompetanse for å kunne ivareta trygt og godt skolemiljø ved Risøyhamn skole.”

Problemstilling 2: I hvor stor grad arbeider de to skolene systematisk og kontinuerlig for å sikre trygt og godt skolemiljø, og gjennom dette forebygge mobbing og andre krenkelsers?

Skoleeier representert ved skolefaglig rådgiver svarer følgende:

«Forskning peker på disse tre elementene som de viktigste faktorene for å sikre et trygt og godt skolemiljøⁱⁱ:

1. God klasseledelse i klasserommet med særlig fokus på relasjonskvalitet
2. Tilstedeværende, omsorgsfulle og aktive voksne i friminuttene
3. Sosiale aktiviteter med formål om å skape tilhørighet, inkludering og samhold mellom elevene på skolen.

Angående klasseledelse:

- Skolene har kontinuerlig fokus på å forbedre utøvelsen av klasseledelse blant sine ansatte. Skolene gjennomfører årlig kompetansehevende tiltak relatert til klasseledelse. Eksempelvis inneværende skoleår skal skolene delta med lærere på

regional fagsamling med klasseledelse som tema 16.09.21.ⁱⁱⁱ Deltakerne på fagsamlingen skal følges opp av skoleleders utviklingsgruppe og kompetansehevingen skal følges opp med aksjoner ved egen skole

- Se for øvrig vedlegg 3 – Presentasjon fra personalmøte ved Andenes skole 25.05.21 - eksempel på at temaet gjennomgås med ansatte.
- Klasseledelsens betydning og innhold er skissert i kommunens plan for et trygt og godt skolemiljø.
- Skolens ledelse veileder lærere som har utfordringer med klasseledelse.

Angående tilstedeværelse i friminutter:

- Begge skolene har planlagt tilstedeværelse av voksne i friminutter.
- Andenes skole har nedskrevne rutiner og inspeksjonsplaner som sikrer tilstedeværelse av voksne i alle friminutter, og som sikrer at det blir satt inn inspeksjon ved fravær. Rutinene beskriver også hvor og hvordan inspeksjon skal foregå. Andenes skole har også et system for å fange opp, registrere og følge opp uheldige hendelser som skjer i friminutter.
- Risøyhamn skole har inspeksjonsplaner og drøfter rutinene for gjennomføring av inspeksjon. Skolen mangler nedskrevne inspeksjonsrutiner, men disse er p.t. under utarbeidelse.

Angående Sosiale aktiviteter med formål om å skape tilhørighet, inkludering og samhold mellom elevene på skolen.

Det gjennomføres flere sosiale aktiviteter ved begge skolene i Andøy. Eksempelvis Gla-dager (Risøyhamn skole), Prosjekt Juleball (Andenes skole), Juleverksteder, klasseturer, DKS-arrangementer, idrettsdager, vinterturer osv. Aktivitetene ligger inne i skolenes årshjul.

Begge skolene har fokus på aktiviteter i friminutter. Risøyhamn skole bruker å ha «åpen hall» i friminutter med voksenstyrte aktiviteter for 5.-10.trinn. Andenes skole har lang og god erfaring med Trivselslederordningen^{iv}

Andenes skole har fadderordning for 1.trinnselever for å bidra til en positiv og god start ved skolen, mens Risøyhamn skole gjennomfører bli-kjent runder med nye førsteklasinger. Kommunen har overgangsrutiner fra barnehage og opp til videregående skole. Disse rutinene er det planlagt en revisjon av.

Kommunen og begge skolene har satset på livsmestringsprogrammet Zippys venner for 1.-4.trinn^v. Nå har vi også utvidet og skolert ressurspersoner i livsmestringsprogrammet «Passport» for 5. og 6.trinn^{vi}. Disse programmene er tiltak for å jobbe systematisk med å fremme god psykisk helse og et godt psykososialt miljø. Elevene skal utvikle evne til å ta hånd om seg selv og andre. Målsetting i programmet er at barn skal lære livsmestring, finne gode mestringsstrategier når de møter hverdagens problemer, støtte andre og opprettholde god psykisk helse.

Programmer i samarbeid med helsestasjonstjeneste og miljøterapeut for grunnskolene:

Kommunen tilbyr også (foreløpig som en prøveordning) «Mestrende-barn-kurs». Mestrende barn er et strukturert lavterskeltiltak for engstelige og triste barn og deres foreldre basert på kognitiv atferdsterapi. Barn som er mye engstelige og triste har oftere problemer på skolen og med familie og venner enn andre barn. Tiltaket er under utprøving i Andøy og det pågår følgeforskning av tiltaket (ECHO-studien^{vii}) for å måle effekten av tiltaket. Tidligere studier

av tiltaket (TIM-studien, forløperen til ECHO) tyder på at tiltaket har signifikant positiv effekt for deltakerne.

Psykisk helse for ungdomstrinnet er et tiltak som retter seg mot ungdomstrinnselever og har som mål å ufarliggjøre utfordringer med psykisk helse, samt å støtte og bygge opp under ungdommens evne til å håndtere egne psykiske utfordringer og være en støtte for andre med psykiske utfordringer.

Jeg ønsker også å nevne at kommunen tilbyr ICDP- international child development programme^{viii}. ICDP er et veiledningsprogram for foreldre/foresatte og andre omsorgsgivere som jobber med barn i alderen 0-18 år. ICDP er et enkelt, kunnskapsbasert, helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. Målsetningen med ICDP er å forebygge psykososiale problemer blant barn og unge gjennom å støtte og styrke foreldre og andre omsorgsgivere i deres omsorgsrolle og å fange opp de foreldrene som har større utfordringer enn andre. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet implementerer metoden.

Disse tre programmene er ikke programmer som konkret er utarbeidet for å forebygge mobbing og krenkelser, men sammenhengen er åpenbar, og tiltakene bygger også samhold og forsterker relasjonene mellom elever (og foreldre) som deltar i tiltakene.

For øvrig sier planen for et trygt og godt skolemiljø dette om forebyggende aktiviteter:

- Overgangsrutiner fra barnehage opp til videregående skole er utarbeidet
- Fadderordning for 1.trinnselever
- Ulike sosiale aktiviteter i klassene.
- Retningslinjer for inspeksjon
- Aktiviteter i friminutt (Trivselsledere eller annet opplegg).
- Zippys Venner på småtrinnet
- Alle klasser gjennomfører jevnlig klassemøter hvor klasse- og skolemiljø er tema.
- Elevrådet skal ha skolemiljø som tema på møtene sine, og skal få reell mulighet til å medvirke i utformingen av skolemiljøet.
- FAU, Samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg skal brukes aktivt i arbeidet med å utvikle et inkluderende, trygt og godt skolemiljø.
- Gjennomføre mestrende barn grupper på mellomtrinnet
- Gjennomføre «Psykisk helse for ungdom» på ungdomstrinnet»

Rektor ved Andenes skole svarer følgende på den samme problemstillingen:

«Skoleledelsen ved Andenes skole har flere ganger i løpet av skoleåret temaet oppe i plenum/utviklingstid. Ved skolestart/planleggingsdager har man en gjennomgang med alle ansatte på dette. I tillegg til dette, hadde rektor foregående skoleår en gjennomgang med lærere i felles utviklingstid den 11.05.2021.

Inspeksjonsrutiner.

Ved Andenes skole har vi utarbeidet inspeksjonsrutiner som gjennomgås med de ansatte ved starten av skoleåret (se vedlegg 4). Disse rutineene finner man i skolens infohefte, som ligger lett tilgjengelig på teams og som man med jevne mellomrom henviser til for å sikre seg at de

ansatte følger våre rutiner. Skolen har innført rutiner med inspeksjonsblokker hvor man noterer ned hvis noe har skjedd i friminuttene eller hvis noen elever går/sitter alene. Disse leveres inn og gjennomgås på de enkelte basemøtene og eventuelt på hvert trinn før de arkiveres. På denne måten kan man lettere fange opp om elever er holdt utenfor fellesskapet eller om det er andre ting vi må ta tak i. Hvis forseelsen på inspeksjonslappen er så graverende at man må ta tak i det med en gang, leveres inspeksjonslappen direkte til kontaktlærer slik at kontaktlærer kan gripe inn med en gang.

Etter å ha jobbet i kohorter på gult nivå, har vi nå tatt med oss det positive som kom utav dette. Elevene møter klassevis ute og går inn klassevis på morgenen/etter friminuttene. Det fører til bedre overganger og mindre knuffing i overgangene. Vi har også videreført styrket inspeksjon slik at teamene er de som styrer inspeksjonene på det enkelte trinn på små og mellomtrinnet. Det fører til at det alltid er en voksenperson ute som kjenner elevene på det enkelte trinnet og som i skolehverdagen har en kjent relasjon til elevene.

Forebyggende program/aktiviteter:

Både Zippys venner (1. til 4.trinnet) og Passport (5.-7.trinnet) er implementert i skolens arbeid. Timene er timeplanfestet og lærere og andre ansatte har fått en innføring/kurs i hvordan man skal drive disse programmene.

På ungdomstrinnet bruker skolen «Psykisk helse i skolen». Dette gjennomføres i samarbeid med skolens helsesykepleier og en miljøterapeut slik at ungdommene har mulighet til å bearbeide/snakke med noen om utfordringer som eventuelt kommer til overflaten.

Helsesykepleier og miljøterapeut er gode samarbeidspartnere for skolen i det forebyggende arbeidet, men også i forbindelse med gjennomføring av tiltak i aktivitetsplaner.

Andenes skole har vi i mange år jobbet med TL, trivselslederskole. I programmet heter det: *På trivselslederskoler skal barn og ungdom være aktive og inkluderende – med store smil om munnen!* Videre sier programmet: *Mobbefrie trivselsledere (TL) er elever som bidrar til et bedre samhold og et tryggere skolemiljø, gjennom organisert aktivitet i friminuttene.* Våre elever blir, i prosessen med å velge ut hvem som skal ha TL-ansvar, bevisste på holdninger og de får kursdager hvor de lærer nye aktiviteter som skal brukes i friminuttene. De får også ansvar for utstyret til TL-aktivitetene.

Skolens utviklingsarbeid.

Skolens ledelse har fokus på god klasseledelse hvor relasjonskompetansen mellom voksne og elever står sentralt. Det er viktig for oss at de voksne er støttende og at de viser både emosjonell og faglig støtte til elevene. Relasjonen bør være preget av at lærer viser både varme og interesse for at elevene skal ha det bra på skolen, både faglig og sosialt. Deltakelse på regionalt kurs i klasseledelse i september, skal føre til at videre arbeid med klasseledelse, implementeres i skolens arbeid utover skoleåret.

Tilpasset opplæring og inkludering i klasser er også fokusområder for oss. Vi ønsker at størsteparten av den spesialpedagogiske undervisningen skal foregå inne i klasserommet slik at alle elever får en klassetilhørighet. Alternativt er gruppeundervisning i mindre grupper. Veilederen sier i punkt 7.3, **Organisering av elevene:** *Alle elever skal tilhøre en basisgruppe/klasse, jf. opplæringsloven § 8-2. De skal være i denne basisgruppen/klassen så*

mye av skoletiden at deres behov for sosial tilhørighet og stabilitet blir ivaretatt. Dette gjelder også for elever som får spesialundervisning. Prinsippet om sammenholdte klasser er en bærebjelke i fellesskolen og har også en viktig funksjon i forbindelse med inkludering av elever. Dersom elevene tas ut av basisgruppen/klassen kan dette føre til at elevens sosiale tilhørighet til basisgruppen/klassen svekkes.

Det er derfor viktig for oss, at skolen i samarbeid med foresatte, har fokus på denne gruppe/klassetilhørigheten for elevene. Dette ønsker vi å få til gjennom å ha jobbe godt med tverrfaglig arbeid og tilpasset opplæring samt spesialpedagogisk hjelp inne i klasserommet. Dette er noe vi etterstreber og som vi jobber bevisst med gjennom hele skoleåret. I utviklingsarbeidet vårt går skolens ledelse inn og veileder lærerne i både klasseledelse og tilpasset opplæring slik at vi sammen kan bli bedre på disse områdene. Vi gjennomfører også felles utviklingstid med f.eks tips og ideer, forelesninger, gruppearbeid mm

Sosiale aktiviteter ved skolen

I løpet av skoleåret har vi ulike sosiale aktiviteter for å styrke samholdet og samtidig skape tilhørighet og inkludering. Ved Andenes skole har vi etter oppstart på høsten sosiale turer, både klassevis og basevis for å bygge relasjoner, både mellom voksne/elever og mellom elevgruppene/elevne i klassen. Skoleball, fotballturneringer, basket/volleyballturnering, natursti, juleverksted og andre aktiviteter ligger inne i skolens årshjul og gjennomføres hvert skoleår.

I tillegg har vi en fadderordning, hvor 5.trinnet har ansvaret for å følge opp hver sine elever på 1.trinnet for å bidra til en positiv og god start ved skolen samt gi trygget i skolemiljøet. De har ulike aktiviteter sammen samt at det etableres en kontakt mellom fadder og fadderbarn.»

Rektor ved Risøyhamn skole svarer følgende på den samme problemstillingen:

“I plan vår har vi fokus på 3 hovedområder.

4. God klasseledelse
5. Tilstedeværende, omsorgsfulle og aktive voksne i friminuttene
6. Sosiale aktiviteter med formål om å skape tilhørighet, inkludering og samhold mellom elevene på skolen.

klasseledelse:

- Risøyhamn skole har fokus på å forbedre utøvelsen av klasseledelse blant sine ansatte. Vi gjennomfører kompetansehevede tiltak innenfor klasseledelse. Dette skoleåret deltar vi med lærer og leder på regional fagsamling med klasseledelse som tema.^{ix} Fagsamlingen skal følges opp med aksjoner ved vår skole. Har allerede bestemt at vi skal observere hverandre for å kunne gjennomføre kollegaveiledning med fokus på klasseledelse.
- Klasseledelse er viktig for å kunne ha et trygt og godt skolemiljø.
- Ledelsen veileder og støtter lærere som har utfordringer med sin klasse.

Tilstedeværelse :

- Vi har tilstedeværelse både i friminutter, overganger og i timene.
- Risøyhamn skole har inspeksjonsplaner og drøfter rutinene for gjennomføring av inspeksjon.

Angående Sosiale aktiviteter med formål om å skape tilhørighet, inkludering og samhold mellom elevene på skolen.

Ved Risøyhamn skole har vi en del sosiale aktiviteter gjennom hele skoleåret. Mange av våre sosiale aktiviteter gjennomføres på tvers av klassene. Vi starter skoleåret med felles turdag, allerede første skoleuke hver høst. Dette er for å skape kontakt mellom elevene. Her blir det planlagt aktiviteter der elevene deltar på tvers av trinnene. Vi gjennomfører vennskapsdag, juleball, turdager, gla dager osv. Se vedlagte årshjul.

Vi gjennomfører også juleverksted på kveldstid der foresatte deltar sammen med elevene.

Ved skolen vår har vi åpen hall i hvert matfriminutt. Da kan alle elevene fra 5. - 10.trinn delta. Elevene kan være med på å bestemme hvordan aktivitet vi skal ha i gymsalen. De ønsker som oftest ballspill.

Vi deltar på Zippys venner(livsmestringsprogram). Dette er et program for 1.-4. trinn der man retter fokuset mot egne følelser og det å tørre å si ifra om noe ikke føles greit. Det er 2 ansatte som har ansvar for bruk av dette programmet. Høsten 2021 fikk vi opplæring i passport som er samme program men omhandler 5-6.trinn. Målsetting i programmet er at barn skal lære

livsmestring. De skal utvikle evne til å ta hånd om seg selv og andre Dette holder vi på med å implementere i skolehverdagen.

Klasser på ungdomstrinnet bruker å organisere salg av mat fra kantinen. Dette skaper gode opplevelser og samhold mellom elevene.

Forrige skoleår ble det gjennomført kurs i mestrende barn ved Risøyhamn skole. Vi hadde flere elever som deltok på dette og det ga god effekt når det gjelder å lære strategier på egen livsmestring.”

Problemstilling 3: Er det etablert system og rutiner som medvirker til å sikre at konkrete tilfeller der en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø blir handtert i samsvar med krav i opplæringsloven?

Skoleeier representert ved skolefaglig rådgiver svarer følgende:

«Her henviser jeg til den kommunale planen for et trygt godt skolemiljø punkt 2.3:

2.3 Kartlegge utfordringer

Grunnskolene i Andøy skal ha et system for å kartlegge og ha oversikt over skolemiljøet:

- *Elevundersøkelse gjennomføres høst for minimum 7. og 10.trinn*
- *Ikke-anonym undersøkelse gjennomføres i klasser hvor det er utfordringer med klasse miljøet. Det skal være lav terskel for å gjennomføre en ikke-anonym undersøkelse.*

- *Elevsamtaler gjennomføres minimum to ganger per skoleår. Elevens trivsel skal være tema på elevsamtale.*
- *Utviklingssamtaler gjennomføres minimum to ganger per år der elevens trivsel er ett av temaene.*
- *Det skal være inspeksjonsrutiner på hver enkelt skole. Det skal settes inn vikarer dersom det er fravær på de som skal gjennomføre inspeksjoner. Inspeksjonslistene gjennomgås hver dag på morgenmøter.*
- *Klassemiljø og trivsel skal være tema på foreldremøter*
- *Ved mistanke om krenkende atferd skal det gjennomføres observasjoner og undersøkelser for å få oversikt over situasjonen.*
- *Ungdataundersøkelsen hvert 2.år*

Lovendringen 01.08.2017 tydeliggjorde kravene til hvordan skolen skal følge med, gripe inn, varsle, undersøke, sette inn tiltak og dokumentere hva som er gjort. Jeg henviser derfor til hele kapittel 3 i plan for et trygt og godt skolemiljø, samt vedlagte maler for dokumentasjon og aktivitetsplan. I tillegg har skolene opprettet maler for varsling og «førstesider» i enkeltsaker som omhandler et trygt og godt skolemiljø.»

Rektor ved Andenes skole svarer følgende på den samme problemstillingen:

«Ved oppstart av nytt skoleår i høst ble det sendt ut et informasjonsskriv til alle foresatte ang rutiner rundt trygt og godt skolemiljø som udir har utarbeidet. I tillegg til dette skal alle kontaktlærere gå igjennom udir sin powerpoint om regelverk rundt mobbing på høstens foreldremøte.

Rektor har laget en forside som skal fylles ut av ansatte og leveres til rektor når det oppstår situasjoner som må sjekkes ut. Denne skal fungere som varsling til rektor og setter i gang prosessen som er skissert i *plan for et trygt og godt skolemiljø*.

Skolen gjennomfører elevundersøkelse på høstsemesteret for minimum 7. og 10.trinn. Ved behov gjennomfører vi også *Ikke-anonym undersøkelse*. Ikke anonym mobbeundersøkelse brukes også for å sjekke ut om meldte utfordringer i klassemiljøet har blitt bedre. I tillegg lager man sosiolektiske kart ut ifra besvarelsen eller eventuelle andre typer spørsmål f.eks ved plassbytte i klasserommet. Dette for å lettere kunne se om det er elever som står uten nære relasjoner i klassemiljøet.

Elevsamtaler skal gjennomføres minimum to ganger per skoleår. Elevens trivsel skal være tema på elevsamtalene. Kontaktlærer skal gjennomføre to utviklingssamtaler med foresatte og elev per skoleår der elevens trivsel i skolemiljøet skal være ett av temaene. I tillegg til dette gjennomfører skolen ungdataundersøkelsen annethvert skoleår.

Med lovendringen 01.08.2017 ble det tydeliggjort hvilke krav som stilles til skolen. Vi skal følge med, gripe inn, varsle, undersøke, sette inn tiltak og dokumentere hva som er gjort. Framgangsmåte for håndtering er skissert i kommunens plan for et trygt og godt skolemiljø i kapittel 3.»

Rektor ved Risøyhamn skole svarer følgende på den samme problemstillingen:

“ Ved Risøyhamn skole har vi et system for å kartlegge og skaffe oss oversikt over skolemiljøet:

Nedenfor har jeg beskrevet våre rutiner i løpet av ett skoleår.

- *Elevundersøkelse gjennomføres høst for minimum 7. og 10.trinn. I år skal vi gjennomføre denne undersøkelsen for 7-8-9 og 10. trinn.*
- *Ikke-anonym undersøkelse gjennomføres hver høst. Vi har en undersøkelse for 3-10.trinn og en litt lettere variant for 1-2. trinn. Opplever at elevene er ærlige og det kommer frem en del i denne ikke anonyme undersøkelsen. Viktig at etterarbeidet med samtaler gjennomføres i etterkant av undersøkelsen.*
- *Elevsamtaler gjennomføres minimum to ganger per skoleår. Elevens trivsel skal være tema på elevsamtale.*
- *Utviklingssamtaler gjennomføres to ganger per år der elevens trivsel er ett av temaene.*
- *Vi har inspeksjonslister på vår skole. Inspektør har ansvar for å sette inn vikar ved fravær. Inspektøren skal påse at det alltid er nok voksne ute i friminuttene.*
- *Inspeksjonslistene gjennomgås hver dag på morgenmøter.*
- *Foreldremøte, der blir planen gjennomgått slik at foresatte vet hvordan de kan og hvordan vi går frem ved ei bekymring.*
- *Ved vår skole har vi alle foreldremøtene på samme ettermiddag. Vi har alltid et temamøte for alle foreldre samme ettermiddag. Tema møte har fokus på skolemiljø. I år er tema sosiale medier og ungdoms miljø.*
- *Ved mistanke gjennomfører vi undersøkelser for å finne ut om eleven har et trygt og godt skolemiljø.*
- *Risøyhamn skole gjennomfører ungdataundersøkelsen.*
- *Alle som arbeider ved Risøyhamn skole skal delta og kvittere for deltagelse på gjennomgang av plan trygt og godt skolemiljø. Renholdspersonalet og vaktmestere deltar også på denne gjennomgangen. Alle som arbeider ved skolen har en plikt til å levere skriftlig melding til ledelsen ved bekymring angående en elev, det kan være ensomhet, krenking, utestegning osv.*
- *Elevrådet har skolemiljø på sin sakliste ved flere anledninger gjennom skoleåret. Elevrådet deltar på planlegging av sosiale aktiviteter.*

Hele kapittel 3 i vår plan for et trygt og godt skolemiljø, samt vedlagte maler for dokumentasjon og aktivitetsplan omhandler hvordan vi skal agere for å trygge elevene sitt skolemiljø ved Risøyhamn skole.”

9: OPPSUMMERING

Andøy kommune har kun to egne skoler med elever på alle klassetrinn. I tillegg finnes det to privatdrevne Montessoriskoler for små- og mellomtrinnet. Utviklingen i elevtallet har vært klart negativt siden siste forvaltningsrevisjonsprosjektet om undervisningssektoren i Andøy som ble behandlet av kommunestyret i februar 2016.

På grunn av at der kun finnes to kommunale skoler -og delvis også fordi skoleeier representert ved skolefaglig rådgiver selv har vært rektor ved Andenes skole - så er der et meget nært samarbeid mellom skolene og skoleeier. Skoleeier representert med den formelle eier

kommunestyret har også vært aktiv ved både å bestille forvaltningsrevisjonsrapporter om undervisningssektoren (dette er rapport nr 3 siden 2014(2015)) og ved å gjøre formelle vedtak så vel i form av egen forskrift og ved nokså nylig å vedta Plan for et trygt og godt skolemiljø den 21.juni 2021. Vedtaket inntas i sin helhet nedenfor:

KS- 82/2021 Vedtak:

1. Vedlagte planer angående et trygt og godt barnehage- og skolemiljø vedtas.

2. Følgende uttalelse vedtas:

Vi ønsker et inkluderende, trygt og godt oppvekstmiljø i Andøy kommune.

Alle barn og unge skal ha et godt barnehage-, fritids- og skolemiljø i Andøy kommune. Som kommunestyrepolitikere forplikter vi oss til å sette et inkluderende, trygt og godt oppvekstmiljø på dagsorden og bidra til å utvikle kompetanse og samarbeid for å motvirke mobbing og krenkelser i lokalsamfunnet. Vi skal legge hensynet til barnets beste til grunn og anerkjenne alle barns rett til beskyttelse mot mobbing. Barn og unge har viktige erfaringer og kunnskap. De har rett til å bli hørt og få medvirke i arbeidet for at de skal ha det trygt og godt i vårt lokalsamfunn. Alle barn har behov for å oppleve tilhørighet og å få være en betydningsfull person i fellesskapet. Skoler og barnehager i Andøy skal legge til rette for at barn og unge blir hørt og får medvirke i utformingen av sitt eget læringsmiljø.

Voksne har ansvaret for at barn og unge har det trygt og godt og må samarbeide for å utvikle et helhetlig og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø. Dette inkluderer skoler, barnehager og andre tjenester for barn og unge.

Barnehager og skoler skal ha nulltoleranse mot mobbing og involvere barn og unge i et langsiktig og systematisk arbeid for å forebygge, handle og følge opp når mobbing skjer. Ledere, lærere og andre som arbeider i barnehager, SFO og skoler skal følge med og gripe inn dersom barn og unge utsettes for mobbing.

Foreldre, politikere, frivillige og andre voksne er viktige rollemodeller og ressurspersoner som bør involveres i arbeidet med å skape et godt oppvekstmiljø for alle barn i vårt lokalsamfunn.

3. Kommunestyret ber om **halvårlige rapporter** knyttet til arbeidet med planen "Trygt og

godt skole- og barnehagemiljø".

Rapportene skal være korte og konkrete og redegjøre for

- Hvilke tiltak som er gjennomført/gjennomføres
- Hva er effekten/forventet effekt av tiltakene?
- Hvilke konsekvenser har tiltakene økonomisk?

Ovenstående vedtak viser klart hvilken betydelig vekt skoleeier legger på et godt og trygt oppvekstmiljø for barna og ungdommen i Andøy og fullt ut i samsvar med Opplæringslovas kap. 9A.

Fra revisors side er der ikke så meget å sette fingeren på. Der kan oppstå små hull i sikkerhetsnettet slik det er beskrevet ved at (tilfeldige) vikarer og andre ansatte ved skolen eller som jobber ved skolen ikke er blitt skolert i Opplæringslovas kap 9A samt egne kommunale regler herunder såvel regler vedtatt av kommunestyret som utarbeidet av skolesektoren selv. Det er for såvidt en ny tankegang at også vaktmestere, renholdere og andre som måtte jobbe ved skolene- og ikke nødvendigvis være ansatt ved skolene- også har et ansvar for skolemiljøet og elevens subjektive ve og vel. Her kan skolene ha en liten utfordring.

Andenes, den 5.oktober 2021

Svenn Ole Wiik

Kommunerevisor

ⁱ www.veilederen.no

ⁱⁱ <https://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/forskningsrapporter/skolers-arbeid-med-elevenes-psykososiale-miljo.pdf>

ⁱⁱⁱ https://rkkv.no/kursportal/fagsamling_klasseledelse

^{iv} www.trivselsleder.no

^v <https://vfb.no/produkter-og-tjenester/skoleprogrammer/zippy/om-zippys-venner/>

^{vi} <https://vfb.no/produkter-og-tjenester/skoleprogrammer/passport/om-passport/>

^{vii} <https://echo.r-bup.no/>

^{viii} https://ungsinn.no/post_tiltak/international-child-development-programme-icdp-program-for-foreldreveiledning/

VEDLEGG: 1: FORSKRIFT OM REGLEMENT FOR ORDEN OG OPPFØRSEL KOMMUNALT REGLEMENT FOR SKOLENE I ANDØY

Kapittel 1:	Formål, elevenes rettigheter og plikter
Kapittel 2:	Regler for orden og oppførsel
Kapittel 3:	Tiltak mot brudd på ordensreglene
Kapittel 4:	Utdyping av tiltak mot brudd på ordensreglene

Ordensreglementet er gitt med hjemmel i Lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa. Opplæringsloven § 9a–1 sier at «alle elevar i grunnskolar og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring.» Samtidig plikter skoleeier å ha et forsvarlig system for å vurdere om kravene i opplæringsloven er oppfylte og for å følge opp resultatene fra disse vurderingene, jf. opplæringsloven § 13-10.

Skoleeier skal i følge opplæringsloven §§ 2-9 og 3-7 fastsette en forskrift om ordensreglement. Ordensreglementets formål er å regulere elevenes oppførsel på skolen og på den måten sikre et godt psykososialt miljø for alle.

Alle skolenes rådsorganer har fått anledning til å uttale seg om reglementet, før det ble oversendt og behandlet i kommunestyret.

- Reglementet er vedtatt av Andøy kommunestyre i sak K-070/15 i november 2015
- Evaluert og gjort mindre endringer administrativt - september 2018.

Innhold og virkeområde

Ordensreglementet gjelder for de kommunale grunnskolene i Andøy. Ordensreglementet inneholder regler for orden og oppførsel, og regler for hvilke tiltak som skal brukes mot elever som bryter reglementet. Det er også regler for framgangsmåten når slike saker skal behandles.

Ordensreglementet gjelder i alle typer undervisningslokaler, fellesrom og utearealer. Reglementet gjelder også på skoleveien, på skolebussen og når elevene har undervisning andre steder enn på skolens område, for eksempel i prosjekter, leirskole og ekskursjoner. Når det er uklart om et forhold kan reguleres av ordensreglement eller ikke, så gjøres det en skjønnsmessig vurdering hvor det vektlegges om forholdet har betydning for undervisningen eller elevens situasjon på skolen for øvrig. Det betyr at også forhold som skjer på fritiden kan omfattes av ordensreglementet (dette gjelder spesielt mobbing).

Det er viktig å gjøre oppmerksom på at i tillegg til det ordinære reglement for orden og oppførsel, er det også et eget reglement for IKT-bruk i skolen og i skolerelaterte situasjoner. Dette skal regnes som en del av reglementet for orden og oppførsel.

I tillegg til et felles ordensreglement for Andøy kommune, kan skolene ha egne særskilte regler som skal bidra til å ivareta et trygt og godt skolemiljø.

Ikrafttredelse og kunngjøring

Reglementet for orden og oppførsel skal gjøres kjent for elever, foresatte/foreldre og ansatte hvert år ved skoleårets begynnelse. Dette ansvaret påhviler hver enkelt rektor. Reglementet skal til enhver tid være tilgjengelig på skolenes og kommunens nettsider.

Saksbehandling ved brudd på ordensreglementet

Behandlingen av alvorlige brudd på ordensreglementet følger saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven (fvl) herunder kap III - kap. VI ved enkeltvedtak. Det er viktig å sørge for at saken er så godt opplyst som mulig, og at avgjørelsene treffes på et grunnlag som er forsvarlig ut fra sakens art og karakter.

Før alle typer alvorlige refsingstiltak iverksettes, har elevene krav på å forklare seg for den/de som skal fatte vedtaket. Eleven har i møte med skolen rett til å ha med seg foresatte. Vedtaket skal begrunnes. Foreldrene må få informasjon om sakens innhold og avgjørelse.

Begrunnelsen skal gis samtidig med underretning om avgjørelsen til eleven, med mindre særskilte forhold vanskeliggjør dette. Begrunnelsen kan gis muntlig, men ved enkeltvedtak og eventuelle andre avgjørelser av særlig betydning, skal begrunnelsen gis skriftlig.

Fastsetting av karakter i orden og oppførsel

Orden

Ved fastsetting av karakter i orden tas det hensyn til om eleven er forberedt til opplæringen, hvordan arbeidsvanene og arbeidsinnsatsen til eleven er. Det innebærer blant annet om eleven er punktlig, følger opp arbeid som skal gjøres og har med nødvendig læremiddel og utstyr.

Oppførsel

Ved fastsetting av karakter i atferd tas det hensyn til hvordan eleven oppfører seg overfor medelever, lærere og andre ansatte i og utenfor opplæringen. Dette innebærer blant annet om eleven viser hensyn og respekt for andre og skolens regler/reglement (eksempelvis skofri skole, ro i timene og lignende). Ugyldig fravær (skulk) knyttes til oppførselskarakter.

Vurdering

Til vanlig skal det ikke legges vekt på enkelthendelser, unntaket er dersom enkelthendelsen er særlig klanderverdig eller grov. Elev og foreldre skal alltid varsles dersom en elev står i fare for å få en annen karakter enn God i orden og oppførsel. Vurderingen skal gjøres ut fra dokumenterte anmerkninger.

KAPITTEL 1: Formål og elevenes rettigheter og plikter

Formål

Skolene i Andøy skal preges av godt humør, toleranse for hverandre og godt samarbeid mellom elever, foreldre og ansatte. Elevene er medansvarlige for et godt fellesskap der respekt, toleranse og samarbeid blir vektlagt. Foreldre er jevnbyrdige og viktige samarbeids-partnere i utdanningen og oppdragelsen av sine barn. Reglementet skal fremme læring, dannelse og sosialisering i skolen.

Ordensreglementet i Andøy skal være et virkemiddel for å oppnå formålet. Reglementet tar utgangspunkt i at skolen er til for elevene og at elevene ønsker å bruke sine positive ressurser til å bidra til et godt skolesamfunn for alle.

Som elev har du både rettigheter og plikter. Som elev har du krav på:

- at alle behandler deg på en ordentlig måte
- at andre viser deg respekt og lar dine eiendeler være i fred
- at du skal være fri for fysisk, psykisk og verbal plaging og mobbing
- at du ikke blir uthengt på internett
- at du får et godt lærings- og skolemiljø
-

Du har derfor plikt til å:

- arbeide for et godt lærings- og skolemiljø
- behandle andre på en hensynsfull måte
- vise andre respekt og ikke skade andres og skolens eiendeler
- ikke plage eller mobbe noen, verken fysisk, psykisk eller verbalt
- ikke henge ut noen på internett

KAPITTEL 2: Regler for orden og oppførsel

Oppførsel

1. I Andøyskolen har vi respekt for hverandre og vi er tolerante overfor andres meninger, talenter og handikap.
2. Vi plager/mobber ikke hverandre på noen som helst måte. Bruk av vold er ikke tillatt.
3. Vi tar godt vare på alt som tilhører skolen, både ute og inne (Bøker, materiell, utstyr)
4. Vi har et ordentlig og normalt språkbruk.
5. Vi holder skolens inne- og uteareal rent og ryddig.
6. Vi spiser og drikker ikke i timene uten at læreren har gitt oss lov til det.
7. Vi bidrar til at det blir arbeidsro i timene.
8. Vi bruker ikke utesko inne der det er bestemt ved skolen.
9. Vi tar ikke med oss noe som kan sette andre i fare (for eksempel kniv, våpen, kinaputter osv.)
10. Vi har ikke med og bruker ikke tobakk, snus, alkohol eller narkotiske stoffer på skolen.
11. Vi tar ikke med oss eller inntar brus, godteri eller tyggegummi uten at vi har fått lov fra læreren til det.
12. Vi bruker ikke mobiltelefon eller lignende på skolen med mindre lærer har gitt oss lov.
13. Vi jukser ikke på prøver eller annet skolearbeid.
14. Vi skulker ikke timer eller dager.

Orden

15. Vi møter alltid presis og forberedt til timene
16. Vi har med oss det vi trenger til timene
17. Vi har meldingsboka i skolesekken hele tida. Dersom skolens digitale læringsplattform benyttes til informasjon, er eleven forpliktet til å følge med på dette.
18. Vi har god orden på bøkene i skolesekken og i hylla på skolen
19. Vi gjør leksene og annet arbeid til de fristene som er gitt
20. Personlige eiendeler eleven har med seg på skolen, er eleven selv ansvarlig for.

KAPITTEL 3: Tiltak mot brudd på reglementet

Sanksjoner

Alle sanksjoner skal være slik at elevene skal forstå hvilke regler som er brutt og hvorfor skolen må reagere på dette. Sanksjonene skal stå i rimelig forhold til bruddet på ordensreglene. Dette gjelder både for tiltak i det felles ordensreglementet for skolene i Andøy og for eventuelle lokaltilpassede regler på den enkelte skole. Eleven skal hvis mulig, gis anledning til å gjøre opp for seg.

Fysisk refsing og annen krenkende behandling skal ikke benyttes. Med fysisk refsing siktes det ikke til fysisk arbeid i forbindelse med reparasjoner, rydding eller vask etter seg selv eller andre.

Brudd på reglementet kan bl.a. medføre følgende tiltak alt etter sakens alvor:

- Erstatningskrav kan reises overfor foresatte i h t erstatningsplikt nedfelt i lovverket.
- Pålegg om oppgaver for å rette opp skade de har påført skolens eiendom eller eiendeler (rydde søppel, vaske gulv, fjerne tagging o.l.)
- Tilstedeværelse på skolen før eller etter skoletid i forbindelse med samtaler med lærer/rektor og/eller utføring av pålagte oppgaver
- Muntlig/skriftlig advarsel fra lærer eller skolens ledelse (anmerkning)
- Inndragning av friminutt
- Bortvisning fra deler av skolegården
- Bortvisning fra klasse/gruppe
- Bortvisning fra skolen for resten av skoledagen (1.-7. trinn), 1-3 dager (8.-10. trinn) etter rektors avgjørelse
- Midlertidig eller permanent klassebytte evt også skolebytte.
- Kommunen kan gå til politianmeldelse av ulovlige forhold
- Nedsatt karakter i orden og oppførsel

Hjemmet skal alltid kontaktes ved alvorlig brudd på ordensreglementet

*I Andøyskolen legges det vekt på god kommunikasjon mellom hjem og skole. Foreldrene betyr mye for elevenes læringsutbytte, og de er også en viktig ressurs for skolen i arbeidet med å sikre **et trygt og godt skolemiljø**. Vi ser på foreldrene som medspillere og jevnbyrdige samarbeidspartnere i utdanningen og oppdragelsen av deres barn.*

KAPITTEL 4: Utdyping av regler og tiltak ved brudd

Brudd på regler under oppførsel vil bli anmerket og ført på oppførsel. Brudd på regler under orden vil bli anmerket og ført på orden.

I vurdering av karakter i orden og oppførsel vil man gjøre en helhetsvurdering av de anmerkninger som er ført. I vurderingen vurderer man alvorlighetsgrad av enkeltanmerkninger og antall anmerkninger. Elevene og elevens foresatte skal varsles dersom eleven står i fare for å gå ned i ordens- eller oppførselskarakter.

Bortvisning

Rektor vedtar bortvisning etter å ha rådført seg med kontaktlæreren til eleven. Før det blir gjort vedtak, skal eleven ha fått mulighet til å forklare seg muntlig og en skal ha vurdert å bruke andre hjelpe- og konsekvenstiltak. Faglærer kan bortvise en elev fra sin egen undervisning for en undervisningsøkt på maks to klokke timer. Eleven skal ha alternativt tilsyn.

Ved bruk av vold og/eller trusler, særlig provoserende atferd eller andre grove brudd på ordensreglementet, kan elever på 8. – 10. trinn vises bort fra undervisningen inntil tre dager.

Elever på 1. – 7.trinn kan vises bort fra undervisningen for enkelttimer og resten av dagen jmfør Opplæringsloven §2-10.

Mobiltelefoner

Det er ikke tillatt å bruke mobiltelefon ved Andøyskolene i skoletiden med mindre læreren har gitt tillatelse til det.

Anmerkning for brudd på denne regelen føres på oppførsel.

Ugyldig fravær

Ugyldig fravær er fravær som ikke begrunnes av foresatte eller som er lengre varighet enn det skolen har gitt permisjon for. Dersom eleven gjentatte ganger kommer for sent eller er borte fra skolen, skal hjemmet kontaktes for å få klarlagt årsaken til fraværet. De tiltakene som iverksettes må ses i sammenheng med årsaken og eventuelt hyppigheten av fraværet / forsentkommingen.

For elever på ungdomstrinnet kan det bli aktuelt å sette ned elevens oppførselskarakter jmfør forskrift til opplæringsloven §3-7

Anmerkning for brudd på denne regelen blir ført på oppførsel.

Mobbing og voldelig / aggressiv atferd

Skolene/kommunen har utarbeidet egne planer for elevenes psykososiale skolemiljø. Vold eller trusler om vold aksepteres ikke. Mobbing er fysisk og/eller psykiske angrep som over tid er rettet mot en eller flere elever og/eller ansatte, og der styrkeforholdet er ulikt. Dette regnes også som vold.

Elever som truer med vold eller utøver vold kan vises bort fra undervisningen/skolen. Voldsutøverens foresatte og offerets foresatte vil bli kontaktet. Grove voldsepisoder vil bli politianmeldt.

Anmerkning for brudd på denne regelen vil bli ført på oppførsel.

Farlige gjenstander

På skolens område er det ikke tillatt å medbringe gjenstander som kan benyttes til å utøve skade på andre. Dette kan likevel tolereres når det fremstår som sannsynlig at gjenstanden bare skal benyttes til andre, lovlige formål.

Farlige gjenstander skal beslaglegges av skolen og overleveres til elevens foresatte. Ulovlige gjenstander overleveres politiet.

Anmerkning for brudd på denne regelen blir ført på oppførsel.

Rusmidler

Det er forbudt å være ruset, bruke, oppbevare, omsette eller være i besittelse av tobakk, snus, alkohol, narkotika eller andre rusmidler på skolens område.

Skolen skal beslaglegge rusmidler/tobakk/snus som medbringes i skoletiden og vil i særlige situasjoner kontakt politiet.

Anmerkning for brudd på denne regelen blir ført på oppførsel.

Hærverk

Forsettlig eller uaktsom skade eller hærverk på skolens eiendom og utstyr kan medføre et erstatningskrav overfor foresatte. Det samme gjelder ved tap eller ødeleggelse av bøker og annet utstyr, jmfør skadeerstatningsloven §1-1 og 1-2.

Elever som utfører hærverk, skal pålegges å rydde opp etter seg/utbedre skader som er forvoldt når opprydningen består i arbeid eleven har forutsetninger for å klare. Arbeidet må stå i rimelig forhold til overtredelsen.

Anmerkning for brudd på denne regelen føres på oppførsel.

Juks

Juks eller forsøk på juks på prøver og innleveringer kan få konsekvens for oppførselskarakter. Ved juks til eksamen skal spørsmålet om annullering avgjøres av rektor. Brudd på skolens prøve og tentamensreglement blir sett på som juks.

Anmerkning for brudd på denne regelen blir ført på oppførsel.

Straffbare forhold

Ved alvorlige tilfeller av voldsbruk, trusler om vold, tyveri, grove tilfeller på skolens ordensregler og provoserende atferd, kan det bli aktuelt å anmelde forholdet til politiet.

Nødverge

Når det i helt spesielle, akutte situasjoner er fare for at en elev kan skade seg selv eller andre, vil det være nødvendig å stanse eleven ved bruk av tvang, eventuelt skille eleven fra resten av gruppa ved for eksempel plassere eleven på eget rom for en kortere periode. Eleven vil fortsatt ha tilsyn av voksen. Når et slikt tiltak blir satt i verk skal det straks meldes fra til foreldre og rektor, og i etterkant skrives tvangsprotokoll. Det er avgjørende med god informasjon til foreldre om situasjonen!

Skolen skal holde oversikt over omfanget av tvangsbruk.

Flytting av elev til annen klasse eller skole

Når hensynet til de andre elevene tilsier det, kan en elev i særlige tilfeller flyttes til en annen skole eller klasse uten foreldrenes samtykke. Før det blir gjort vedtak om å flytte en elev, skal en ha prøvd andre tiltak. (Jamfør opplæringslovens §8-1, 3.ledd). Rådmannen tar avgjørelsen i saker som gjelder bytte til annen skole.

Det understrekes at i tillegg til det ordinære reglement, finnes et eget reglement for IKT-bruk. Disse reglementene er likestilt.

I tillegg til denne forskriften, kan hver skole ut fra sitt behov lage egne reglement og regler for å fremme trivsel, orden og oppførsel. Disse skal være behandlet i rådsorganene og godkjent av SU. Hver klasse kan også ha sine egne klasseregler som skal utarbeides i samarbeid med elevene.

Disse reglement og regler kan ikke være i strid med innholdet i denne forskriften.

REGLER FOR ORDEN OG OPPFØRSEL

Ordensreglene for skole er laget på grunnlag av kommunal forskrift om orden og oppførsel vedtatt i Andøy kommunestyre i november 2015. Innholdet i denne forskriften gjelder også som grunnlag ved vurdering av karakter i orden og oppførsel.

Rettigheter og plikter:

Som elev har du både rettigheter og plikter. Som elev har du krav på:

- at alle behandler deg på en ordentlig måte
- at andre viser deg respekt og lar dine eiendeler være i fred
- at du skal være fri for fysisk, psykisk og verbal/plaging og mobbing
- at du ikke blir uthengt på internett
- at du får et godt lærings- og skolemiljø
-

Du har derfor plikt til å:

- arbeide for et godt lærings- og skolemiljø
- behandle andre på en hensynsfull måte
- vise andre respekt og ikke skade andres og skolens eiendeler
- ikke plage eller mobbe noen, verken fysisk, psykisk eller verbalt
- ikke henge ut noen på internett

Regler for orden og oppførsel:

Oppførsel

1. I Andøyskolen har vi respekt for hverandre og vi er tolerante overfor andres meninger, talenter og handikap.
2. Vi plager/mobber ikke hverandre på noen som helst måte. Bruk av vold er ikke tillatt.
3. Vi tar godt vare på alt som tilhører skolen, både ute og inne (Bøker, materiell, utstyr)
4. Vi har et ordentlig og normalt språkbruk.
5. Vi holder skolens inne- og uteareal rent og ryddig.
6. Vi spiser og drikker ikke i timene uten at læreren har gitt oss lov til det.
7. Vi bidrar til at det blir arbeidsro i timene.
8. Vi bruker ikke utesko inne der det er bestemt ved skolen.
9. Vi tar ikke med oss noe som kan sette andre i fare (for eksempel kniv, våpen, kinaputter osv.)
10. Vi har ikke med og bruker ikke tobakk, snus, alkohol eller narkotiske stoffer på skolen.
11. Vi tar ikke med oss eller inntar brus, godteri eller tyggegummi uten at vi har fått lov fra læreren til det.
12. Vi bruker ikke mobiltelefon eller lignende på skolen med mindre lærer har gitt oss lov.
13. Vi jukser ikke på prøver eller annet skolearbeid.
14. Vi skulker ikke timer eller dager.

Orden

15. Vi møter alltid presis og forberedt til timene
16. Vi har med oss det vi trenger til timene
17. Vi har meldingsboka i skolesekken hele tida. Dersom skolens digitale læringsplattform benyttes til informasjon, er eleven forpliktet til å følge med på dette.
18. Vi har god orden på bøkene i skolesekken og i hylla på skolen
19. Vi gjør leksene og annet arbeid til de fristene som er gitt
20. Personlige eiendeler eleven har med seg på skolen, er eleven selv ansvarlig for.

Tiltak mot brudd på reglene for orden og oppførsel:

Brudd på reglementet kan bl.a. medføre følgende tiltak alt etter sakens alvor:

- Erstatningskrav kan reises foresatte.

-
- Pålegg om oppgaver for å rette opp skade de har påført skolens eiendom eller eiendeler (rydde søppel, vaske gulv, fjerne tagging o.l.)
 - Tilstedeværelse på skolen før eller etter skoletid i forbindelse med samtaler med lærer/rektor og/eller utføring av pålagte oppgaver
 - Muntlig/skriftlig advarsel fra lærer eller skolens ledelse (anmerkning)
 - Inndragning av friminutt
 - Bortvisning fra deler av skolegården
 - Bortvisning fra klasse/gruppe
 - Bortvisning fra skolen for resten av skoledagen (1.-7. trinn), 1-3 dager (8.-10. trinn) etter rektors avgjørelse
 - Midlertidig eller permanent klassebytte evt også skolebytte.
 - Kommunen kan gå til politianmeldelse av ulovlige forhold
 - Nedsatt karakter i orden og oppførsel

Bortvisning:

Dette er den mest alvorlige sanksjon som kan brukes.

Rektor vedtar bortvisning etter å ha rådført seg med kontaktlæreren til eleven. Før det blir gjort vedtak, skal eleven ha fått mulighet til å forklare seg muntlig og en skal ha vurdert å bruke andre hjelpe- og konsekvenstiltak. Faglærer kan bortvise en elev fra sin egen undervisning for en undervisningsøkt på maks to klokketimer. Eleven skal ha alternativt tilsyn.

Ved bruk av vold og/eller trusler, særlig provoserende atferd eller andre grove brudd på ordensreglementet, kan elever på 8. – 10. trinn vises bort fra undervisningen i inntil tre dager.

Elever på 1. – 7. trinn kan vises bort fra undervisningen for enkelttimer og resten av dagen jmfør Opplæringsloven §2-10.

Saksbehandling:

Denne er beskrevet på side 1 i forskriften. Saksbehandlingen skal forholde seg til bestemmelser gitt i Opplæringsloven og i forvaltningsloven.

Reglement for god orden og oppførsel gjelder ikke bare for skoletiden, men all aktivitet relatert til skolen. Det er aktiviteter som turer, ekskursjoner, arrangementer og øvrige tiltak i skolens regi. Det gjelder også på tur til og fra skolen (skolevegen).

Sted:

Dato:

underskrift elev

underskrift foresatt

IKT-REGLER FOR ELEVER I GRUNNSKOLEN.

1. Reglementets formål.

Reglementet skal avklare hva som er akseptabel bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Dette for å hindre utilsiktede og uønskete hendelser. Det skal beskytte brukere og sikre gode pedagogiske læringssituasjoner og i tillegg avgrense roller, rettigheter og plikter for elevene og kommunen.

Reglementet skal hvert år gjennomgås og diskuteres i klassene. Skolen finner en hensiktsmessig måte å gjøre dette på ut fra elevenes modenhet og alder.

2. Reglementets omfang.

- Gjelder bruk av både privat og kommunens IKT-utstyr i f m aktivitet på skolen og/eller via kommunens nettverk.
- Bruk av programvare som kommunen har gjort tilgjengelig.
- Publisering av innhold på nett og kommunikasjon ved bruk av privat eller kommunens IKT-utstyr.
- Bruk av IKT-utstyr på fritiden er hjemmets ansvarsområde, men atferd som har tydelig tilknytning til skolen, kan likevel falle inn under dette reglementet.

3. Elevenes rettigheter.

- Eleven har rett til opplæring i IKT som basisferdighet (jmf krav i Læreplanen).
- Alle elevene har rett på lik tilgang til velfungerende IKT-utstyr i undervisningen og til eksamen, nasjonale prøver o l.
- Kommunen kan kun utlevere opplysninger om en elev, eller data tilhørende en elev, etter at samtykke er gitt eller at reglement eller lovgivning åpner for dette.
- Eleven har rett til å få med seg private data som skolen ikke lenger har anledning til å oppbevare.

-
- Skolen skal slette alle personopplysninger om elevene som de ikke lenger har bruk for eller av hensyn til senere bruk, er pliktig til å ha arkivert.

4. Elevenes plikter.

- Elevene plikter å følge skolens pålegg og instruksjoner om bruk av IKT-midler.
- IKT-utstyr som brukes skal behandles pent og forsvarlig og kun brukes til skolerelaterte arbeidsoppgaver. Alt privat IKT-utstyr (mobiltelefoner, PC m m) brukes kun etter avtale med skolen. Nettvett-reglene må følges ved bruk av både privat og kommunalt utstyr.
- Chat, spill, e-post eller generell surfing skal kun skje når skolen har tillatt dette.
- All publisering på nett og bruk av IKT-utstyr skal ikke medføre at tekster, bilder, lyd eller video av støtende art produseres. All slik publisering krever godkjenning.
- Digital mobbing skal ikke forekomme uansett om det er skolen eller privat utstyr som brukes.
- Eleven plikter å holde brukernavn og passord hemmelig og at dette bare anvendes av eleven selv.
- Eleven kan ikke installere egen programvare på kommunens utstyr.
- Installasjon av programvare på PC-ene som gir uvedkommende adgang til kommunens nettverk, skal ikke forekomme.
- Eleven plikter å gjøre så godt eleven kan for å forhindre at virus eller annen skadelig programvare kommer inn på kommunens utstyr. Utstyret skal også behandles pent.
- Eleven må undersøke og respektere opphavsretten til materialet som brukes (tekster, bilder, video, film, lyd osv) og eventuelt oppgi kilden om nødvendig.
- Eleven plikter å følge reglementet og skal også varsle når en oppdager at det brytes.

5. Inngrep og sanksjoner

- IKT-reglementet er en del av skolens reglement for orden og atferd. Brudd på dette reglementet, er altså et brudd på skolens ordensreglement, og det skal sanksjoneres i h t dette.
- Det er spesielt viktig at skolen griper inn og sanksjonere når noen mobbes eller trakasseres på nettet. Her henvises til Opplæringslovens kap 9A. Ved brudd på reglementet kan eleven bli utestengt fra IKT-bruk for en periode. Ved grove brudd, kan eleven bli anmeldt.
- PC-er som brukes til prøver og eksamener, må eleven akseptere at de blir kontrollert. Eleven må også være klar over at all datatrafikk kan bli logget.

6. Ansvar

- Kommunen kan kreve erstatning for utstyr som skades på grunn av uforsvarlig behandling.
- Kommunen er ikke ansvarlig for tap av data eller skade på utstyr når dette skyldes forhold utenfor kommunens kontroll.

7. Underskrift

Gjennom underskrift av dette dokumentet erkjenner elev og foreldre at de er kjent med reglementets innhold og aksepterer dette.

(sted og dato)

elevens underskrift

foreldres underskrift

VEDLEGG 2: UNDERSØKELSE AV DERT PSYKOSOSIALE ARBEIDSMILJØ

ANDØY KOMMUNE

Andenes .2021

Undersøkelse av psykososialt miljø/oppretting av aktivitetsplan.

Elev: født

Beskrivelse av saken:

Wenche Lein Raabye
Rektor ved andenes skole

VEDLEGG 3: RUTINER VED INSPEKSJON

RUTINER VED INSPEKSJON

- Inspektør med vikaransvar kontrollerer om det er fravær fra inspeksjonsplanen og informerer på morgenmøte, slik at inspeksjon blir fylt opp.
- Alle som inspiserer skal ha gul vest, også skoleassistenter.
- Alle som inspiserer, skal ha med inspeksjonsblokka. I denne blokka noterer man ned situasjoner som man opplever i skolegården som er bekymringsverdige. Det kan være store og små saker sånn som konflikter og elever som går alene.
- Dersom det er en sak som kontaktlærer må ha kjennskap til umiddelbart skal inspeksjonslappen leveres til kontaktlærer. Kontaktlærer skal da legge lappen i boks (som står i hylla i gangen til personalområdet) så snart han/hun har registrert det.
- Anmerkninger legges direkte i boks (som står i hylla i gangen til personalområdet) av den som har gjennomført inspeksjonen og skrevet lappen.
- Inspeksjonslapper gjennomgås på basemøter. Ansvarlig for dette er baselederne.
- Inspeksjonslappene leveres til forkontoret og blir satt i perm umiddelbart etter at de er gjennomgått på basemøte.
- Ledelsen gjennomgår permen månedlig eller oftere for å se om det er elever som ofte er i konflikt, ofte går alene osv.
- Møt presis til inspeksjonen. Skal du ha inspeksjon rett etter en undervisningstime, ta med deg klær og vesten til undervisningsrommet slik at du kan gå rett ut til inspeksjon.
- Elever skal ikke slippes ut av time før tiden for friminutt. I så fall må de ha tilsyn av lærer som har hatt undervisningstimen.
- Gå rundt i hele sonen du har ansvaret for, vær innom alle elever i din sone.
- **Ta barna på alvor når de henvender seg til deg/inspiserende.**
- **Vær oppmerksom på elever som går alene.** Ta kontakt med dem, prøv å få dem aktivisert sammen med andre elever. Meld fra via inspeksjonslapp.
- **Inspiserende går aktivt inn for å løse konflikter** dersom det oppstår.
- **Dersom det oppstår situasjoner du ikke kan håndtere alene** – send fortrinnsvis en elev inn til administrasjonen/personalfløya etter hjelp.
- Kontakt baseleder dersom du ser at det mangler noen som er satt opp på inspeksjon.

Andøy Kommune

Risøyhamn skole

Opplæringsloven

Kapittel 9A

Elevenes skolemiljø

VARLSLE § 9A

Elevens navn	Klassetrinn
<p>Saken gjelder:</p>	

Sted, dato:

Varsler:

Samleskjema for ikke-anonym spørreundersøkelse ved Risøyhamn skole

Klasse:

Navn	1.Være sammen med	2.Bestemmer mest	3.Hvem hjelper andre	4.Hvem hjelper lærerne	5.Hvem bråker mest	6.Hvor ofte bråker du?	7.For mye bråk i timene	8.Andre synes det er mye bråk	9.Hvor ofte er du blitt mobbet etter jul	10. dersom hvem har mobbet
						☐ Aldri ☐ Hver uke ☐ Hver dag ☐ Hver time	☐ Helt uenig ☐ Litt uenig ☐ Litt enig ☐ Helt enig	☐ Helt uenig ☐ Litt uenig ☐ Litt enig ☐ Helt enig	☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag	
						☐ Aldri ☐ Hver uke ☐ Hver dag ☐ Hver time	☐ Helt uenig ☐ Litt uenig ☐ Litt enig ☐ Helt enig	☐ Helt uenig ☐ Litt uenig ☐ Litt enig ☐ Helt enig	☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag	
						☐ Aldri ☐ Hver uke ☐ Hver dag ☐ Hver time	☐ Helt uenig ☐ Litt uenig ☐ Litt enig ☐ Helt enig	☐ Helt uenig ☐ Litt uenig ☐ Litt enig ☐ Helt enig	☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag	
						☐ Aldri ☐ Hver uke ☐ Hver dag ☐ Hver time	☐ Helt uenig ☐ Litt uenig ☐ Litt enig ☐ Helt enig	☐ Helt uenig ☐ Litt uenig ☐ Litt enig ☐ Helt enig	☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag	
						☐ Aldri ☐ Hver uke ☐ Hver dag ☐ Hver time	☐ Helt uenig ☐ Litt uenig ☐ Litt enig ☐ Helt enig	☐ Helt uenig ☐ Litt uenig ☐ Litt enig ☐ Helt enig	☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag	

Samleskjema for ikke-anonym spørreundersøkelse ved Risøyhamn skole

Klasse:

Navn	11.Hvor ofte har du mobbet etter jul?	12. Dersom ja, hvem har du mobbet	13.Hvem i klassen mobber andre?	14.Hvem i klassen blir mobbet	15.Har du blitt mobbet via tif el PC	16.Hvem blir mobbet på tif el PC	17.Har du mobbet via tif el. PC	18.Hvem i klassen mobber via tif el. PC
	☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag				☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag		☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag	
	☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag				☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag		☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag	
	☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag				☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag		☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag	
	☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag				☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag		☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag	
	☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag				☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag		☐ Aldri ☐ Av og til ☐ 2-3 gr mnd ☐ Hver uke ☐ Hver dag	

Uke	Dato	Hva	Hvordan/hvor	Hvem	Ansvarlig
Tverrfaglig tema: Demokrati og medborgerskap					
33	16.aug	Påmelding til nasjonale prøver	Prøveadministrasjon PAS		
34	23.aug	Skolestart			Rektor/ledelsen
	26.aug	Høsttur		1 – 10	Alle
35					
36	6.-7.sept	Kurs Passport venner	Andenes	mellomtrinns lærere	Rektor
	07. sept	DKS Litteratur	Risøyhamn skole	1 – 4 trinn	DKS- kontakt
	Uke 36, 37, 38,	Nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk	Risøyhamn Skole	5, 8 og 9	Rektor, faglærere
37	15. sept	Levering av IOP		Kontaktlærere og faglærere	Spespedikordinator
38	21. sept	Temamøte/foreldremøte 17.30 – småtrinnet 18.30 - temamøte 19.30 – mellomtrinnet, 8. klasse 20.00 – 9. og 10. klasse	Sosiale medier og ungdoms miljø. Lill politi	1- 10	Rektor, kontaktlærere
39	30.sept	Besøk Polarmuseum	Andenes, polarmuseum	8.trinn	Kontaktlærer
Tverrfaglig tema: Folkehelse og Livsmestring					
40	4.oktober	Reisen til Nordlyset	Space center	6.trinn	Rektor, kontaktlærer
	5.oktober	Reisen til Mars	Space center	8.trinn	Rektor, kontaktlærer
	6.-8.okt	Høstferie			
41	14.okt	DKS – Kulturarrangørkurs	HISNAKUL	6.-10.trinn i hele Andøy	DKS-Kontakt
	15.okt	Elevundersøkelsen	Risøyhamn skole	7-8-9-10. trinn	Kontaktlærer
42	Uke 42 og 43	Utviklingssamtaler m/foresatte			Kontaktlærere
	43	25.okt	Vennskapsdag	Felles vennskapsdag på hele skolen	1 - 10

	28.okt	Fotografering	Risøyhamn skole	1-10 trinn	Alle
44	4. nov	OD-dag		8-10	Kontaktlærer og faglærere
45	9 og 10 nov	Karrieredager		10	Rådgiver, kontaktlærer
45	09.nov	DKS – Berg og bære – Visuell kunst	Risøyhamn skole	5.-7.trinn	DKS Kontak
	11.nov	Robot og omkrets	Newtonrommet, Sortland	5.-7.trinn	Kontaktlærer
46	19. nov	Elevfri			
Tverrfaglig tema: Bærekraftig utvikling					
47		Ikke anonym elevundersøkelse	Risøyhamn skole	1-10.trinn	Kontaktlærere
48					
49	7.des	Juleverksted	På kveldstid med kveldsmat med foreldre	1-4	Kontaktlærer og faglærere
	8. des	Juleverksted	På kveldstid med kveldsmat med foreldre	5-7	Kontaktlærer og faglærere
	10.des	Årsrapport OP for 10. klasse			Kontaktlærer og faglærer
50	14. des	Juleverksted	Inviter gammelrektor	8- 10	Kontaktlærere og faglærere
51	20.des	Juleball		8-10	Kontaktlærer 10. klasse
	21.des	Siste skoledag			
	21. des	Julegrøt	Felles grøt i hjertet, husk mandel	1- 10	Alle
52	JULEFERIE				
1	4.jan	Første skoledag etter juleferie			
	4 –5 og 6. jan	Gla'dager	Selvvalgte aktiviteter i grupper	1 - 10	Alle
2	10.jan	Karaktermøte			Alle lærere på ungdomstrinnet
	12.jan	Karakterer leveres til kontoret			Kontaktlærere

	14.jan	Utlevering av halvårsvurderinger		1.-10	Kontaktlærere
3	19.jan	DKS – festspillpilot 3.0	Risøyhamn skole	10.trinn	

Tverrfaglig tema: Folkehelse og livsmestring					
4					
5					
6	07.feb	Redning og blokkprogrammering	Newtonrommet, Sortland	3 og 4. trinn	Kontaktlærer
	08.feb	DKS- IESTEVE - Hunnbjørnen	Risøyhamn skole	8.-10.trinn	DKS Kontakt
7					
8					
9					
VINTERFERIE					
10	08.mars	DKS LYDSPOR	Risøyhamn skole	1.-7.trinn	DKS Kontakt
	Uke 10-19	Obligatoriske kartleggingsprøver	Risøyhamn skole	1. – 4. trinn	Kontaktlærere og faglærere
Tverrfaglig tema: Bærekraftig utvikling					
11					
12					
13	30.mars	DKS- Fløytemannen	Risøyhamn skole	1-7.trinn	DKS kontakt
14	08.april	Innebandyturnering	Risøyhamn skole	5.-10.trinn	Kontaktlærere
15					
PÅSKEFERIE					
	19.april	Planleggingsdag	Risøyhamn skole		Lærere
16	20.april	Første skoledag etter påskeferie			
17	26.april	DKS – skolesekken din er en spillefilm	Risøyhamn skole	5.-7.trinn	DKS kontakt
	27.april	Årsrapporter av IOP	Risøyhamn skole	1.-10.trinn	Kontaktlærere og faglærere
18					
Tverrfaglig tema: Demokrati og medborgerskap					
19	Fra 19.-24.mai	Skriftlig eksamen	Risøyhamn skole	10.trinn	Rektor og inspektør
20					
21	27.mai	Elevfri			
22	30.mai	Karakttermøte orden og oppførsel	Risøyhamn skole	8.-10.trinn	Alle lærere på ungdomstrinnet
	31.mai	Foreldremøte	Risøyhamn skole	Nye 1. klasse	Rektor og kontaktlærer
	2.juni	Foreldremøte	Risøyhamn skole	Nye 8. klasse	Rektor og inspektør
23	8. juni	Utlevering av standpunkt	Risøyhamn skole	8. -10.trinn	Kontaktlærere
	10.juni	Jobbskygging		8.trinn	Kontaktlærer
24	16.juni	Avslutning	Risøyhamn skole	10.trinn	Rektor og kontaktlærer
25	23.jun	SISTE SKOLEDAG		1-10. trinn	

VEDLEGG 7: PLAN FOR ET TRYGT OG GODT SKOLEMILJØ

Plan for et trygt og godt skolemiljø

Forord

Skolene i Andøy skal være trygge møteplasser for både elever og ansatte, og de skal være gode steder for læring og utvikling. Det er en klar målsetting at ingen form for krenkelser skal forekomme. Denne målsettingen er viktig for å øke trivselen for den enkelte og er førende for alt arbeidet vi gjør i skolene.

Opplæringslovens §9a sier at skolen skal arbeide aktivt og systematisk for at alle elever opplever trygghet og sosial tilhørighet. Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø. Loven stiller krav til forebygging, årvåkenhet og aktivitet fra skolens side. Andøyskolene skal være gode på dette.

Planen inneholder prosedyrer, tiltak og prinsipper som skal følges av skolens ansatte dersom det oppstår mistanke eller det gis melding om krenkende ord eller handlinger. Planen forteller også om det systematiske kartleggingsarbeidet som skal være en del av rutinene i skolens årshjul. Jevnlig fokus på læringsmiljøet er nødvendig for å sikre at alle ansatte og elever har kunnskap om rutiner og lovverk på området.

Denne planen gjelder for den offentlige grunnskole og SFO i Andøy kommune. Planen er forpliktende for alle som jobber i eller har oppdrag for skole og SFO.

Andenes DATO
Sveinung Ellingsen
Skolefaglig rådgiver

Innhold

Plan for et trygt og skolemiljø 1

1

	Forord	2
1.0	Mål for elevenes skolemiljø	4
2.0	Forebyggende arbeid	4
2.1	Klasseledelse	4
2.2	Klassemiljø og skolemiljø	6
2.3	Kartlegge utfordringer	6
3.0	Skolens plikter	6
3.1	Følge med	6
3.2	Gripe inn	7
3.3	Varsle	7
3.4	Undersøke	8
3.5	Sette inn tiltak	8
3.6	Dokumentere	8
	Vedlegg	10

1.0 Mål for elevenes skolemiljø

Andøyskolen skal være trygg og god for våre elever. Det skal være et godt sted for læring og utvikling. Skolene skal ha nulltoleranse mot mobbing, vold, diskriminering og trakassering, og skal aktivt arbeide for et miljø som både elever, foreldre og ansatte kan kjenne seg trygge i. Alle parter skal være kjent med kommunens rutiner for å forebygge og følge opp dersom uheldige episoder oppstår.

Mål for elevenes skolemiljø:

- Grunnskolene i Andøy kommune skal ha et trygt og godt skolemiljø for elever og ansatte.
- Alle elever skal oppleve en skolehverdag uten å bli utsatt for krenkende atferd.
- Grunnskolene i Andøy skal arbeide aktivt for å oppfylle de pliktene som loven pålegger:
 - o Følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø
 - o Gripe inn mot krenkelser dersom det er mulig
 - o Alle på skolen skal varsle rektor ved mistanke eller kunnskap om at en elev ikke har det trygt og godt på skolen
 - o Skolen skal snarest undersøke saken
 - o Skolen skal sette inn tilstrekkelig, egnede og lovlige tiltak

2.0 Forebyggende arbeid

2.1 Klasseledelse

God klasseledelse er nøkkelen til å sørge for et trygt og godt skolemiljø som legger til rette for læring og utvikling. Elevens læring og trivsel avhenger av at den voksne kan utøve god klasseledelse. God klasseledelse består av de tre kompetansene – regjledelseskompentanse, didaktisk kompetanse og relasjonskompetanse. Disse kompetansene er grunnlaget for elevens læring og trivsel.

Relasjonskompetanse

Å etablere og opprettholde en positiv relasjon til hver enkelt elev kan beskrives som hjørnesteinen i klasseledelse. Forskning har vist at lærer-elev-relasjonen har betydning for elevens læringsresultat og for elevens atferd og trivsel.

En positiv relasjon bygger på lærerens vilje til å bry seg om alle elever, vise interesse for den enkelte og hans/hennes situasjon, være støttende og ha forventninger om utvikling. Dette er viktig for alle elever, og særlig viktig for elever som av ulike grunner strever på skolen. Fordi foreldre er elevenes viktigste voksne, må en relasjonsbygging til den enkelte eleven også omfatte foreldrene.

Regjledelseskompentanse

Å etablere regler og rutiner er et virkemiddel for læring og effektivitet i gruppen (Doyle, 2006). Det har også betydning for gruppen som sosialt system ved at det gir en felles referanse, skaper integrasjon og gir signaler om ønsket sosialt samspill. På den måten bidrar regler og rutiner til å skape normer for samhandling. En tydelig leder som er opptatt av elevens læring og utvikling, vet at det er nødvendig med regler og rutiner for en forutsigbar og god arbeidsdag. De reglene og rutineene velger å innføre må øves på dersom de skal innarbeides i klassen. Det krever årvåkenhet, tydelighet og tålmodighet hos læreren.

Regler uttrykker standarder for hvordan vi vil ha det, mens rutiner er en beskrivelse av forventet atferd. Lærere og elever må ha en forståelse for at standarden er nødvendig, og lære rutineene for å leve opp til standarden. Derfor bør elevene også trekkes med i arbeidet med å sette standarder og beskrive rutiner. For å oppnå en konsistent praksis på skolen er det nødvendig å etablere regler og rutiner som er like på tvers av klasser.

Didaktisk kompetanse

Om elevene i en klasse skal realisere sitt potensial for læring, er det avgjørende at læreren har tydelige forventninger til elevene og kan motivere elevene til arbeidsinnsats. Studier har vist at å tydeliggjøre hensikten med aktivitetene er viktig for elevenes læringsutbytte. Ved at læreren viser til hensikten med aktiviteten og samtidig klargjør forventninger til elevene, får de hjelp til å ha et utenfra-blikk på sin egen læring.

Lærerne bør ha både høye og realistiske forventninger til elevene, og det må være utfordringer og variasjon i læringsaktivitetene. Disse forventningene må være relatert til elevenes forutsetninger, men relativt sett skal alle elever oppleve høye forventninger. Dette er særlig viktig i forhold til elever som har et svakt læringsutbytte, eller som har problemer på andre måter i og utenfor skolen. Læreren må likevel ikke bare ha forventninger til elevene, men også stille krav og ha forventninger til seg selv som leder og lærer. Ledelse av læringsaktivitet innebærer å legge til rette for mestring hos alle elever. Å være i en situasjon som man ikke mestrer, kan svekke egne forventninger om mestring og dermed bidra til lav motivasjon.

Klassene har elever som lærer på ulike måter, og variasjon i bruk av undervisningsformer påvirker læringsresultatene positivt. God klasseledelse innebærer derfor å kunne beherske et variert sett av metoder som også inkluderer praktiske arbeidsmåter i alle fag, og evnen til kritisk å vurdere hvilke situasjoner der de metodene og arbeidsformene er beste egnet.

2.2 Klassemiljø og skolemiljø

Grunnskolene i Andøy skal også ha andre tiltak for å sikre et trygt og godt skolemiljø:

- Overgangsrutiner fra barnehage opp til videregående skole er utarbeidet
- Fadderordning for 1.trinnselever
- Ulike sosiale aktiviteter i klassene.
- Retningslinjer for inspeksjon
- Aktiviteter i friminutt (Trivselsledere eller annet opplegg).
- Zippys Venner på småtrinnet
- Alle klasser gjennomfører jevnliges klassemøter hvor klasse- og skolemiljø er tema.
- Elevrådet skal ha skolemiljø som tema på møtene sine.
- Gjennomføre mestrende barn grupper på mellomtrinnet
- Gjennomføre «Psykisk helse for ungdom» på ungdomstrinnet

2.3 Kartlegge utfordringer

Grunnskolene i Andøy skal ha et system for å kartlegge og ha oversikt over skolemiljøet:

- Elevundersøkelse gjennomføres høst for minimum 7. og 10.trinn
- Ikke-anonym undersøkelse gjennomføres i klasser hvor det er utfordringer med klassemiljøet. Det skal være lav terskel for å gjennomføre en ikke-anonym undersøkelse.
- Elevsamtaler gjennomføres minimum to ganger per skoleår. Elevens trivsel skal være tema på elevsamtale.
- Utviklingssamtaler gjennomføres minimum to ganger per år der elevens trivsel er ett av temaene.
- Det skal være inspeksjonsrutiner på hver enkelt skole. Det skal settes inn vikarer dersom det er fravær på de som skal gjennomføre inspeksjoner. Inspeksjonslistene gjennomgås hver dag på morgenmøter.
- Klassemiljø og trivsel skal være tema på foreldremøter
- Alle klasser skal bruke klassetrivsel.no
- Ved mistanke om krenkende atferd skal det gjennomføres observasjoner og undersøkelser for å få oversikt over situasjonen.
- Ungdataundersøkelsen hvert 2.år

3.0 Skolens plikter

Under følger en oppsummering av skolens plikter slik Utdanningsdirektoratet beskriver disse pliktene:

3.1 Følge med

Alle som arbeider på skolen har en plikt til å følge med på hva som skjer på skolen og gripe inn hvis de ser krenkelser som for eksempel mobbing. Dette gjelder uavhengig av om arbeidsforholdet er fulltid eller deltid, fast eller midlertidig, kortvarig eller langvarig. Det er ikke avgjørende om du mottar lønn for arbeidet, du har uansett plikt til å følge med dersom du regelmessig arbeider på skolen og du har kontakt med elevene.

3.2 Gripe inn

Hvis du som ansatt i skolen overhører for eksempel hatytringer eller observerer mer indirekte krenkelser som utestenging, isolering og baksnakking, skal du gripe inn umiddelbart og stoppe situasjonen. Det kan for eksempel dreie seg om å stanse en slåsskamp eller annen fysisk krenkelse, om å stanse en utfrysningssituasjon eller stanse og irrettesette elever som kaller andre stygge ting. Plikten til å gripe inn er begrenset til inngrep som er mulige å gjennomføre. Det betyr at ansatte ikke skal

stå i fare for å skade seg selv eller krenke noen av elevene for å stanse situasjonen, med mindre det er nødrett eller nødverge.

Ikke alle kritiske utsagn og uenigheter er krenkelser

Hva som er en krenkelse skal tolkes vidt, men ikke slik at alle kritiske utsagn eller uenigheter er krenkelser. Skolens oppgave er også å lære elever å tenke kritisk og å respektere andres meninger og overbevisninger.

3.3 Varsle

Alle som jobber på skolen skal varsle rektor hvis de ser eller mistenker at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Dette skal sikre at rektor får oversikt over hvordan elevene har det på skolen og vil være et godt utgangspunkt for å følge opp enkeltsaker.

Rektor kan delegere oppgaven om å ta imot varsler til en annen person på skolen, men kan ikke delegere ansvaret. Rektor har ansvaret for at varslingsene håndteres på en forsvarlig måte.

Lav terskel

Det skal være lav terskel for hva som skaper mistanke til at en elev ikke har det bra på skolen. Plikten til å varsle rektor gjelder for all mistanke. Det kan for eksempel:

- basere seg på observasjoner av elevene
- tilbakemeldinger i undersøkelser
- beskjeder fra foreldre eller medelever
- aktivitet i sosiale medier.
- at en elev sier fra at han eller hun ikke trives på skolen

Hva når ansatte mobber?

Det er en egen regel om skjerpet aktivitetsplikt i saker der det er ansatte som krenker elever. Hvis du mistenker eller ser at en ansatt utøver vold, mobber, diskriminerer eller trakasserer en elev skal du straks varsle rektor som igjen skal varsle skoleeier. Dersom det er en ansatt i skoleledelsen som krenker en elev, skal den ansatte varsle skoleeier direkte.

Strengere taushetsplikt for helsepersonell

Helsesykepleier og annet helsepersonell er underlagt en strengere taushetsplikt enn andre ansatte på skolen. De har strengere taushetsplikt når det gjelder opplysninger om elevene. Hvis en helsesykepleier på skolen har opplysninger om at en elev ikke trives på skolen, og verken eleven eller foreldrene samtykker til at helsesykepleier får lov til å varsle rektor, er helsesykepleieren bundet av taushetsplikten.

3.4 Undersøke

Hvis noen som jobber i skolen ser eller mistenker at en elev ikke har det trygt og godt, skal de undersøke saken med en gang. Plikten til å undersøke har like lav terskel som plikten til å varsle. Hvis elever selv sier ifra om at de ikke har det bra, skal skolen alltid undersøke saken nærmere. Det er helt nødvendig for å kunne sette inn gode, egnede tiltak. Hvor grundige undersøkelsen skal være gang er avhengig av skjønn, formålet med undersøkelsene og hvilken situasjon man står ovenfor i hvert enkelt tilfelle.

Hvis en ansatt er den som mobber, diskriminerer eller trakasserer en elev er det enda strengere krav til å undersøke saken umiddelbart.

Plikten til å undersøke betyr at skolen skal undersøke elevens opplevelse av skolemiljøet. Skolen skal ikke skaffe og vurdere bevis for eller mot at eleven er blitt krenket eller mobbet. Undersøkelsene må ha som formål å få frem fakta om situasjonen og hva som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet.

Det kan være aktuelt å undersøke hendelser tilbake i tid eller forhold utenfor skolen, dersom disse påvirker elevens hverdag på skolen.

3.5 Sette inn tiltak

Skolen har plikt til å:

- sette inn egnede og lovlige tiltak for alle elever som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, uansett årsak
- følge opp tiltakene
- evaluere virkningen av tiltakene
- legge til eller endre tiltak hvis det er nødvendig

Dette er også i samsvar med god pedagogisk praksis. At skolen følger denne plikten er viktig både for enkelteleven, men også for skolemiljøet som helhet. Et godt skolemiljø er en forutsetning for at elevene får utvikle seg faglig og sosialt.

Tiltaksplikten løper så lenge en elev opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt og det finnes egnede tiltak som kan settes inn.

Dersom tiltakene ikke har oppnådd formålet, må skolen fortsette arbeidet og vurdere om tiltaksperioden skal forlenges eller om det skal settes inn flere eller andre tiltak.

3.6 Dokumentere

Skolen må dokumentere skriftlig hva de gjør for å sørge for at elever har det trygt og godt på skolen. Dokumentasjonen skal sikre at:

- elever og foreldre får et bevis på at skolen tar saken deres seriøst og at de forplikter seg til å hjelpe eleven
- fylkesmannen raskt kan få oversikt hvis saken meldes dit
- at saken er tilstrekkelig belyst ved eventuelle tilsyn, erstatningssaker eller straffesaker.

Skolen har to dokumentasjonsplikter

1. dokumentere hvilke tiltak de planlegger å gjennomføre - gjennom en aktivitetsplan (se vedlegg)
2. dokumentere hva de har gjort for å følge opp delpliktene i hver enkelt sak, det vil si følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak

Vedlegg: Hva har blitt gjort for å oppfylle aktivitetsplikten?

Plikt	Dato	Beskrivelse
Følge med		Denne dokumentasjonen vil i stor grad være knyttet til aktiviteter som omfatter flere elever, grupper eller hele skolen. Det kan være observasjon og inspeksjon, spørreundersøkelser eller skjemaer som brukes for å kartlegge klassens sosiale miljø, elevsamtaler, endringer i atferd hos elever osv.
Gripe inn		Alle som arbeider på skolen har en plikt til å gripe inn hvis de ser at noen ikke har det bra. Rektor har ansvar for å sørge for at alle som jobber på skolen vet at de har plikt til å gripe inn, og at de hvordan de skal gjøre dette.

Hvem grep inn i dette tilfellet? Når? På hvilken måte?

Varsle Alle som jobber på skolen skal varsle rektor hvis de ser eller mistenker at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Hvor raskt en sak skal varsles til rektor, må vurderes fra sak til sak. Alvorlige saker skal varsles straks til rektor. Andre saker kan det være forsvarlig å vente litt lenger med, for eksempel til slutten av skoledagen eller til ukentlige oppsummeringer. Skolene må selv finne egne løsninger og rutiner for hvordan og når varslingen skal skje.

Hvem varslet i dette tilfellet? Når? På hvilken måte?

Undersøke Hvis noen som jobber i skolen ser eller mistenker at en elev ikke har det trygt og godt, skal de undersøke saken med en gang. Hvis elever selv sier ifra om at de ikke har det bra, skal skolen alltid undersøke saken nærmere. Hvor grundige undersøkelser skolen skal sette i gang er avhengig av skjønn, av formålet med undersøkelsene og hvilken situasjon man står ovenfor i hvert enkelt tilfelle.

Hvem har undersøkt saken i dette tilfellet? Når? På hvilken måte?

Sette inn tiltak Dokumenteres i aktivitetsplan

Vedlegg: Aktivitetsplan – et trygt og godt skolemiljø

Elev:

Skole:

Dato:

Hva skal denne planen løse?

[Elevens navn] har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. [Skolens navn] har [dato] fått vite av [hvem]/har funnet ut ved hjelp av [hvordan] at [elevens navn] ikke har det trygt og godt på skolen fordi [skriv hva som er utfordringen basert på elevens subjektive oppfatning].

Hva mener eleven?

Skriv om hva eleven selv sier og mener.

Hvilke tiltak er gjennomført?

Skriv ned hvilke tiltak som er gjennomført, samtaler og eventuelt annet.

Tiltak framover

Andenes / Risøyhamn skole setter inn disse tiltakene: Ansvarlig: Gjennomføres når:

1)

2)

3)

4)

5)

*[Det er alltid skolen/skoleeier som er ansvarlig for at tiltak gjennomføres. Her skriver dere hvem på skolen/hos skoleeier som er ansvarlige for at hvert enkelt tiltak gjennomføres. Hvis dere har avtalt med noen som ikke er ansatt hos

skolen/skoleeier at de skal gjennomføre tiltaket, skal det også fremgå. Dere skal ikke legge ansvaret på eleven eller foreldrene i aktivitetsplanen, som handler om hva skolen skal gjøre for at eleven skal få det trygt og godt på skolen.]

Når skal tiltakene evalueres?

Skolen skal evaluere tiltakene på følgende måte til følgende tidspunkt.

Dersom det kommer tilbakemeldinger i oppfølgingssamtaler, eller på andre tidspunkt, som krever ytterligere tiltak, skal skolen undersøke saken og sette inn egnede tiltak i samråd med elev og foresatte.

Vedlegg: Informasjon til foreldre

Skolen skal sørge for at elevene har det trygt og godt på skolen

Alle som jobber på skolen skal følge med på at elevene har det bra på skolen. Hvis en voksen på skolen vet om – eller tror – at en elev blir mobbet, plaget, eller på andre måter ikke har det bra, skal hun eller han alltid

- gripe inn og stoppe krenkelsen med en gang, hvis det er mulig
- si ifra til rektor
- undersøke det som har skjedd

Rektor har ansvar for å lage en plan og sette inn tiltak for at eleven igjen får det trygt og godt på skolen igjen. Dette kalles for skolens aktivitetsplikt.

Hva hvis en elev blir mobbet av en ansatt på skolen?

Hvis en elev opplever å bli mobbet eller krenket av en lærer eller andre som jobber på skolen, har skolen et ekstra ansvar for å følge opp saken. Rektor skal da varsle skoleeier, som vil følge opp saken videre.

Melde saken til Fylkesmannen

Hvis du eller barnet ditt mener at skolen ikke har gjort nok for å stoppe krenkelser, kan du melde saken til Fylkesmannen.

- Først må du ha tatt opp saken med rektor på skolen
- Det må ha gått minst en uke fra du tok opp saken med rektor
- Saken må gjelde skolemiljøet på den skolen eleven går på nå

Er det helt spesielle tilfeller, kan du uansett ta kontakt med Fylkesmannen. Du må ta kontakt med Fylkesmannen i det fylket du bor.

Hva kan Fylkesmannen gjøre?

Hvis Fylkesmannen mener at skolen ikke har gjort det de skal, kan de bestemme hva skolen skal gjøre for at å sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Fylkesmannen skal sette en frist for når tiltakene skal bli gjennomført og følge opp saken. De kan også gi bøter hvis skolene ikke følger opp.

Informasjon til barn, unge og foreldre om mobbing og rettigheter

På www.nullmobbing.no finner du informasjon om hvilke rettigheter elever og foreldre har, og hva man kan gå gjøre hvis en elev opplever mobbing.

Utvalg: Kontrollutvalget i Andøy kommune	Saksnummer: 33/2021	Møtedato: 4.11.2021	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	-------------------------------	---------------------------------------

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «UNDERVISNINGSEKTOREN»

Innstilling til vedtak:

1. Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten «*Undervisningssektøren*», avgitt av kommunerevisoren 5.10.2021, til orientering.
2. Saken oversendes til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten «*Undervisningssektøren*», avgitt av kommunerevisoren 5.10.2021, til orientering.

Saken gjelder:

Vedlegg:

Forvaltningsrevisjonsrapport Undervisningssektoren, kommunerevisoren, 5.10.2021

Saksutredning:

1. INNLEDNING – BAKGRUNN

Kommunerevisoren leverte 5.10.2021 forvaltningrevisjonsrapporten «*Undervisningssektøren*». Rapporten er bestilt i samsvar med plan for forvaltningsrevisjon, vedtratt av kommunestyret 15.6.2020 (sak 88/20). Prosjektet er beskrevet som følger i vedtaket:
«*Formålet med prosjektet er å få undersøkt hvordan Andøy kommune som skoleeier og de to kommunale skolene (Andenes og Risøyhamn) arbeider for å fremme trivsel og gode læringsmiljøer, samt hvordan en sikrer at utfordringer i læringsmiljøet og mobbing avdekkes og håndteres i samsvar med opplæringsloven.*»

2. PROBLEMSTILLINGER/REVISJONSKRITERIER

Revisor opplyser i rapporten at det er stilt opp følgende problemstillinger:

«I hvor stor grad har kommunen som skoleeier lagt til rette for at skolene har implementert endringene i opplæringsloven med virkning fra 1. august 2017?»

«I hvor stor grad arbeider de to skolene systematisk og kontinuerlig for å sikre trygt og godt skolemiljø, og gjennom dette forebygge mobbing og andre krenkelser?»

«Er det etablert system og rutiner som medvirker til å sikre at konkrete tilfeller der en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø blir handtert i samsvar med krav i opplæringsloven?»

Revisor oppstiller videre (rapportens pkt. 4, s. 4), følgende «revisjonskriterier»:

- «1. Finnes det hensiktsmessige rutiner og prosedyrer som kan sikre regeletterlevelse og riktig rapportering?*
- 2 Finnes det et forsvarlig system for å vurdere og følge opp om den enkelte skole etterlever Opplæringslova?*
- 3. Får alle medarbeiderne tilstrekkelig informasjon og opplæring til å kunne utføre sine plikter i henhold til Oppløringslova.»*

Sekretariatet må bemerke at forvaltningsrevisjon skal skje i henhold til revisjonsstandard RSK 001. Denne definerer revisjonskriterier som følger:

«14. Med utgangspunkt i problemstillingen(e) skal revisor utlede revisjonskriterier for hver forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav, normer og/eller standarder som revidert enhet skal vurderes i forhold til.

15. Revisjonskriteriene skal være utledet fra autoritative eller anerkjente kilder innenfor det reviderte området. Kilder til revisjonskriterier skal presenteres for revidert enhet og enheten skal gis anledning til å komme med innspill. Revisjonskriteriene skal være relevante, konkrete og i samsvar med de kravene som gjelder for revidert enhet innenfor den aktuelle tidsperioden.»

Etter sekretariatets vurdering er de oppstilte revisjonskriteriene snarere problemstillinger enn revisjonskriterier. Det vil være naturlig å benytte aktuelle lovbestemmelser, politiske vedtak, rutiner og reglementer som revisjonskriterier.

3. REVISORS FUNN OG VURDERINGER

Revisors sammedrag gjengis:

«På rutinesiden har undervisningssektoren meget gode rutiner på alle lovregulerte felt. Skoleeier ved kommunestyret har også engasjert seg aktivt i undervisningssektoren så vel ved å bestille forvaltningsrevisjonsrapporter hele 3 ganger i løpet av 7 år som ved å vedta en egen plan for barnehagene og skolene i Andøy for å sikre barnas ve og vel -og da spesielt for å beskytte barna mot mobbing. Opplæring i lovverket og egne regler og rutiner er og forblir svært viktig, og da spesielt av vikarer og andre ansatte enn lærerne (renholdere og vaktmestere). Her kan det oppstå hull i et ellers så tett sikkerhetsnett.»

4. SEKRETARIATETS VURDERING

Sekretariatet vurderer at rapporten innholdsmessig er i samsvar med formålet som er stilt opp i plan for forvaltningsrevisjon.

Sekretariatet har ingen innvendinger mot de oppstilte problemstillingene, som er relevante og utførlige i forhold til formålet med undersøkelsen. Sekretariatet er trådt i funksjon etter at prosjektet var iverksatt, og kjenner ikke til om forutsetningene i kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg og revisjon, samt RSK 001, om kontrollutvalgets rolle som bestillerorgan, og premissgiver for problemstillinger, er oppfylt.

Selv om revisor ikke har oppstilt relevante bestemmelser i kommuneloven og øvrige autoritative kilder som revisjonskriterier, er utdrag av lovteksten gjengitt i rapporten. Reglement for orden og oppførsel, samt IKT-reglement for elevene, er inntatt som vedlegg i rapporten. Kommunestyrets vedtak i sak 82/2021 er også gjengitt i rapporten.

Undersøkelsen er rettet inn mot kommunens systemer for å oppfylle kravene i henhold til relevante lovbestemmelser i opplæringslovens kapittel 9A, samt kommunestyrets uttrykte forutsetninger.

Sekretariatet forstår revisors oppsummering i rapportens pkt. 9 og sammendraget i pkt. 1 slik at det konkluderes med at kommunen ved grunnskolene har etablert tilstrekkelige systemer for å sikre oppfyllelse av opplæringslovens krav og kommunestyrets forutsetninger.

Revisor har ikke fremsatt noen anbefalinger. Dette er for så vidt naturlig når en forvaltningsrevisjon ikke avdekker mangler. Sekretariatet vurderer med bakgrunn i dette at det ikke fremstår som aktuelt å foreslå at kommunestyret retter pålegg om oppfølging til rådmannen. Innstilling til vedtak er utformet i henhold til dette. Det innebærer at saken avsluttes fra kontrollutvalgets side dersom kommunestyret fatter vedtak i samsvar med kontrollutvalgets innstilling.

Harstad, 26.10.2021

Tage Karlsen
seniorrådgiver